

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přirodovědecká fakulta

Katedra geografie

Bc. Petra BŘEZÍKOVÁ

Suburbanizace Zlína

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Pavel PTÁČEK, Ph. D.

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Pavla Ptáčka, Ph. D. a všechny použité zdroje jsem uvedla v seznamu literatury.

Olomouc

.....

podpis

Tímto bych chtěla poděkovat RNDr. Pavlu Ptáčkovi, Ph. D. za vedení práce, poskytnuté rady a pomoc. Dále bych chtěla poděkovat RNDr. Aleši Létalovi, Ph.D. a Mgr. Petru Kladivovi, Ph.D. za cenné rady při vypracování diplomové práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petra BŘEZÍKOVÁ**
Osobní číslo: **R120625**
Studijní program: **N1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Suburbanizace Zlína**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Diplomová práce si klade za cíl provést analýzu suburbanizačních tendencí v zázemí Zlína. Nejprve bude provedena konceptualizace procesu suburbanizace: jeho teoretické zarámování, charakteristiky, které se dají pro její vývoj a stav použít, vztah mezi migrací, dojíždkou za prací a bytovou výstavbou (metodika). Budou vymezeny jednotlivé zóny a sektory ať už v rámci nebo mimo administrativní hranice města na základě analýzy příslušných dat (včetně aktualizace dat z bakalářské práce) . Bude kladen důraz na morfologickou, funkční a sociální charakteristiku jednotlivých lokalit. Bude vytvořena typologie na základě morfologického, funkčního a sociálního členění. Pro vlastní terénní výzkum bude využito dotazníkového šetření, leteckých snímků změny využití země a charakteru zástavby atd. Výsledkem bude komplexní přehled o jednotlivých zónách a sektorech a o jednotlivých typech lokalit.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BÄHR, J., JÜRGENS, U. (2009): Stadtgeographie II., Westermann, Braunschweig
FASSMANN, H. (2009): Stadtgeographie I., Westermann, Braunschweig
HAMPL, M. (1996a): Vývoj systému osídlení v České republice. In: Hampl, M. a kol. Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. PřF UK Praha, s.35-52
JAŠA, S. (2011): Plochy pro rezidenční funkce v kontextu demografického a ekonomického vývoje na příkladu Zlínského kraje (vybrané příklady). Magisterská práce, KG PřF UP v Olomouci
LICHTENBERGER, E. (1991): Stadtgeographie- Methoden, Modelle, Konzepte. Teubner geogr. Bücher, 211 s.
OUŘEDNÍČEK, M.(ed.) (2006): Sociální geografie pražského městského regionu. PřF UK v Praze
OUŘEDNÍČEK ET AL. (2009) Metody geografického výzkumu města. In: Ferencuhová et al (eds.): Město: proměnlivá ne/samozřejmost. MUNI PRESS, Brno, s. 93-128.
SLUŠTÍKOVÁ, A. (2012): Suburbanizace v zázemí Zlína. Bakalářská práce, Geografický ústav MU Brno, 58 s.
SÝKORA, L. (ed.) (2000): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. Ústav pro ekopolitiku o.p.s.
Geografické rozhledy 4/2011 ? monotematické číslo o suburbanizaci publikace z webového portálu suburbanizace.cz

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 5. prosince 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2014

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 5. prosince 2012

OBSAH

1. Úvod	8
2. Cíle práce	10
3. Použitá data a rešerše literatury	11
4. Metodika práce	13
5. Suburbanizace: definice, typy a její průběh v ČR a ve světě	14
5.1. Definice	14
5.2. Rezidenční a komerční suburbanizace	15
5.3. Historie suburbanizace	17
6. Charakteristika území Zlína a okolí	20
6.1. Základní informace o území.....	20
6.2. Přírodní podmínky	20
6.3. Atraktory cestovního ruchu.....	22
6.4. Aglomerace Zlín - Otrokovice	22
7. Metodika vymezení Zlínské aglomerace a její suburbánní zóny	23
7.1. Základní vymezení území a výběr suburbánních kritérií.....	23
7.2. Vlastní postup vymezení suburbánního zázemí.....	24
8. Charakteristika suburbánního zázemí	32
8.1. Základní informace o území.....	32
8.2. Přírodní poměry	33
8.3. Sídlní struktura	35
9. Hodnocení suburbánního procesu v rámci aglomerace a jeho vymezeného zázemí	37
9.1. Vymezení suburbánních zón v prostoru zlínské aglomerace a jeho zázemí....	37
9.2. Vývoj počtu obyvatel	41
9.3. Vývoj počtu domů.....	43
9.4. Vývoj zaměstnanosti v terciéru	46
9.5. Vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo	48
9.6. Index stáří.....	50
10. Případová studie s bližším pohledem na vybrané lokality	52
10.1. Bělov.....	53
10.2. Lhota.....	57
10.3. Hvozdná.....	61

10.4.	Lukov.....	66
10.5.	Tečovice	70
10.6.	Kostelec u Zlína.....	74
11.	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	79
11.1.	Základní informace o respondentech.....	79
11.2.	Vyhodnocení kategorie otázek	81
11.2.1.	Respondenti kategorie starousedlíků	81
11.2.2.	Respondenti kategorie novousedlíků	82
12.	Shrnutí	85
13.	Seznam použité literatury	88
13.1.	Knihy, časopisy a práce	88
13.2.	Datové a elektronické zdroje	90
14.	Seznam příloh.....	92

1. Úvod

V poslední době probíhá v naší společnosti trend změny životního stylu, který se mění již více než 20 let. Proces změny úzce souvisí i se změnou trendů v osobním bydlení každého člověka. Aktuální ideál většiny rodin spočívá ve výstavbě osobních rodinných domů v klidném a zdravém prostředí v zázemí velkých měst. Mít svůj domek se zahradou v přírodě je snem mnoha lidí. Tento současný trend je spojen s procesem suburbanizace a významně se projevuje na poptávce po plochách pro tento typ bydlení. Při tom se výrazně zvyšuje tlak na neatraktivní periferní oblasti, ve kterých se prohlubuje problém izolace. Se zvyšujícím se tlakem veřejnosti na nové plochy pro individuální bydlení roste potřeba, aby se současným procesem suburbanizace zabýval odbor územního plánování.

Tyto vlivy ve výstavbě se v námi zvolené aglomeraci Zlín - Otrokovice a jeho zázemí projevily výrazněji již v době rozmachu měst díky Tomáši Baťovi. V období socialistické politiky našeho státu nastala v území stagnace, kdy hlavní myšlenkou rozvoje bydlení byla výstavba vícepatrových panelových domů ve velkých městech a kdy se zázemí těchto měst orientovalo na zemědělství. V rámci propojování obcí se zázemím velkých měst docházelo pouze k budování infrastruktury, nikoliv však k rozvoji individuálního bydlení.

Tato diplomová práce se zabývá vyjádřením prostorového rozmístění rezidenční suburbanizace v zázemí města Zlína. Jak bude později popsáno, jádrová oblast města Zlína se musela rozšířit i o město Otrokovice z důvodu existující aglomerace. Jedním z hlavních pilířů práce je důraz na samotné vymezení zázemí této aglomerace bez vázanosti na administrativní členění kraje, okresů nebo ORP. Území se vymeziло na základě několika kritérií souvisejících s procesem suburbanizace.

Další stěžejní částí práce je také propojení a zhodnocení vymezeného zázemí aglomerace Zlín - Otrokovice z této diplomové práce s již existujícím vymezeným suburbanním územím uvnitř administrativních hranic města Zlína zpracované v bakalářské práci.

V jedné z kapitol této práce bude představen samotný pojem suburbanizace s jeho teoretickým vymezením. Vysvětleno bude nejen samotné slovo a pojem suburbanizace, ale i jeho význam z více pohledů některých autorů. Představíme si také dělení suburbanizace a některé další pojmy související s tímto procesem.

Následná kapitola bude pojednávat o charakteristice území aglomerace a jeho zvoleném zázemí. Vzhledem k nevázanosti na administrativní hranice je charakteristika pojata z obecných informací a přímá návaznost na některé lokality není kromě zvolené aglomerace možná.

Další částí práce je vymezení samotného zázemí. V kapitole je rozepsána metodika postupného vymezování dle jednotlivých kritérií souvisejících s procesem suburbanizace a následných omezení při vytyčování konečného počtu obcí jako zázemí zvolené aglomerace Zlín - Otrokovice.

V předposlední části diplomové práce se budeme zabývat propojením území uvnitř a vně administrativních hranic aglomerace. Problematikou suburbánního vymezení území uvnitř administrativních hranic města se zabývala předchozí bakalářská práce, ve které byla použita rozdílná metodika vymezení suburbánní zóny.

V následující části jsou popsány takzvané „sondy“ jako bližší pohled na zvolené obce, kde se výsledné hodnoty a jevy související s procesem suburbanizace vyskytovaly nejvíce. Jednotlivé zvolené obce budou krátce charakterizovány s využitím dotazníkového šetření, fotodokumentace, informací z webových portálů a osobních znalostí.

Hodnocení procesu suburbanizace je v současnosti v České republice velkým trendem. Věnuje se tomu řada autorů (profesorů, učitelů na vysokých školách, či vědeckých pracovníků) ve svých publikacích a je to čím dál častějším tématem studentských prací. Předmětem výzkumu jsou různé jevy, procesy, vymezování atd. spojené obecně s pojmem suburbanizace, jelikož se jedná o velký zásah do krajiny jak z hlediska fyziko-geografického, tak i sociálního v rámci fungování měst a celé společnosti. Každý jedinec si přeje uplatnit svůj sen o soukromém bydlení, aniž by sám hodnotil změny nejen v krajině, životním prostředí, přírodě, ale i celém sociálně funkčním fungování měst.

Úroveň bydlení je pro každého jedince velmi důležitou složkou jeho životní úrovně. Každý se snaží zajistit si pro sebe to nejvhodnější bydlení. Populace se drží stále více současného trendu bydlení ve vlastním rodinném domě s okolní přírodou, čímž umocňuje trend procesu suburbanizace. S postupem času se zmodernizovaly i funkční podstaty výstavby nových domů s ohledem na životní prostředí naší planety. Současné nízkoenergetické domy, případně dřevostavby poukazují na posun od sobecké myšlenky mít hlavně svůj dům někde v přírodě s koexistencí soudržnosti těchto myšlenek s ohledem na naše životní prostředí.

2. Cíle práce

Cílem této diplomové práce je zhodnotit proces suburbanizace nejen v zázemí města Zlína, jako současného trendu spojeného s rozvojem samotného města, ale především v jeho blízkém zázemí. Zhodnocení samotného města Zlína bylo provedeno již v bakalářské práci a v této práci je cílem zaměřit se právě na okolí administrativních hranic města Zlína. Výsledek těchto dvou prací bude v závěrečné části samostatně hodnocen a území aglomerace i jeho zázemí bude spojeno, čímž se vytvoří samostatné zóny vlivu suburbanizace.

Důraz je kladen zejména na samotné vymezení suburbánního zázemí. Volba hodnot týkajících se zázemí a jejich výpočet se volil na základě několika podstatných kritérií a bude detailněji popsána v kapitole č. 7. *Metodika vymezení Zlínské aglomerace a její suburbánní zóny*. Pro lepší představu o území bude v rámci mapové přílohy představení všech obcí v rámci konečného vymezení suburbánního zázemí.

Dalším cílem práce je teoretické zarámování pojmu suburbanizace se všemi jeho souvislostmi.

Jedním z cílů práce je také zhodnocení vybraných obcí, kde dle výzkumu dochází k největšímu vlivu trendu suburbanizace. V rámci hodnocení jednotlivých „sond“ bude použito terénního výzkumu s dotazníkovým šetřením obyvatel.

Komplexní přehled o jednotlivých zónách a o jednotlivých typech lokalit by mohl přispět k ucelenému pohledu na aglomeraci Zlín - Otrokovice a jeho zázemí z hlediska morfologického, funkčního, ekonomického a sociálního.

3. Použitá data a rešerše literatury

Řešená problematika této práce na téma suburbanizace v zázemí města Zlína musí být pojata komplexně v rámci datového podkladu. Základní složkou datového podkladu jsou data zjišťována především ze Statistického úřadu České republiky (ČSÚ), která mají svůj původ buď ve sčítání lidu, domů a bytů (SLBD) nebo v průběžném statistickém zjišťování, případně v historickém lexikonu obcí od roku 1869. Konkrétněji se jedná o data za bytovou výstavbu, migraci obyvatel, dojížděku za prací či počet obyvatel v obcích v jednotlivých obdobích. Pro kompletní skupinu dat při zjišťování zázemí charakteristickým procesem suburbanizace bylo potřeba doplnit data o individuální časovou dostupnost, či kilometrovou dostupnost, která byla zjišťována z portálu (*mapy.cz*). Využití jednotlivých dat pro vymezení zájmového území bylo pro tuto práci zcela rozhodující, jelikož ucelená literatura na téma suburbanizace pro zvolené území zatím neexistuje.

Jednotlivá data byla upravována a analyzována dle potřeby výpočtů v tabulkovém editoru Microsoft Excel 2010. Textové zpracování a úprava byla provedena v textovém editoru Microsoft Word 2010. Jednotlivé mapové výstupy byly vytvořeny v programu ArcGIS 10.1 od ESRI, které vznikaly za pomoci datových podkladů převážně z ČSÚ za jednotlivé obce ve Zlínském kraji. Mapy s lokalitami rezidenční zástavby ve vybraných obcích byly upraveny v programu Corel Draw 11. Práce je doplněna i o osobní fotodokumentaci jednotlivých vybraných lokalit v rámci terénního výzkumu.

Kapitoly zabývající se charakteristikami území byly podloženy údaji převážně z *informačního serveru statutárního města Zlína a portálu Zlínského kraje*, kde byly získány obecné informace o území. Z hlediska přírodních poměrů bylo pro zjišťování podkladů využito *portálu České geologické služby, geomorfologického členění ČR* a publikace E. Quitta – *Klimatické regiony ČR* (1971). Charakteristika jednotlivých obcí v závěrečné části práce byla popsána na základě informací z individuálních stránek a portálů obcí s jednotlivými statistickými údaji zjištěnými z (ČSÚ).

K teoretické části práce jsou získány údaje převážně z publikací zabývajících se samotným jevem suburbanizace obecně, či z příkladů jiných měst. Jedná se jak o vydané publikace známých autorů, tak existující diplomové práce na podobná témata týkající se jiných měst.

Obecně se pojmem suburbanizace a jeho podrobnějším zkoumáním zabývá v České republice především M. Ouředníček v mnoha publikacích. Pro popis základních

aspektů suburbanizace posloužil článek *Suburbánní rozvoj, suburbanizace a urban sprawl v České republice* (Ouředníček, 2011) spolu s webovým portálem (*suburbanizace.cz*). Z hlediska publikace *Sociální geografie pražského městského regionu* (Ouředníček, 2006) se pro diplomovou práci použily informace a volený proces a charakteristika této práce, která poukazuje na procesy suburbanizace na konkrétním příkladu hlavního města Prahy a jeho příslušného zázemí z pohledu na komerční a rezidenční výstavbu a jejího vlivu na sociální prostředí.

Další související a podstatnou publikací pro tuto práci byla *suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky* (Sýkora, 2002), kde se autor věnuje popisu počátkům rozvoje rezidenční suburbanizace v druhé polovině devadesátých let. J. Musil ve své publikaci, *Zrod velkoměsta – Urbanizace českých zemí a Evropa*, z roku 2002 také hodnotí postupující a rostoucí trend suburbanizace, kde celkový proces rozděluje na jednotlivá fázová období. Hnilička (2005) se staví kriticky k problému suburbanizace, kdy rezidenční zástavbu, suburbia, označuje negativně jako „sídelní kaše“ našeho sídelního systému. Hnilička také uvádí jednotlivé příklady z jiných zemí a České republiky se věnuje jen okrajově. Podrobnějšímu zkoumání a hodnocení suburbanizace v západních zemích, konkrétně v Německu nebo v USA se věnuje Ptáček (2002).

Prvotním impulsem vedoucím k suburbanizaci se zabývají Galčanová a Vacková ve své publikaci z roku 2008, *Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice, a současnost, případové studie brněnských suburbií*, kdy hodnotí tzv. push a pull faktory, které podnítily samotný vznik procesu suburbanizace. Hampl ve své publikaci, *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice* z roku 1996, se zabývá problematikou vývoje sídelního systému v transformačním období po roce 1989. Mezi další autory, z jejichž prací se inspirovala tato práce, se řadí také J. Wokoun, Perlín, Mulíček atd.

Dalšími inspirativními zdroji, které sloužily především pro konzultaci, byla bakalářská práce A. Slušíkové (2012), diplomová práce J. Kovaříka (2012) a diplomová práce O. Dostála (2008). Volba metodiky v každé práci je rozdílná, pro mé potřeby byla metodická podstata subjektivně zhodnocena ve spolupráci s vedoucím práce.

4. Metodika práce

Pro vymezování území v zázemí velkých měst v České republice nelze zvolit vždy jednotnou strukturu. Rozdílem je nejen jejich tvar a funkční spjatost s okolními obcemi z hlediska infrastruktury nebo zaměstnání, ale i samotný charakter obcí v zázemí zvolených měst. Pro historická centrální města je charakter kritérií pro vymezování velmi podobný oproti novějším, postsocialistickým nebo urbánně naprosto odlišným městům, která vznikala díky morfologické struktuře území zcela jiným způsobem nebo vlivem socialistické sféry za zcela jiným účelem.

Při volbě procesu vymezování území v zázemí města Zlína budeme v této práci vycházet ze základních kritérií, která jsou pro současný trend suburbanizace typická. Již při samotné úvaze vymezení zázemí města Zlína a při zjišťování prvotních dat bylo jasné, že při určování zázemí města Zlína bude nutno přihlídnout k sousednímu městu Otrokovice, které tvoří se Zlínem městskou aglomeraci. Významným charakterizujícím prvkem je hlavně dojíždka za prací, která právě v rámci Otrokovic a jeho průmyslového zázemí převyšuje hodnoty dojíždky za prací v rámci města Zlína. Také dnes již téměř souvisle zastavěné území této aglomerace naznačuje logické pojetí celé aglomerace v rámci studování procesu suburbanizace v této práci.

Pro samotnou volbu a vymezení zázemí se z počátku vycházelo z příslušných dat, která se aplikovala na území celého Zlínského kraje pro pozdější selekci, odebrání obcí, ve kterých zjištěné údaje a procesy neprobíhají. Jednalo se o data z Českého statistického úřadu za delší období pro zjištění bytové výstavby a migraci obyvatelstva. A také poslední data za údaje o dojíždce do zaměstnání. Vedlejšími daty pro srovnání byly zjištěné údaje za časovou a kilometrovou dostupnost do jádra suburbánního území.

Druhým pohledem výzkumu bylo při závěrečném zjištění zázemí výběr několika obcí pro bližší pohled na daný proces suburbanizace. Součástí zkoumání jednotlivých obcí je také terénní výzkum včetně osobní fotodokumentace a dotazníkového šetření s místními obyvateli z důvodu zjištění individuálního pohledu obyvatel na probíhající stavební růst v okolí jejich bydliště. Zvolené obce se vyskytují v těsné blízkosti celé aglomerace Zlín - Otrokovice směrem na všechny světové strany. Jedná se o obce: Bělov, Lhota, Tečovice, Hvozdná a Lukov. Výběr obcí pro bližší zkoumání byl proveden na základě kritérií souvisejících s procesem suburbanizace, jejichž hodnoty v rámci celkového indexu ostatní hodnoty převyšují.

5. Suburbanizace: definice, typy a její průběh v ČR a ve světě

Proces suburbanizace je v současnosti prezentován jako druhý stupeň procesu vývoje měst – urbanizace. Tento trend dnešního světa se nejčastěji ztotožňuje s územím předměstí velkých měst, která se nejen vyznačují kvantitativním růstem suburbií, ale i kvalitativními přeměnami sociálního prostředí těchto lokalit. Nejedná se však jen o růst počtu obyvatel v těchto oblastech, ale je důležité si uvědomit celkovou změnu funkčního využití území spojenou se změnami infrastruktury a architektury zasahující do venkovského prostoru ale i pozdější změnu sociální struktury s přílivem nového obyvatelstva.

5.1. Definice

Suburbanizace je dnes slovo přejaté z cizího jazyka. V angličtině znamená *suburb* – předměstí, které vzniklo z latinské složeniny *sub*, která znamenala umístění vedle, za nebo pod městem a základu *urbs* znamenající město (Ouředníček, 2002).

Samotný pojem suburbanizace je však různými autory klasifikován více způsoby. Geografové se zaměřují spíše k prostoru a jeho přeměnám, sociologové se zabývají sociální stránkou a přeměnou společnosti a například architekti zkoumají spíše přeměnu samotné výstavby. Přesná a všeobecně přijatá definice suburbanizace doposud není ujasněná. Základní definice si však zmíníme:

„Proces suburbanizace znamená přesun obyvatel, jejich aktivit a některých funkcí z jádrového města do zázemí.“ (Ouředníček, 2002)

„Suburbanizace představuje jeden z procesů suburbánního rozvoje, jehož zdrojovou oblastí je jádrové město“ (Ouředníček, 2002)

*„Suburbanizací se zpravidla rozumí růst města prostorovým rozpínáním do okolní venkovské a přírodní krajiny. Suburbanizace je spojována s nižší hustotou osídlení, než existuje ve městě a rozvolněnou, řídkou, rozptýlenou, či roztroušenou zástavbou. Pří-
městskou zónu ovlivněnou suburbanizací charakterizují samostatně stojící řadové, jedno až dvoupodlažní rodinné domky s vlastní zahradou, které často vytvářejí sociálně homogenní rezidenční zóny, a také pásová komerční zástavba s průmyslovými parky často lokalizované podle dálnic a dalších významných komunikačních os, či v blízkosti jejich křižovatek“ (Sýkora 2002).*

J. Musil (2002) oproti tomu hovoří o tzv. první klasické urbanizační fázi, při které dochází ke koncentraci obyvatel a ekonomických aktivit ve městě samotném, přičemž

okolní krajina si dokáže zachovat původně venkovský charakter. Druhou fází je teprve suburbanizace, kde dochází ke snižování počtu obyvatel v jádrových zónách měst a na městských okrajových zónách probíhá jejich kumulace. Musil zmiňuje i následující fázi, kdy dojde k procesu desurbanizace, čímž zamýšlí opětovné osídlování města.

Suburbanizací se myslí typický proces, který může každý jedinec sledovat u většiny větších měst převážně ve vyspělých zemích. Základním viditelným rysem projevu suburbanizace je stavební aktivita v příměstských obcích. Jednotlivá sídla, kde dochází k zmiňovanému procesu suburbanizace, používají výraz „suburbium“ za označení satelitního městečka, kde vznikají nové areály výstavby. Může však jít nejen o novou lokalitu výstavby rodinných nebo bytových domů. Proto tyto nové lokality můžeme rozdělit dle jejich převládající funkce na dva základní druhy. Rezidenční a komerční.

5.2. Rezidenční a komerční suburbanizace

Rezidenční suburbanizace jako stále převažující forma suburbanizace má za základní rys výstavbu obytné zóny v zázemí města s převládajícím jevem odlivu obyvatel z jádrového města do nových rodinných, či bytových domů. Avšak i ta by se dala dál rozdělovat dle charakteru, rozsahu výstavby, lokalizace zástavby, či architektonické nebo ekonomické a finanční stránky procesu. Pro tuto rozdílnost většinu projektů řídí developerské firmy, díky nimž vznikají celé komplexy satelitních městeček v zázemí měst. Samostatnou formou je i výstavba rodinných domů na volných plochách v rámci obce (Hnilička2005, Sýkora 2010).

Neopomenutelnou formou může také být stavba izolovaných a od sídel daleko lokalizovaných luxusních vil, kdy majitelé mají za cíl nejen tichý a klidný život v přírodě, ale mnohdy i prezentaci neomezených finančních prostředků.

Komerční suburbanizace se stává typickou formou rozšiřování zástavby tzv. nebytových objektů. Tyto objekty jsou umísťovány přednostně na místech, které původně sloužily pro zemědělskou produkci s návazností na dopravní komunikaci. V závěru projektů tak vznikají rozsáhlé komplexy, které se do krajiny promítají převážně ve formě výrobních nebo logistických hal, výzkumných středisek, velkých nákupních center, aj. Zajímavostí však je, že se neumísťují zpravidla u největších měst. Jsou spjaty převážně se středně velkými městy, která následně nabízejí pracovní uplatnění pro mnoho obyvatel a která zapřičiňují další rezidenční suburbanizaci v nejbližším okolí (Wokoun, 2008).

Z pohledu nejméně udržitelného rozvoje prostorového růstu měst je používán pojem *Urban Sprawl*, jehož charakteristickou vlastností je jednotlivá výstavba na pozem-

cích obce nebo izolovaná vilová výstavba v prostorově vzdálenějších lokalitách. Urban sprawl je brán jako nepromyšlený, nekontrolovatelný a neřízený zásah výstavby do volné krajiny, který je výsledně vysvětlován jako nežádoucí jev převážně z environmentálního, ekonomického ale i sociálního pohledu na tuto problematiku (Ouředníček, 2002). V českém překladu mluví Hnilička (2005) o termínu *sídelní kaše*.

Když bychom pátrali po samotných důvodech vzniku procesu suburbanizace, je nutno zmínit tzv. push a pull faktory. Jedná se o motiv zapříčiněný zdražováním domů a bytů v jádrovém městě, nevyhovujícím stavu životního prostředí v důsledku rozvoje automobilové dopravy, či rostoucí míry kriminality narušující bezpečnost obyvatelstva. Dalším faktorem může být i změna nástrojů bytové politiky, která převážně pro tzv. střední třídu umožňuje individuální rodinné bydlení v přírodě spojené s porevoluční privatizací parcel (Galčanová a Vacková 2008).

Ve spojení s probíhajícím procesem suburbanizace je nutno zmínit i dopady na společnost, kdy se podle L. Sýkory (2002) charakter osídlení vyznačuje setrvačností. A proto tyto dopady znamenají dlouhodobou nebo možná i trvalou změnu v uspořádání společnosti, čímž chtěl upozornit na rozmístění obyvatel a jejich aktivit. Tyto důsledky dělíme na pozitivní a negativní. K pozitivnímu důsledku řadíme především individuální bydlení v přírodním a zdravějším prostředí svého bydliště. Mnohem důležitější jsou však negativní důsledky, které Sýkora rozděluje dále do tří základních skupin.

1) *ekonomické* – silná závislost na automobilu vlivem narůstajícího počtu nutných cest realizovaných prostřednictvím individuální automobilové dopravy z důvodu vysokého stupně prostorové segregace (práce, škola, služby, kultura), vyšší spotřeba energií, vyšší náklady vynaložené na technickou infrastrukturu a občanskou vybavenost suburbii,

2) *sociální* – možné riziko vzniku segregace mezi původními obyvateli a přistěhovanými suburbánními obyvateli, u nichž je předpoklad vyššího sociálního statusu, narůstání míry individualizace v důsledku většího množství času tráveného dopravou, kdy dochází k omezení příležitostí obyvatel komunikovat např. se sousedy,

3) *environmentální* – celkové upadání kvality životního prostředí (postihující paradoxně i suburbia) v podobě zhoršování čistoty ovzduší, výraznějšího hlukového zatížení a většího počtu kongescí v důsledku masivního využívání automobilové dopravy.

Celková problematika suburbanizace se svými pozitivními i negativními dopady je popsána v mnoha publikacích na velká města v České republice. Mezi přední autory zabývající se daným tématem patří M. Ouředníček, P. Ptáček a L. Sýkora s dalšími au-

tory nebo studentskými pracemi nejrozšířeněji orientované na Prahu, Brno, Olomouc, či Plzeň. Z hlediska lokality okolí krajského města Zlín není zpracována žádná odborná publikace, kromě závěrečných studentských prací, soustředujících se z různých směrů na proces suburbanizace.

Proces suburbanizace se velmi výrazně prostorově liší od procesu například v Americe, kde je typickým jevem výstavba nově izolované zástavby sídla doslova na zelené louce.

Dle Wokouna (2008) lze charakterizovat jednotlivá sídla vzniklá suburbanizací, jež mají dané charakteristické vlastnosti jako např: *rychlejší růst počtu obyvatel než v jádru města, vyšší podíl mladých zakládajících zde své rodiny, což má vliv i na věkovou strukturu obyvatel, velká část služeb, zejména specializovaného charakteru, je zajišťována v jádru města, vyjíždka za prací přesahuje dojíždku, obyvatelstvo žijící v sídlech vzniklých suburbanizací má zpravidla vyšší stupeň vzdělání a vyšší příjmy než jádrové město.*

5.3. Historie suburbanizace

Česká republika se vyznačuje poměrně hustou sídelní sítí s velkým počtem menších sídel, která existují již od středověku. Tím pádem se v dnešní době již nová sídla nezakládají. Oproti světovému vývoji, kdy k procesu suburbanizace došlo na přelomu 19. a 20. století převážně ve Velké Británii nebo USA, se do dalších vyspělých států dostal tento proces mnohem později. Samotné počátky suburbanizace jsou spojeny s přesunem londýnské buržoazie do lokality zázemí Londýna již v průběhu 18. století. Největšímu rozmachu jevu došlo až v období po 2. sv. válce při zlepšení životních podmínek pro střední společenské vrstvy s rostoucí poptávkou po bytové výstavbě po odeznívání hospodářské krizi, kterému pomohla samotná americká vláda (suburbanizace, © 2008-2014).

V Evropě se suburbanizace projevovala dvojnásobem. Rozlišujeme západoevropskou suburbanizaci a suburbanizaci postsocialistických zemí východní Evropy. V západních zemích se proces shoduje s americkým kontinentem, kde největšímu pokroku došlo ve 2. polovině 19. století společně s rostoucím technologickým pokrokem. Nejen architektonicky se však proces v Evropě od amerického pojetí lišil například výškou budov nebo rozsahem zástavby. V západní Evropě se kladl daleko větší důraz na morfologické, prostorové znaky území s důrazem na užívání nástrojů územního plánování oproti volnějším přístupům v Americe, kde se také zrodil pojem urban sprawl, který

je dnes charakterizován jako nekontrolovaná forma suburbanizace (Ptáček, 2002). V období 70. let 20. století lze zmiňovat změnu i v bývalých zemích Sovětského svazu. Ve vyspělých zemích západní Evropy docházelo neustále ke snižování podílu obyvatelstva ve vnitřních městech oproti kumulaci v okolních sídlech, naproti tomu ve východoevropských zemích v období centrálně řízeného plánování došlo k jinému postupu při průběhu urbanizačních procesů. Po roce 1989 dochází k propojení východní a západní Evropy a vytváření společného prostoru. Rozdíly ve velkých městech způsobené převážně charakterem zástavby jsou však patrné dodnes (Musil, 2002).

O procesu suburbanizace v České republice se dá hovořit jako o novém jevu současné doby. Odborníci tvrdí, že na našem území se hovoří až o 90. letech 20. století. Po prvních zkušenostech a neúspěších ve světě by se dalo říci, že jsme měli možnost nejlepšího ponaučení pro Českou republiku. Ovšem i tak musíme poznamenat, že k nekontrolovatelnému růstu docházelo především u velkých městských aglomerací jako např. v Praze, Brně, Plzni a dalších městech. Podle Gremlici (2002) tomu předcházela výrazná urbanizace v 60. a 70. letech při stavbě velkých sídlišť na okrajích velkoměst, která si však jako svou cenu vyžádala odstranění příměstské krajiny. Územní koncentrace investic v rámci střediskové sídelní struktury byla v rámci centrálního plánování silně potlačována. S velkým přílivem obyvatelstva v tomto období začal postupně vznikat i problém s nedostatečným prostorem pro bydlení nově přichozích obyvatel a společně s novým tlakem na životní prostředí se ve volné krajině začaly budovat zóny víkendových sídel.

Největší rozvoj mohl však nastat až po revolučním roce 1989 s rostoucí poptávkou po bytové politice spolu s rostoucími příjmy obyvatel a s podporou státu ve formě hypotečních úvěrů a stavebního spoření, což podporovala ekonomická atraktivita českých měst na konci 90. let (Sýkora 1996, 2002). Počátečním problémem rozvoje v příměstských zónách byla neexistující tradice v architektonickém, ale především v urbanistickém rozvoji sídel. (Perlín, 2002). Největším důkazem růstu je v současné době blízký vztah jádra se suburbii díky silné dojízděce za prací a sociálními aktivitami.

V současné době nejkvalitnější publikací s příkladem suburbanizace je studie Oufedníčka z roku 2006 – Sociální geografie Pražského městského regionu. V publikaci je popsán nejen vývoj samotného jevu, ale bere v potaz také všechny vlivy jako například aspekt dopravy, změny sociálního prostředí, jak na rezidenční tak i na komerční, nebytovou výstavbu.

Ouředníček zmiňuje ve své publikaci čtyři fáze suburbánního vývoje v české republice:

- 1) *Počátky suburbánního rozvoje (1990-1994)*
- 2) *Nástup velkých developerů (1995-1997)*
- 3) *Využívání nových produktů pro financování bydlení (1998-2001)*
- 4) *Gradace suburbanizace (2002-)*

V prvním období je charakteristickým rysem doznívání výstavby panelových domů ze socialistického období, kterému následoval pozvolný rozvoj rezidenční bytové výstavby v zázemí Prahy. Tento pokrok byl však utlumen ústupem státu od finanční pomoci. Od roku 1992 se však se zavedením deregulace nájemného a zavedením stavebního spoření umožnil opětovný vzrůst suburbanizace, kterému dopomohl také úbytek počtu bytů v jádrových částech města v důsledku komercializace.

Následné období mezi lety 1995 – 1997 popisujeme jako období poklesu bytové výstavby v hlavním městě až na třetinu původního stavu. Avšak na území zázemí Prahy dopadají daleko vyšší hodnoty a došlo ke zvětšování podílu výstavby. Jedná se i o období úspěšně dokončených developerských projektů.

V následujících letech nastalo období využívání nových produktů pro financování bydlení, které se stalo dostupné lidem střední společenské vrstvy a zvýšila se intenzita bytové výstavby avšak ne tak rapidně jako v předchozích letech.

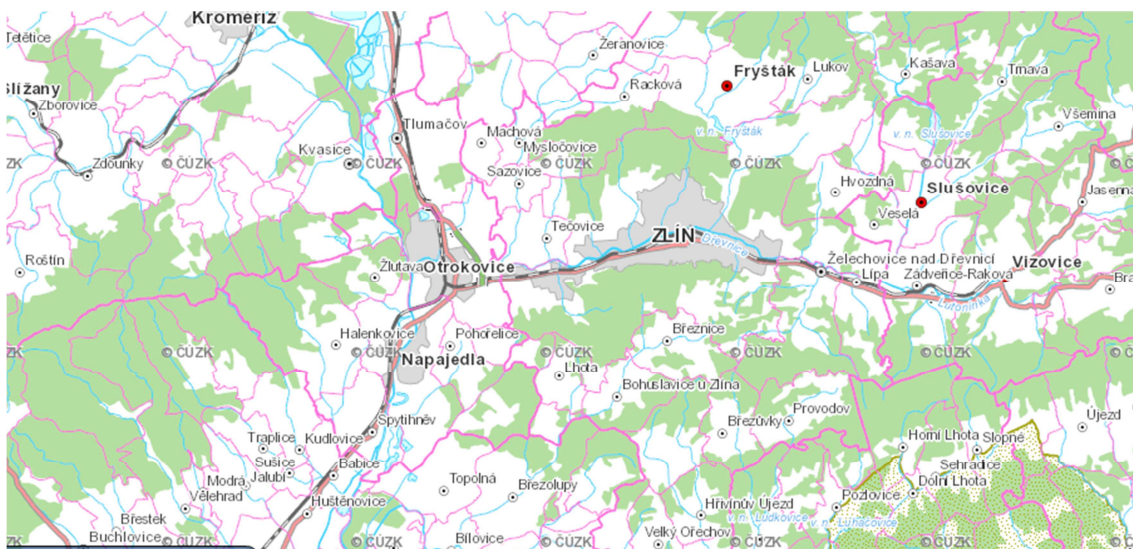
Od roku 2002 můžeme pozorovat tzv. boom bytové výstavby v zázemí Prahy. K procesu přispívají nejen velké developerské projekty ale i individuální výstavba umožněná úpravou podmínek státní bytové podpory.

Samotný počátek suburbanizace u nás musíme také spojit s technologickým pokrokem a rozvojem nejen železniční ale později i silniční dopravy, která velmi přispěla ke vzniku daného jevu. V současnosti dochází k největšímu rozmachu využívání ploch na okraji nebo za administrativními hranicemi velkých měst, jedná se o tzv. obrůstání příměstských sídel. Nalezneme zde nejen levné domy na okrajích měst, ale i izolované luxusní vily daleko od vesnické zástavby.

6. Charakteristika území Zlína a okolí

6.1. Základní informace o území

Statutární město Zlín je krajským městem Zlínského kraje, který je jedním ze 14 územně samosprávních celků České republiky. Sousedí na jihozápadě s krajem Jihomoravským, na severozápadě s krajem Olomouckým a na severu s krajem Moravskoslezským. Směrem na východ pak Zlínský kraj hraničí se Slovenskou republikou.

Obr. 1: Mapa území v okolí krajského města Zlína

Zdroj: Zlínský kraj: Ortofotomapy, www.vms4kr-zlinsky.cz

Zlínský kraj je svou velikostí čtvrtým nejmenším krajem v České republice, ze které zaujímá 5 % její plochy. Je tvořen okresy Zlín, Kroměříž, Uherské Hradiště a Vsetín. Počtem obyvatel představuje Zlínský kraj 5,6 % celkového počtu obyvatel České republiky. K 31. 12. 2013 žilo na území kraje 586 299 obyvatel. Hustotou zalidnění 149 obyvatel/km² převyšuje celorepublikový průměr, který činí 132 obyvatel/km². Kraj se skládá ze 13 správních obvodů ORP s 305 obcemi, z čehož 30 obcí má statut města. Nejvýznamnější městskou a průmyslovou aglomerací v kraji je aglomerace Zlín - Otrokovice, kde se soustřeďuje více než 100 000 obyvatel (Zlínský kraj, © 2013).

6.2. Přírodní podmínky

Území kraje se vyznačuje členitým a velice rozmanitým charakterem, který je tvořen převážně pahorkatinami a vrchovinami. Toto členění mělo významný vliv na

kulturní a ekonomický vývoj jednotlivých fyzicko-geografických částí regionu. Právě tyto fyzicko-geografické charakteristiky působily na formování a morfologii jednotlivých sídelních území. Jednotlivé přírodní podmínky tedy přispívají ke specifickému prostorovému vzorci při vymezení suburbánního zázemí.

Ve Zlínském kraji se nacházejí dvě chráněné krajinné oblasti, kterými jsou Bílé Karpaty a Beskydy. Z geomorfologického hlediska spadá celé území do Alpsko-Himalájského systému, jak do provincie Západní Karpaty, tak z malé části i do provincie Západopanonská pánev. Východní část území spadá do subprovincie Vnější západní Karpaty a západní část kraje řadíme k subprovincii Vněkarpatské sníženiny.

Geologicky je území pokryto převážně paleogenními pískovci a jílovcí Magurského flyše. Podél řeky Moravy se nacházejí převážně pliocenní sedimenty s kvartérními náplavami. Podél všech vodních toků se nacházejí fluviální sedimenty. (Demek, 2006)

Legenda:

- 1: antropogenní uloženiny, vytěžené prostory
- 3: říční sedimenty (písek, štěrk)
- 4: nivní sedimenty (hlína, písek, štěrk)
- 5: splachové sedimenty (hlína, písek, štěrk)
- 6: svahové sedimenty (hlína, písek)
- 7: svahové sedimenty (hlína, kameny)
- 9: nevytřídněné hlinité štěrky
- 13: naváté sedimenty (spraš, sprašová hlína)
- 20: slatiny, rašeliny
- 957: jezerní a říční sedimenty (písek, štěrk, prach, jíl)
- 958: jezerní a říční sedimenty (písek, štěrk, prach, jíl)
- 1002: pískovec
- 1007: pískovec, jílovec
- 1008: pískovec, jílovec, slepenec
- 1009: jílovec, silicit
- 1019: pískovec, jílovec

Obr. 2: Geologická mapa města Zlína

Zdroj: www.geologické-mapy.cz

Nejvýznamnějším vodním tokem celého Zlínského kraje je řeka Morava, která se řadí k řekám II. řádu. Jedním z největších přítoků řeky Moravy je řeka III. řádu, Dřevnice, která vytváří údolní strukturu reliéfu v samotném městě Zlíně a v jeho okolí, do kterého spadají města Otrokovice a Vizovice.

Dle Quitta (1971) přechází území v západní části od teplé oblasti T2 přes mírně teplé MT5, MT7, MT9 až po MT10. Částečně vrcholové oblasti pohoří náleží k chladné oblasti CH7.

Jednotlivé topoklimatické charakteristiky jsou odvíjeny od orografických podmínek, které jsou proměnlivé v různých lokálních územích.

Průměrná roční teplota v krajském městě je 8,6°C. Průměrná letní teplota se pohybuje kolem 18°C, průměrná zimní teplota kolem -2,4°C, a průměrný srážkový úhrn se pohybuje kolem 500 - 700 mm za rok.(Zlínský kraj, © 2013)

6.3. Atraktory cestovního ruchu

Známými atraktory cestovního ruchu na území zlínského kraje jsou kulturní, historické ale i přírodní památky, které se vyskytují ve velkém množství. Pouze na území Zlínského kraje se nacházejí oblasti, kde lze najít současně hory, lázně, vinice, zahradní architekturu, pozůstatky Velkomoravské říše, stejně jako církevní a historicky cenné stavby, které se prolínají s moderní funkcionalistickou architekturou pod záštitou Tomáše Bati. Území v okolí krajského města je významné střetem 3 kulturních regionů Haná, Valašsko a Slovácko, které měly a mají vliv na formování kulturního vývoje ve Zlínském kraji.

6.4. Aglomerace Zlín - Otrokovice

Již v rámci historické průmyslové výroby ve Zlínském kraji převládal v období první republiky zpracovatelský průmysl zaměřený na zpracování usní a výrobu obuvi prezentovaný firmou Baťa. V tomto období vznikl také zárodek tehdejší i současné průmyslové aglomerace, nacházející se podél vodního toku řeky Dřevnice, a to aglomerace Zlín - Otrokovice. Spojení těchto 2 měst je jak z historického, průmyslového, přírodního i kulturního pohledu natolik významné, že v rámci této diplomové práce bylo potřeba provést analýzu suburbánního procesu nikoliv jen v okolí samotného města Zlína, ale v okolí aglomerace Zlín - Otrokovice a to hlavně s ohledem na funkční spjatost této aglomerace zejména v sociálním propojení z hlediska zaměstnanosti ve velkých průmyslových podnicích.

Rozdělení této aglomerace na dvě samostatná města by znamenalo velké zkreslení všech následně prováděných analýz a to ve všech sledovaných oblastech.

7. Metodika vymezení Zlínské aglomerace a její suburbánní zóny

7.1. Základní vymezení území a výběr suburbánních kritérií

Pro vymezení zázemí města Zlína bylo jako základní administrativní struktura použito území kraje z důvodu morfologického uspořádání krajiny v okolí města Zlína, kdy z polohy města vyplývá, že ani hranice ORP ani hranice okresů nelze vzít jako základ pro vytyčení území. Jako základní data, která jsou potřebná pro realizaci vymezení zázemí nějakého jádra, byla použita data za dokončenou bytovou výstavbu, migraci obyvatelstva, denní dojížděku za prací, časovou a kilometrovou dostupnost. Volba této metodiky byla inspirována článkem Halás a kol. (2012). Pro vlastní vytyčení území za administrativními hranicemi města Zlína byly použity standartní aspekty spojené s procesem suburbanizace.

Jak již bylo zmíněno, na základě existence aglomerace Zlín - Otrokovice, kde je vícero aspektů propojení těchto dvou měst a také po uvážení získaných hodnot v rámci jednotlivých dat, je nutné uvažované území rozšířit i o město Otrokovice, u kterého některá kritéria např. denní dojížděka do zaměstnání převažují nad samotným krajským městem. Velmi výrazným faktem této aglomerace je téměř kompaktní zástavba mezi oběma městy, spojené kulturní zázemí a provázanost sektoru služeb.

U této aglomerace však nelze předpokládat rozsah procesu suburbanizace ve výskytu suburbií jako u např. Prahy. Rozdíl je nejen ve velikosti populace jádra, čímž v tomto konkrétním případě myslíme aglomeraci Zlín – Otrokovice, ale i samotných okolních sídel, které mají tvořit zázemí. Velký vliv hraje samotné prostorové uspořádání jak krajského města Zlína, tak aglomerace Zlín - Otrokovice, kde převládá lineární morfologická struktura. Aglomerace se rozprostírá v údolí řeky Dřevnice a má odlišný charakter od klasického monocentrického sídla. Samotné vymezení je tedy do značné míry nejen komplikovanou ale i subjektivní úlohou.

Jak již bylo uvedeno, pro vymezení zázemí města Zlína bylo použito území kraje a proto se pro vymezení suburbánního zázemí vyšlo ze všech 305 obcí Zlínského kraje, ke kterým se zjišťovaly následující údaje ze získaných dat:

- Intenzita migračního salda v jednotlivých obcích Zlínského kraje ve vztahu k aglomeraci v období 1997-2012
- Intenzita bytové výstavby v jednotlivých obcích Zlínského kraje ve vztahu k aglomeraci v období 1997 – 2012

- Intenzita dojížděky za prací v jednotlivých obcích Zlínského kraje ve vztahu k aglomeraci za rok 2011
- Časově vyjádřená dostupnost osobní automobilovou dopravou v minutách k aktuálnímu roku
- Dostupnost osobní automobilovou dopravou v kilometrech k aktuálnímu roku

V rámci obcí, které nejbližší navazují nebo jsou přímo v sousedském kontaktu (vztahu) s jádrem, kterým je aglomerace Zlín - Otrokovice, se očekává vysoká intenzita jednotlivých zkoumaných hodnot. Atraktivní vzhled blízkých obcí a intenzivnější vztahy s městem znamená, že tyto obce lze označit jako jistá suburbia. S větší vzdáleností od centra vymezovaného území se naopak musí očekávat snižování intenzity jednotlivých komponent a menší funkční spjatost. Je tedy nutné určit hranici u vzdálenějších obcí, kam až dosahuje vliv rezidenční suburbanizace s jádrovou oblastí aglomerace Zlín – Otrokovice.

Velkou výhodou pro tuto práci a samotné vymezování byla přístupnost k datovým zdrojům, které jsou veřejně k dispozici v rámci statistik českého statistického úřadu oproti předchozí bakalářské práci, kdy právě zjišťování podkladových dat bylo základním a zcela zásadním problémem. Vycházelo se, mimo jiné, ze středního stavu obyvatelstva k datu 1. 7. daného roku a z absolutních počtů obyvatel k 31. 12. v období let 1997 – 2012.

7.2. Vlastní postup vymezení suburbánního zázemí

Původní rozsah 305 obcí Zlínského kraje bude dle dalších zjišťovaných údajů selektován (zmenšován jejich počet) až do konečného vymezení zázemí.

U některých obcí, které se v průběhu let osamostatnily, chybí v určitých obdobích námi sledovaná data. Jedná se o obec Ostrata, Petrůvka, Lukoveček, Lhota u Vsetína, Bohuslavice nad Vlání a Želechovice nad Dřevnicí, která až do roku 2008 byla součástí města Zlína jako místní část. Data jsou však přepočítána a zprůměrována na období, za které se podařilo nasbírat informace a hodnoty o těchto obcích, aby nedocházelo k nesmyslným hodnotám.

Pro všechny obce kraje se tedy zjišťovala data, která jsou kritériem pro určení zázemí. Následný výpočet ukazatelů poskytl první ideu a poznatky o intenzitě jevů ve Zlínském kraji, který vedl k prvnímu zúžení počtu obcí.

V rámci výpočtů se na úvod seznámíme se základními vzorci pro výpočet kritérií, které byly použity pro vymezení zájmového území:

$$\mathbf{IBV} = \frac{\mathbf{B}}{\bar{\mathbf{S}}} * 1000 (\%)$$

IBVIntenzita bytové výstavby
B.....Počet dokončených bytů
 \bar{S} Střední stav obyvatel

$$\mathbf{IMS} = \frac{\mathbf{I-E}}{\bar{\mathbf{S}}} * 1000 (\%)$$

IMS.....Intenzita migračního salda
I.....Počet přistěhovaných
E.....Počet vystěhovaných
 \bar{S} Střední stav obyvatel

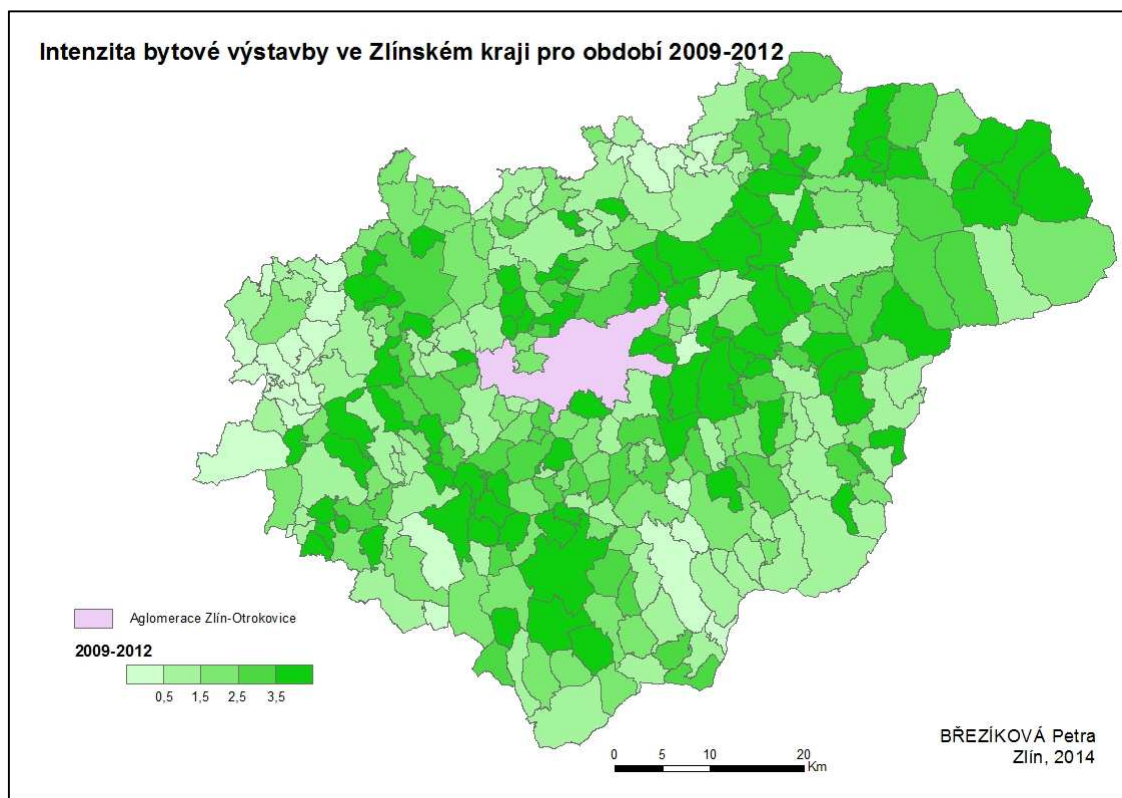
$$\mathbf{IDZ} = \frac{\mathbf{D}}{\mathbf{EAO}} * 100 (\%)$$

IDZIntenzita denní dojížděky do zaměstnání
D.....Počet dojíždějících do aglomerace
EAO.....Počet ekonomicky aktivních obyvatel

Prvním zkoumaným kritériem byla intenzita bytové výstavby, která se zjišťovala z hodnot za dokončené byty. Výchozími údaji byly absolutní hodnoty počtu dokončených bytů v letech 1997 – 2012 za jednotlivé obce získané z Českého statistického úřadu. Pomocnými hodnotami byly střední stavy obyvatelstva za příslušné roky.

Výsledné hodnoty poukazují na růst, či pokles intenzity v jednotlivých letech, které byly sdruženy do čtyřletých období pro prezentaci tohoto jevu. Do roku 2008 se v rámci průměrné hodnoty vyskytuje rostoucí tendence. Za období 2009 – 2012 však průměrné hodnoty intenzity bytové výstavby nedosahují již takových čísel jako v předchozích obdobích.

Mapy s hodnotami intenzity bytové výstavby za celé zkoumané období jsou k nahlédnutí v příloze č. 2.1.

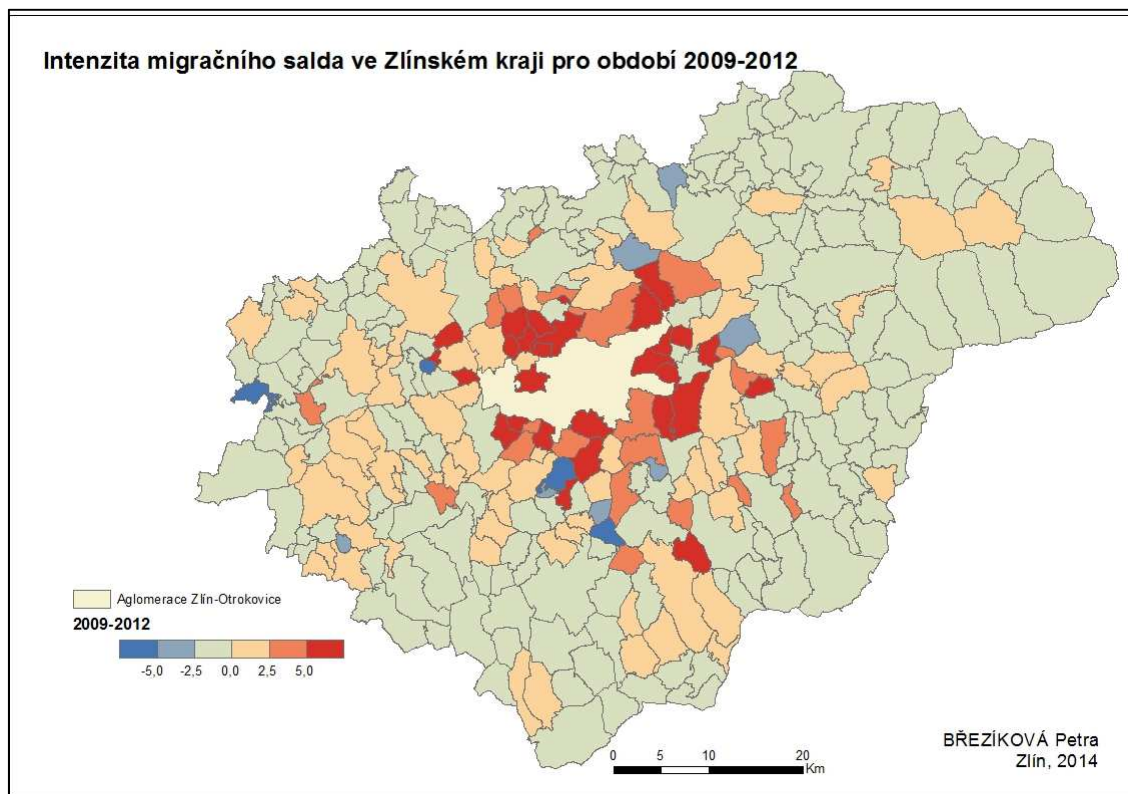
Obr. 3: Současná intenzita bytové výstavby za čtyřleté období 2009-2012 ve všech obcích Zlínského kraje

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování v programu Arcgis 10.1

Druhým sledovaným kritériem, které se výrazně podepisuje na procesu suburbanizace, je stěhování a pohyb obyvatelstva. V rámci migračního pohybu se vypočítaly hodnoty dle zvoleného postupu výpočtu opět pro všechny obce ve Zlínském kraji za období 1997 – 2012 se stejně chybějícími údaji za některé obce, které měnily svůj statut. Data byla zjištěna z Českého statistického úřadu. Z celkového poskytnutého souboru byla vybrána data za přistěhovalé a vystěhovalé v rámci obcí Zlína a Otrokovice. Po výpočtu intenzity migračního salda se opět vytvořily čtyřleté průměry. V jednotlivých obdobích lze tedy sledovat vývoj pohybu za každou obec. Mapy zobrazující intenzitu migračního salda za jednotlivá období jsou k nahlédnutí v příloze č. 2.2.

Z přiložené mapy lze sledovat vyšší hodnoty v bližším zázemí okolo centra. S rostoucí vzdáleností a méně vybudovanou infrastrukturou v návaznosti na velká města se intenzita snižuje až do záporných hodnot, které můžeme vysledovat. Některé hodnoty u vzdálených obcí s kladným charakterem se však stále mohou vztahovat v rámci přistěhování z jiného důvodu, například za prací do jiné části kraje. Není proto nejdůležitějším ukazatelem jen kladná hodnota migračního salda. Je potřeba určit zázemí na zá-

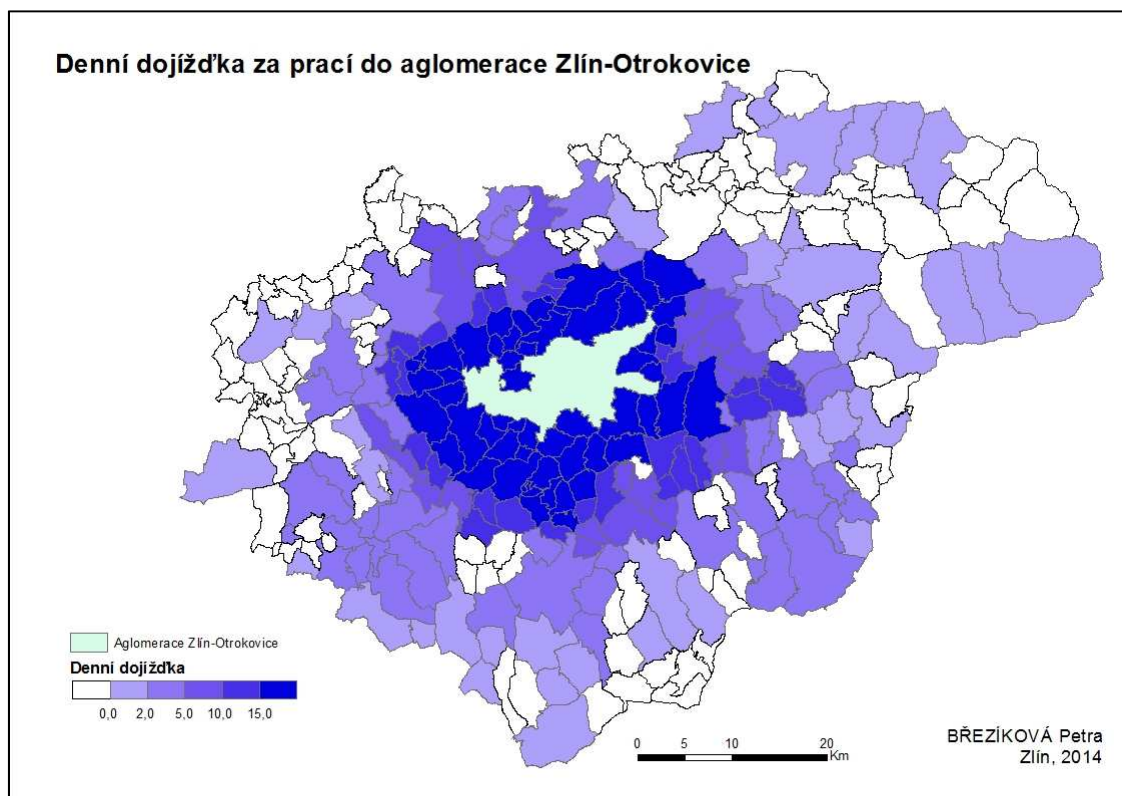
kladě dalších kritérií, které tyto dva důležité aspekty ohraničí na území kolem zvoleného jádra.

Obr. 4: Současná intenzita migračního salda za čtyřleté období 2009-2012 ve všech obcích Zlínského kraje

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování v programu Arcgis 10.1

Asi nejdůležitějším kritériem, které vyjadřuje právě funkční spjatost centra s jeho zázemím, je denní dojíždka za prací. Základní data byla selektována z velkého souboru, kde se vybraly obce, ze kterých probíhá denní dojíždka za prací do měst Zlín a Otrokovice. Denní toky z jednotlivých obcí do měst Otrokovice a Zlín byly sečteny, čímž jsme získaly dojíždku do celé aglomerace. Údaje byly vztaženy k roku 2011, zveřejněné statistickým úřadem v rámci sčítání lidu, domů a bytů.

Obr. 5: Intenzita denní dojížděky za prací z obcí Zlínského kraje do aglomerace Zlín - Otrokovice za rok 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování v programu Arcgis 10.1

Ze získaných dat vyplývá, že pouze ze 188 obcí Zlínského kraje existují denní migrační toky za prací do měst Zlín a Otrokovice. Intenzita pracovní migrace je znázorněna na obr. 5. Vzhledem k důležitosti tohoto kritéria se celé území kraje zúžilo právě na tento počet obcí, který se stal prvním selektivním výběrem v rámci vymezování.

Pro doplnění dat z hlediska metodiky byla doplněna kritéria o kilometrovou i časovou dostupnost osobní automobilové dopravy. Údaje byly zjištěny z portálu mapy.cz. Doplněné hodnoty nastíní pohled na reálnou dobu, či vzdálenost strávenou cestováním do zvolené aglomerace.

Hodnoty časové dostupnosti do jednotlivých měst aglomerace jsou vyjádřeny v minutách a zjišťovány z již selektovaného seznamu 188 obcí. Vzhledem k tomu, že aglomerace je tvořena dvěma městy, nastal problém, jak určit správné hodnoty. Vystavilo několik možností, hodnoty bylo možné získat jako průměr jednotlivých měst nebo jako střední hodnotu nebo zvolit nižší případně vyšší ze dvou získaných údajů. Jelikož doba strávená cestováním z jedné obce do střední části aglomerace by byla zavádějící, zvolili jsme variantu volby nižšího údaje. Důležitým aspektem rozhodnutí této metodiky

byl vztah každé obce jako zázemí té části aglomerace, k níž má obec nejbližší vztah a návaznost. Významným aspektem tohoto rozhodnutí je také časová dostupnost mezi městy v rámci samotné aglomerace Zlín – Otrokovice, která přesahuje 10 minut a tím by se hodnota časové dostupnosti z jednotlivých okolních obcí do samostatných měst této aglomerace nesmyslně navyšovala.

Stejným principem se postupovalo i při zjišťování kilometrové dostupnosti, tj. zvolily se vždy nižší hodnoty z obou získaných údajů kilometrové vzdálenosti, jelikož při následném omezení vzdálenosti od jádra by byly znevýhodněny obce, které by kvůli zvolení střední hodnoty nedosahovaly do zázemí i když by byly v přímém kontaktu na aglomeraci.

Jednotlivá suburbánní kritériální data byla standardizována dle následujícího vztahu, a následně nasčítána.

$$x' = \frac{x - \tilde{x}}{Q}$$

\hat{x}standardizovaná hodnota ukazatele v obci
 xpůvodní hodnota ukazatele v obci
 \tilde{x}medián
 Qinterkvartilové rozpětí ukazatele

Přistoupili jsme k vážení jednotlivých ukazatelů podle následujícího klíče:

Intenzita bytové výstavby	... váha 2
Intenzita migračního salda	... váha 2
Intenzita denní dojížděky do zaměstnání	... váha 1
Dostupnost aglomerace	... váha 1

Takto byl získán výsledný index suburbanizace dle následujícího vztahu:

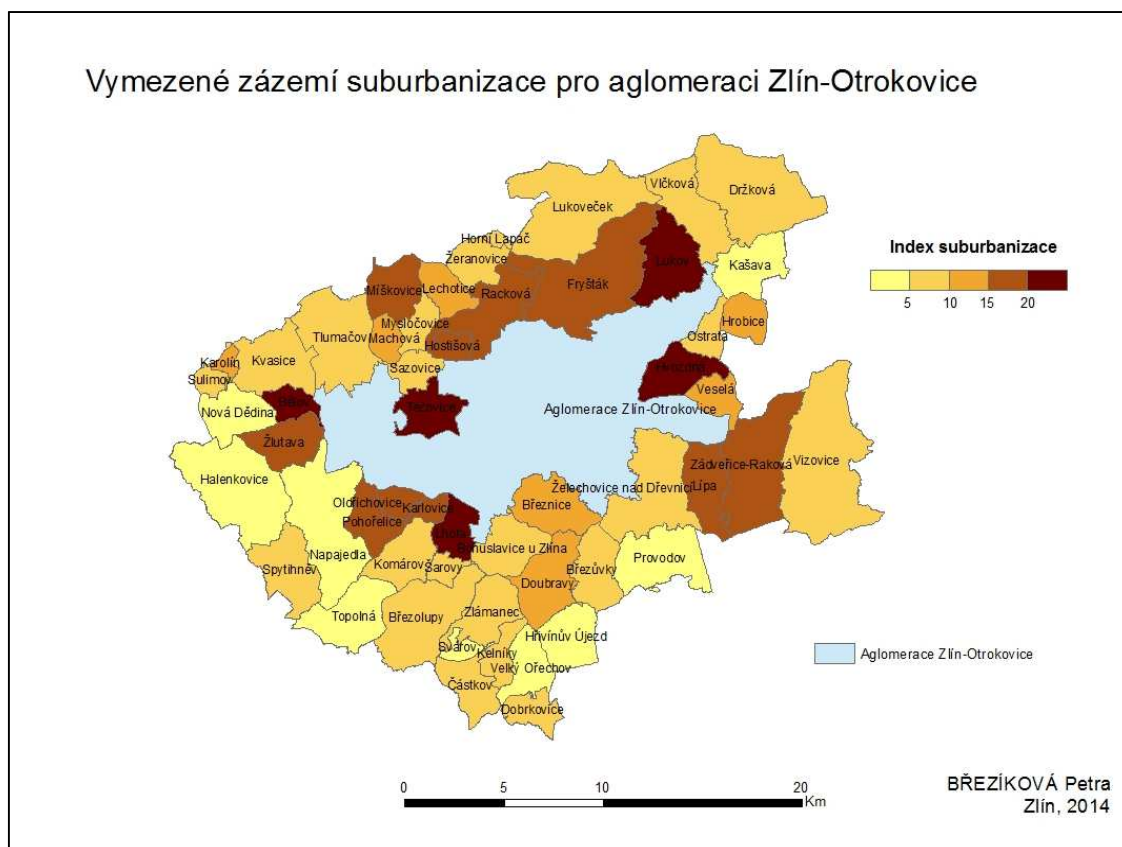
$$IS = (2 * IBV) + (2 * IMS) + (1 * IDZ) + (1 * \check{C}D) + (1 * KD)$$

IS.....Index suburbanizace
 IBV.....Standardizovaná intenzita bytové výstavby
 IMS.....Standardizovaná intenzita migračního salda
 IDZ.....Standardizovaná intenzita denní dojížděky do zaměstnání
 ČD.....Standardizovaná časová dostupnost
 KD.....Standardizovaná kilometrová dostupnost

Při vymezování suburbánní zóny podle výše uvedené metodiky jsme se setkali s následujícím teoretickým problémem. Vysokého výsledného indexu suburbanizace může teoreticky dosáhnout i obec v suburbánním zázemí jiného centra než je studovaná aglomerace Zlín - Otrokovice (například díky vysoké intenzitě bytové výstavby, nebo vysokému migračnímu saldu i při nízké dojížděkové vazbě na aglomeraci). Proto jsme

do výběru obcí zahrnuli podmínku minimální vzdálenosti od aglomerace, a to konkrétně 20 km. Díky tomu se počet obcí v zázemí zúžil ze 188 obcí na 96 obcí. Jsme si vědomi subjektivitu tohoto kritéria, hodnota 20 km je i vzhledem k suburbánním zónám ostatních srovnatelných měst (Olomouc, České Budějovice apod.) dostatečná, dokonce zahrnuje i konkurenční střediska jako je Uherské Hradiště atd.

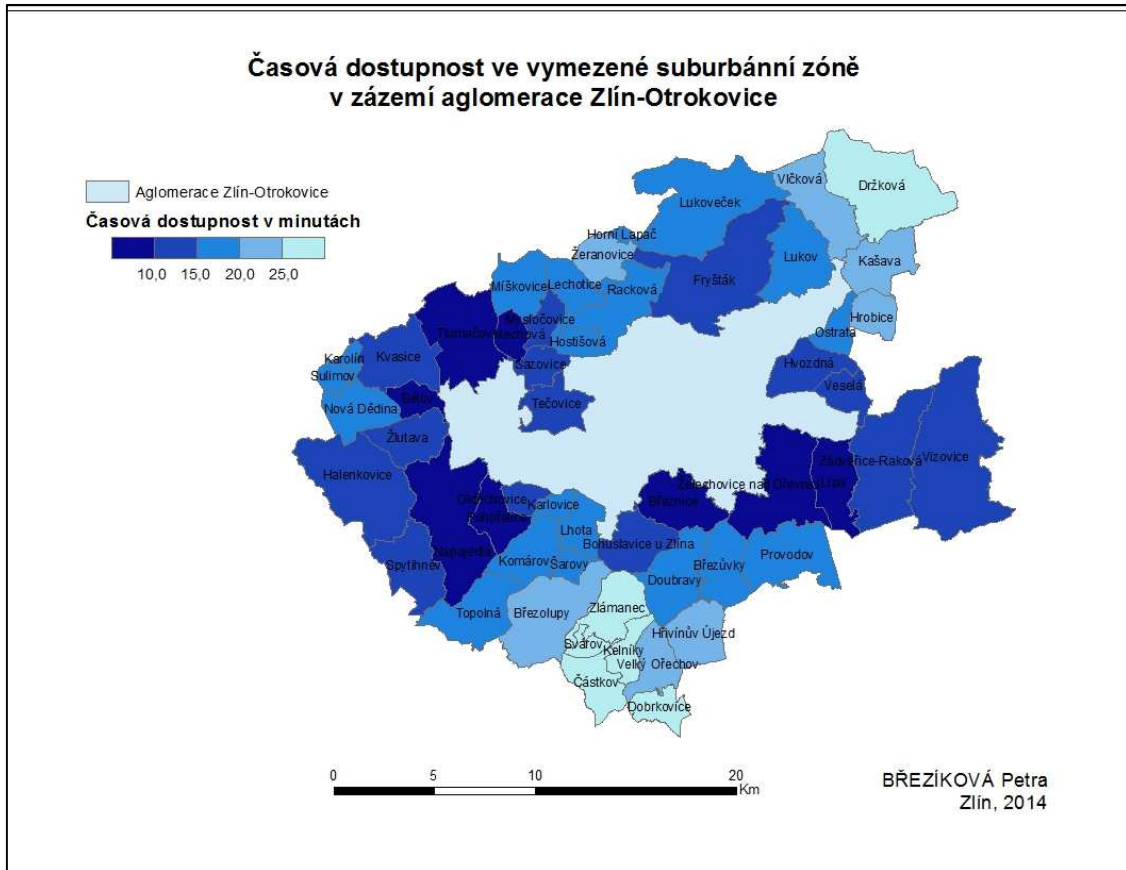
Z toho důvodu jsme byli nuceni přistoupit k závěrečné podmínce pro zahrnutí obcí do suburbánní zóny aglomerace Zlín - Otrokovice. Touto podmínkou byla intenzita denní pracovní migrace do aglomerace alespoň 15 % (z ekonomicky aktivního obyvatelstva v obci). Tím jsme dostali suburbánní zónu o rozsahu 54 obcí. Otázkou je, zda město Vizovice zahrnout do suburbánní zóny nebo ne. Všechna kritéria (Intenzita bytové výstavby, Intenzita migračního salda a Intenzita dojížděky do zaměstnání) jednoznačně hovoří pro zahrnutí města do suburbánní zóny, přestože se jedná o město.

Obr. 6: Vymezené suburbánní zázemí aglomerace Zlín - Otrokovice

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování v programu Arcgis 10.1

Pro ukázkou časové dostupnosti do jednotlivých obcí v zázemí aglomerace byla sestrojena mapa pro lepší vizualizaci a představě spádové dostupnosti osobním automobilem k jádru dle předem stanovené podmínky popsané v předchozí části metodiky.

Obr. 7: Časová dostupnost ve vymezené suburbánní zóně

Zdroj: mapy.cz, vlastní výpočty a zpracování v programu Arcgis 10.1

Výsledná mapa vymezeného suburbánního zázemí aglomerace Zlín - Otrokovice představuje vizuální náhled na celé zázemí s jednotlivými obcemi, které jsou do toho území zahrnuty. Zázemí na východ od aglomerace je jakýmsi způsobem uříznuto z následného faktu existence samotné suburbánní zóny uvnitř administrativních hranic města Zlína, která byla vymezena již v bakalářské práci, která má významný charakter při procesu suburbanizace v okolí centrální části města Zlína.

8. Charakteristika suburbánního zázemí

8.1. Základní informace o území

Sledované území dvou měst aglomerace, Zlína a Otrokovic se nachází ve východní části republiky ve Zlínském kraji.

Hlavním pilířem území jsou všechny obce ze SO ORP Otrokovice a SO ORP Zlín s výjimkou jedné obce v jižním cípu správního obvodu. Mezi další částečně zasahující SO patří SO ORP Holešov, SO ORP Kroměříž, jako severní a severozápadní část zvoleného zázemí, SO ORP Uherské Hradiště v jižní části a SO ORP Vizovice ve východní části vymezeného zázemí.

Změny v počtu obyvatel v zázemí Zlína i v samotné aglomeraci souvisí současně s historickým vývojem v území. Dle hodnot z historického lexikonu obcí České republiky můžeme pozorovat vývoj počtu obyvatel v delším období s doplněnými údaji za rok 2013, které zobrazují poslední růst, či pokles v rámci počtu obyvatel jak v jednotlivých jádrech zvolené aglomerace, tak ve všech obcích zvoleného zázemí.

Tab. 1: Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel v aglomeraci Zlín - Otrokovice a jeho zázemí

Území	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011	2013
Zázemí	37089	40664	41927	44210	45740	45918	48033	51730	56329	54282	54599	52450	53743	55573	56529
Otrokovice	1351	1489	1545	1629	1752	1927	2645	8929	10486	11925	18082	20267	19261	18343	18327
Zlín	9889	10265	10455	10944	11970	13488	33068	59364	61203	68436	77460	81146	78833	75318	75555
aglomerace Zl - Otr.	11240	11754	12000	12573	13722	15415	35713	68293	71689	80361	95542	101413	98094	93661	93882

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011, Malý lexikon obcí 2013

Výrazný růst počtu obyvatel lze zaznamenat ve třicátých letech minulého století. Souvisí s rozmachem průmyslu v aglomeraci díky Tomáši Baťovi. Z tabulky lze sledovat, že tento vzrůst probíhal převážně v rámci měst Zlín a Otrokovice. Druhý nárůst počtu obyvatel nastal po roce 1989 při uvolnění politického režimu a obnovení individuální výstavby v rámci územního plánování. Vzrostl počet obyvatel převážně v aglomeraci, naopak v zázemí počet obyvatel klesal z důvodu stěhování do velkých měst kupříkladu za prací. Ovšem kolem roku 2000 nastal obrat, kdy došlo k úbytku počtu obyvatel v aglomeraci na úkor přírůstku počtu obyvatel v zázemí této aglomerace z důvodu právě vzrůstajícího trendu rezidenční suburbanizace.

Tab. 2: Dlouhodobý vývoj počtu domů v aglomeraci Zlín - Otrokovice a jeho zázemí

Území	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Zázemí	6446	7210	7560	7795	8112	8382	9489	11479	12268	12739	13252	15213	15671	16690
Otrokovice	211	245	268	288	302	319	461	1235	1211	1880	1896	1962	1981	2126
Zlín	1691	1792	1851	1849	1963	2119	3649	6595	7054	10317	10573	11418	11809	12507
Aglomerace Zl - Otr.	1902	2037	2119	2137	2265	2438	4110	7830	8265	12197	12469	13380	13790	14633

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Tabulka s vývojem počtu domů dle jednotlivých sčítání v období od roku 1869 do roku 2011 poukazuje na rostoucí tendenci výstavby nejen v krajském městě spolu s městem Otrokovice, ale také v zázemí této aglomerace. Ne však všechny obce zvoleného zázemí mají vždy rostoucí tendenci v rámci výstavby. Oproti tomu jsou i obce, které se vyznačují jen vzrůstajícím vlivem při výstavbě nových domů. Jedná se například o obce Hvozdná, Fryšták, Březolupy, Lukov nebo Žlutava.

Shodný průběh s vývojem počtu obyvatel zaznamenáváme ve třicátých letech, kdy v období rozvoje Baťovy továrny se stavěly celé čtvrti v samotném Zlíně, ale i kvůli velkému přílivu obyvatel směrem do krajského města se postupně rozvíjelo i území venkova.

Po roce 1989 došlo k výraznější výstavbě v obcích zasahujících do zázemí této aglomerace. Tento trend pokračuje až do současnosti, kde z tabulky je patrné, že k nárůstu počtu domů dochází jak v zázemí aglomerace, tak v ní samotné.

8.2. Přírodní poměry

Prostorové rozložení a potenciál rozvoje jednotlivých lokalit suburbánní zóny může být ovlivněn přírodními poměry daného území. Morfologická struktura jednotlivých částí suburbánního zázemí již v minulosti ovlivnila vývoj osídlení a i dnes může mít velký vliv na rozvoj jednotlivých lokalit.

Z geomorfologického hlediska spadá celé území do Alpsko-Himalájského systému. Okolí obce Kvasice náleží do celku Chřiby v rámci subprovincie Vnější západní Karpaty a okolí obcí Držková a Vlčková v severní části území spadá do celku Hostýnsko-vsetínské hornatiny. Zbytek východní části zázemí náleží Vizovické vrchovině. Do západní části území zasahuje subprovincie Vněkarpatské sníženiny, respektive její celek Hornomoravský úval, který se rozkládá od Otrokovic severozápadním směrem k obci

Tlumačov. Z jihu kolem obce Napajedla pak zasahuje subprovincie Vídeňská pánev, kde se rozprostírá celek Dolnomoravský úval. (Demek, 2006)

Surovinově není zvolené území příliš bohaté, známé je především výskytem ložisek stavebního materiálu. Významné, ale dnes již nevyužívané, jsou kamenné lomy v Kudlovském lese, v místní části města Zlína a Štěrkoviště na okraji města Otrokovic. Dále pískový lom za obcí Tlumačov a další v obcích Bělov, Žlutava a další. Většina těchto lomů je však dnes již zatopena a je využívána spíše pro rekreaci. Výjimkou je Kurovický lom za obcí Tlumačov, který je vyhlášenou Přírodní památkou v České republice a kamenolom v obci Žlutava, který je nadále využíván.

Území samotného města Zlína a jeho blízké okolí je kvůli svému geologickému podloží ohrožováno sesuvy půdy. Patří k vysoce ohroženému území v rámci České republiky. Z tohoto důvodu se při plánování nové výstavby velmi podrobně zkoumá území a podloží nejen v území samotné aglomerace ale i v okolních obcích.

Jak již bylo zmíněno, nejvýznamnějším vodním tokem území je řeka Morava spolu s řekou Dřevnicí, která protéká jádrovou oblastí aglomerace Zlín - Otrokovice. Z ostatních vodních toků je také významný Fryštácký potok, na kterém se nachází zdroj pitné vody pro město Zlín, Fryštácká přehrada. Přímo v administrativních hranicích města Zlína se nachází i chovné rybníky – Chlum, Zbožensko, Zlínská přehrada, v blízkém okolí je to například rybník Hvozdná nebo Ostrata. V jihozápadním cípu území se nachází slepá ramena řeky Moravy sloužící pro retenční, rekreační ale i chovné potřeby. V části města Otrokovic se nalézá bývalý štěrkový lom, který má dnes rekreační funkci a za obcí Tlumačov se nachází bývalý pískový lom, dnes PP Kurovický lom, který má chovný charakter, avšak je často využíván pro rekreační i když nezákonné využití. Na západ od obce Tlumačov se ještě nachází PP Tlumačovská tůňka.

Okolí měst Zlína a Otrokovic je poměrně bohaté na minerální prameny. Známé jsou například prameny v místních částech města Zlína a to v části Malenovice, Prštném a v Kostelci u Zlína. Zde se nachází i známé lázně s ozdravnými procedurami. Z okolních obcí můžeme zmínit například obec Březůvky, Napajedla, Lípu, Zádveřice nebo Želechovice nad Dřevnicí. Jedná se především o sirné prameny, které však v posledních třiceti letech zanikají v důsledku nevhodné výstavby.

8.3. Sídlní struktura

Na již zmíněném území v okolí měst Zlín a Otrokovice se prvotní známky osídlení datují již do dob pravěku. První písemná zmínka ze samotného města Zlína pochází z roku 1322, ale k prvnímu významnějšímu rozvoji došlo až v 15. a 16. století s rozvojem řemeslné výroby.

Nejvýraznější rozvoj obou měst však souvisí až s Tomášem Baťou, který zde roku 1894 založil Baťovu továrnu. Spolu s rychlým rozvojem továrny se stejnou rychlostí rozvíjelo i samotné město Zlín. S rozšiřováním továrny přicházeli noví lidé za prací a všechna města, kde byly dílčí továrny postaveny, se dočkala velké koncentrace obyvatelstva. Města v údolí řeky Dřevnice se tak stala hlavní soustředující se urbanizační oblastí s typickou údolní lineární zástavbou. S novým přílivem pracujících tak vznikl koncept zahradního města pro výstavbu „Baťovských domků“, který je zakotven v územním plánu dodnes. Charakteristický funkcionalistický Zlín byl vystavěn hlavně v letech 1921-1938. V roce 1938 mělo město Zlín s přičleněnými obcemi již přes 40 000 obyvatel s více než 5000 nově postavenými domy pro bydlení. Vznikaly maloměstské periferie s centripetálními areály pro obytnou funkci území. Vedle známého architekta města Zlína, F. Gahury, se zde podepsal také M. Lorenc a V. Karfík, kteří spolu vybudovali unikátní aglomeraci s charakteristickou architekturou a jedinečným urbánním řešením uspořádání města (Hornáková, 2009).

„Zatímco „Baťovský Zlín“ vznikl na zelené louce jako bezprostřední realizace urbanistických a architektonických plánů a vizí, okolí starého sídelního jádra si dokázalo udržet v procesu rychlé urbanizace odlišný a do jisté míry i svébytný sociální a stavební charakter.

Zřízení tzv. „Velkého Zlína“ se datuje tedy do roku 1938, kdy město s přičleněnými obcemi přesáhlo počet čtyřiceti tisíc obyvatel, realizovalo nejen obytnou tovární a komerční výstavbu, ale také projekt dopravní a silniční“ (Hornáková, 2009)

Již před druhou světovou válkou byla aglomerace významným obchodním, tržním, ale i železničním a silničním centrem. V Otrokovících vznikl důležitý železniční uzel a napojení s Vizovicemi a Zlínem jen posílilo vliv aglomerace. Budování krajského města a okolí se však zpomalilo z důvodu druhé světové války a nový rozvoj po ní měl již jiný charakter.

Po roce 1949 byl Zlín přejmenován na Gottwaldov a urbanistická struktura města se začala vyvíjet tehdejší socialistickou vizí využití malého území pro vytvoření mnoha

bytů pro bydlení obyvatel. Vznikaly tedy čtvrtě s vícepatrovými panelovými domy jako např. největší čtvrt' „Jižní svahy“ a Malenovice.

Okolní obce, které byly poblíž komunikačních koridorů, se rozvíjely rychleji než obce, které měly špatnou dopravní dostupnost. Násilnou verzí rozmachu velkých měst bylo také přidružování vybraných obcí k velkým městům. To platilo i o Zlínu, který se tak velice rychle uměle plošně rozrostl. Zlín později zahrnoval obce: Lhota, Lhotka, Jaroslavice, Kudlov, Chlum, Louky, Lípu, Tečovice, Malenovice, Prštné, Příluky, Mladcovou, Zlínské paseky, Březnici, Klečůvku, Kostelec u Zlína, Štípu, Velíkovou, Salaš, Lůžkovice, Želechovice nad Dřevnicí, Karlovice a Ostratu. Po roce 1989 se mnoho z těchto zmíněných obcí osamostatnilo, poslední oddělenou obcí jsou Želechovice nad Dřevnicí, které se odtrhly až v roce 2008.

Současná aglomerace Zlín - Otrokovice a jeho celé zázemí umožňuje kvůli morfostruktuře území rozsáhlejší výstavbu pouze v oblastech krajského města Zlína a v okolních obcích. Samotné město Otrokovice má jasně vymezené hranice na západní straně ohraničené řekou Moravou a na straně východní rychlostní komunikací R55. Území krajského města Zlína umožňuje výstavbu hlavně v okrajových místních částech města. Prostorové rozšíření tedy probíhá v okolních obcích a to převážně v rámci rezidenční zástavby. Pomalejšímu rozvoji ekonomických aktivit v aglomeraci také brání přetížená dopravní komunikace, která prochází v rámci jedné dopravní tepny urbanizovaným údolím Zlínska.

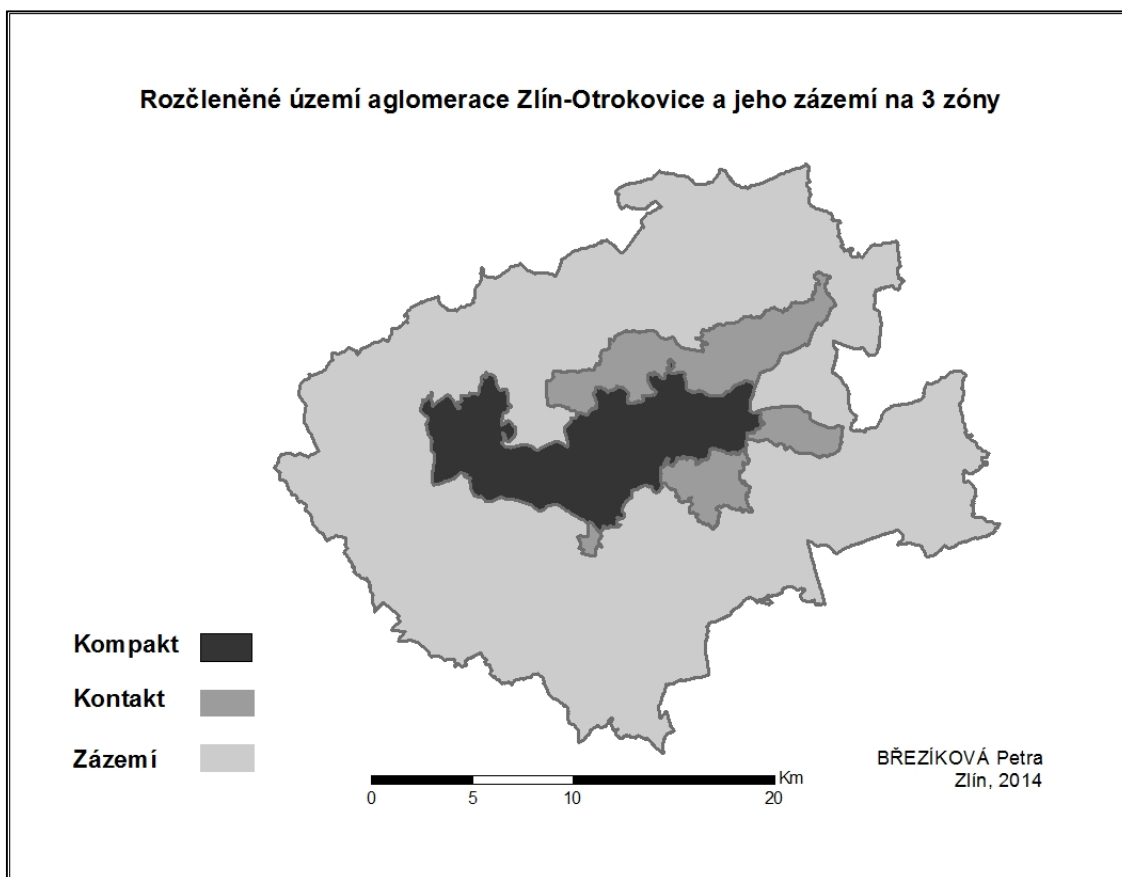
9. Hodnocení suburbánního procesu v rámci aglomerace a jeho vymezeného zázemí

9.1. Vymezení suburbánních zón v prostoru zlínské aglomerace a jeho zázemí

Pro celkové hodnocení území aglomerace a jejího zázemí z hlediska suburbánního procesu bylo potřeba vrátit se k závěrům bakalářské práce, která se zabývala vymezením suburbánní lokality v rámci administrativních hranic města Zlína. Území bylo rozděleno na kompaktní část samotného města, kontaktní částí stavebně propojených místních částí a samotného suburbánního zázemí uvnitř administrativních hranic. V rámci této diplomové práce jsme jádrové území rozšířili i o město Otrokovice, ke kterému nejsou zjištěna data a potřebné údaje o bytové výstavbě. Avšak z hlediska metodiky vymezení, použité v bakalářské práci, je město Otrokovice kompaktně stavebně propojeno s krajským městem Zlín a nová výstavba probíhá jen v místní části Kvítkovice.

Z hlediska propojení metodiky vymezení z bakalářské práce a navazující metodiky vymezení zázemí v této diplomové práci v okolí Zlína se vytyčilo a rozdělovalo území na 3 samostatné zóny. První vnitřní částí je kompaktní část aglomerace Zlín - Otrokovice, ke které se řadí i nová zástavba v některých místních částech, ale z hlediska kompaktní provázanosti se toto území sjednotilo dle zvolené metodiky v bakalářské práci. Druhou částí území v rámci administrativních hranic aglomerace jsou zbývající místní části, které nebyly již stavebně souvisle propojeny a v bakalářské práci byly hodnoceny jako suburbánní zázemí města Zlína. Pro naše potřeby je území charakterizováno jako kontaktní území. Poslední částí jsou okolní obce za administrativními hranicemi aglomerace, které tvoří samostatné zázemí procesu suburbanizace v okolí aglomerace Zlín - Otrokovice vymezené na základě jiné metodiky, kterou se zabývá tato diplomová práce.

Z administrativního hlediska se kategorie území v jednotlivých částech rozděleného území liší. V rámci administrativních hranic města je využito základních sídelních jednotek pro selekci kompaktní části a katastrálních území místních částí pro kontaktní zónu. Samotné zázemí aglomerace je tvořeno již administrativními územími zvolených obcí.

Obr. 8: Zóny v aglomeraci Zlín - Otrokovice a jeho zázemí

Zdroj: vlastní vymezení dle volených metodik a zpracování v programu ArcGIS 10.1

Při pohledu na území, rozdělené na jednotlivé zóny, vypadá suburbánní zázemí aglomerace mnohokrát větší než jen samotná kontaktní, suburbánní zóna v rámci administrativních hranic města. Hlavním důvodem je jinak zvolená metodika celého vymezení zázemí. Funkční spjatost jádrové oblasti s okolními obcemi je navázána na již zmíněná kritéria vymezení, která v bakalářské práci nebylo možné použít a sehnat za tak malé administrativní celky.

Pro přiblížení celého území si představíme některé statistické charakteristiky, které se váží na vývoj po roce 1990.

Důležité je také detailněji zmínit rozložení jednotlivých částí celého rozdělení suburbánního území. Kompaktní část je tvořena krajským městem Zlín s městem Otrokovice, se kterým tvoří aglomeraci. Doplněna je o 4 místní části (Louky, Malenovice, Prštné a Příluky) z důvodu kompaktní souvislé zástavby, jak již bylo zmíněno v předchozím odstavci. Kontaktní část území je tvořena zbývajícimi místními částmi města Zlína, které nesplňují podmínku kompaktnosti a jsou tedy stavebně odděleny. Jedná se o

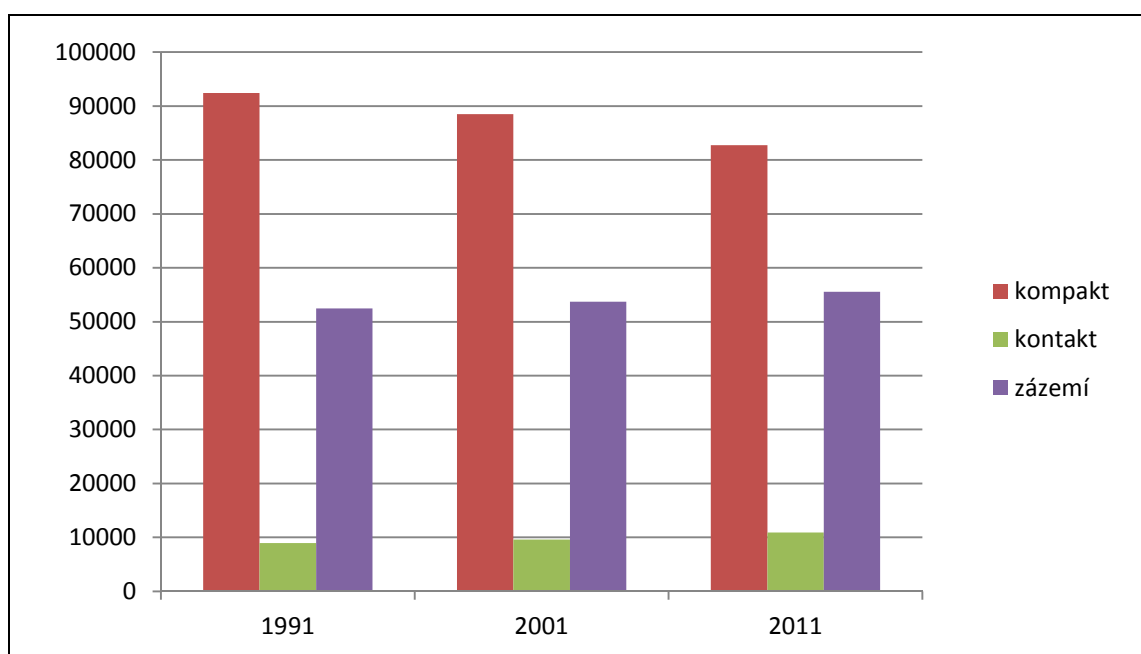
městské části (Lhotka-Chlum, Jaroslavice, Klečůvka, Kostelec, Kudlov, Lůžkovice, Mladcová, Salaš, Štípa a Velíková). Samotné zázemí je pak tvořeno 54 obcemi, které vzešly z postupných výpočtů a selekcí na základě metodiky této diplomové práce.

Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých zónách za období 1991, 2001, 2011

zóna	1991 (%)	2001 (%)	2011 (%)
kompakt	60	59	56
kontakt	6	6	7
zázemí	34	35	37

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Z hlediska vývoje počtu obyvatel za období vlivu procesu suburbanizace lze na zvoleném území sledovat rostoucí trend u suburbánních lokalit jak v rámci administrativních hranic města, tak v okolních obcích tvořících zázemí. V rámci samotné kompaktní části je viditelný klesající trend počtu obyvatel. Už tady lze uvažovat nad logickým odůvodněním úbytku počtu obyvatel v samotném jádru, kvůli rostoucímu vlivu a potřebám, které jsou spojeny s rezidenční suburbanizací v klidnější lokalitě.

Obr. 9: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých zónách za období 1991, 2001, 2011 (absolutní hodnoty)

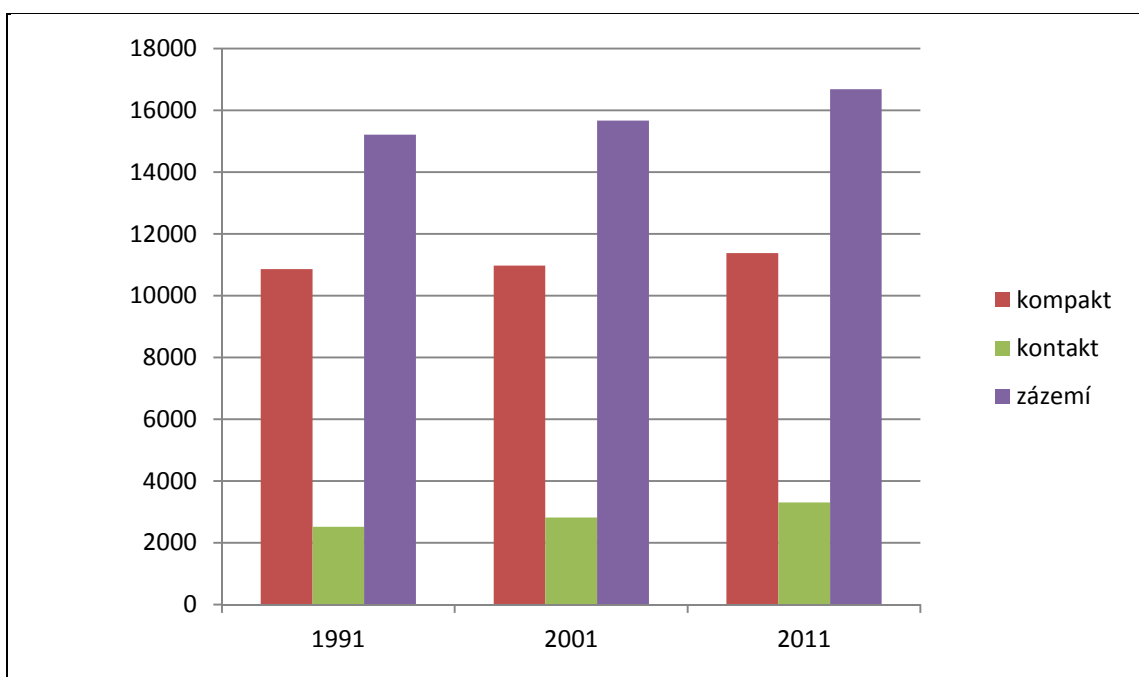
Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Tab. 4: Vývoj počtu domů v jednotlivých zónách za období 1991, 2001, 2011

zóna	1991 (%)	2001 (%)	2011 (%)
kompakt	38	37	36
kontakt	9	10	11
zázemí	53	53	53

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

V tabulce vývoje počtu domů lze sledovat rostoucí tendenci převážně v kontaktní části. Výstavba domů je neustále orientována i do samotného kompaktního jádra území, které může být ovlivněno právě přidruženými místními částmi. Zde se neustále staví rodinné domy v klidných částech, tzv. na zelené louce, ale z hlediska metodiky a stavební spjatosti s jádrem musely být ponechány v kompaktní zóně. Tato výstavba v kompaktní zóně, ale i zóně zázemí nenarůstá v absolutních číslech tak rychle jako samotná suburbánní zóna v rámci administrativních hranic aglomerace, a proto se neprojevila v přepočítaných hodnotách v této tabulce.

Obr. 10: Vývoj počtu domů v jednotlivých zónách za období 1991, 2001, 2011 (absolutní hodnoty)

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Z metodického hlediska je toto krátké zvolené období nesprávné, ale kvůli charakteru území uvnitř města Zlína je potřeba použít data za základní sídelní jednotky, která jsou dostupná jen ze sčítání lidu, domů a bytů.

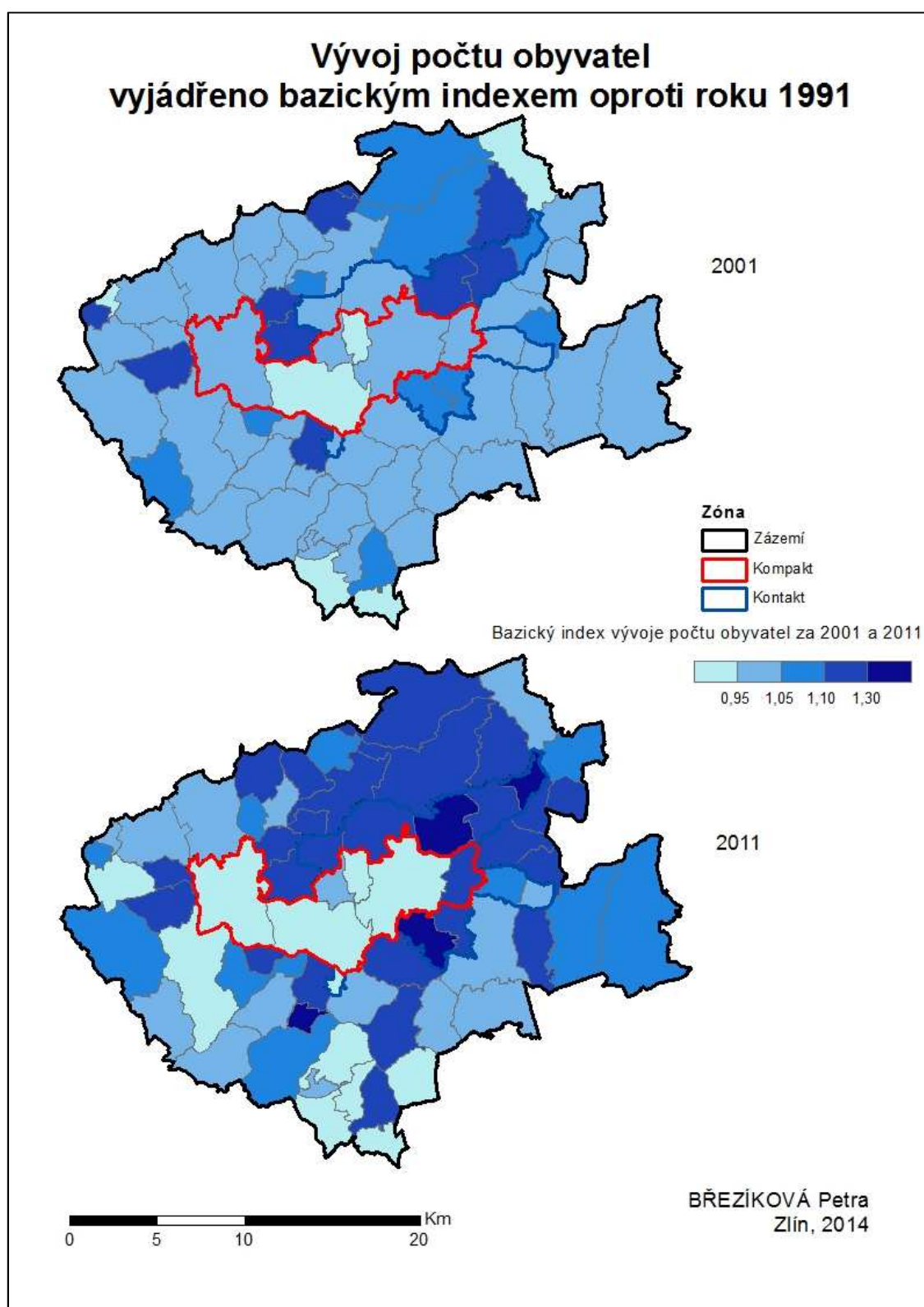
Pro detailnější rozbor jednotlivých lokalit jsou v příloze č. 1. 1 – č. 1. 6. přiloženy tabulky, které jsou uloženy na CD s jednotlivými částmi těchto zón s absolutními i relativními hodnotami za rok 1991, 2001 a 2011.

9.2. Vývoj počtu obyvatel

Z hlediska vývoje počtu obyvatel, sledovaného v jednotlivě vymezených zónách uvnitř i vně administrativních hranic zlínské aglomerace, byl vytvořen mapový i tabulkový výstup přepočítaných hodnot, který je vyjádřen bazickým indexem. Sledované období posledních censů (1991, 2001, 2011) zaznamenává vývoj, který se vztahuje k roku 1991 a poukazuje na možný přírůstek nebo úbytek obyvatel v jednotlivých částech těchto zón. Ty jsou od sebe odděleny pro lepší viditelnost, avšak jsou zanechány jejich přirozené administrativní hranice.

Při procentuální interpretaci výsledné mapy je důležité podotknout, že s vývojem jednotlivých období dochází k výraznějšímu úbytku počtu obyvatel postupně od území aglomerace, k některým periferním obcím zvoleného území. Rozdíl v roce 2011 oproti sledovanému roku 1991 je markantní. Aktuální trend suburbanizace do určité míry potvrzuje a vysvětluje úbytek v jádrové oblasti. V ostatních obcích, které se vyznačují tímto úbytkem, již mohou hrát roli různé aspekty. V jižní části vymezeného suburbánního zázemí se nachází několik obcí, kde došlo k hromadnému úbytku obyvatel. Důvodem byla neatraktivnost těchto obcí i z hlediska vybavenosti a zajištěné infrastruktury, což vedlo k odlivu obyvatel do sousedních i jiných lokalit za lepšími podmínkami pro individuální bydlení. Dalo by se říci, že přesun obyvatel byl vyrovnán právě okolními obcemi, jako jsou Doubravy nebo Velký Ořechov.

Z opačného pohledu, při zkoumání nárůstu počtu obyvatel lze jednoznačně vymezit části zázemí i kontaktní zóny, kde se obyvatelé soustřeďují. Již rok 2001 zaznamenáváme části území, kde dochází k větší akumulaci obyvatel a připravují se podmínky pro další nárůst. Tento trend vývoje počtu obyvatel je zapříčiněn právě procesem suburbanizace, kdy stěhování obyvatel se soustřeďuje právě do míst, která jsou i dnes významnými suburbánními lokalitami a která vyšla z výpočtu celkového indexu suburbanizace jako lokality s nejvyššími hodnotami.

Obr. 11: Vývoj počtu obyvatel vyjádřen bazickým indexem oproti roku 1991

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Nejvyšší nárůst je při tomto srovnání zaznamenán právě v kontaktní zóně, kdy můžeme sledovat například místní část Kostelec a jeho obrovský nárůst počtu obyvatel oproti roku 1991. Důvodem je právě neustále se rozvíjející lokality výstavby v této místní části, které charakterizují Kostelec jako suburbánní lokalitu uvnitř administrativních hranic města Zlína. Druhou takto významnou lokalitou je také místní část Kudlov, kde se v posledních letech neustále budují developerské projekty pro nové individuální bydlení.

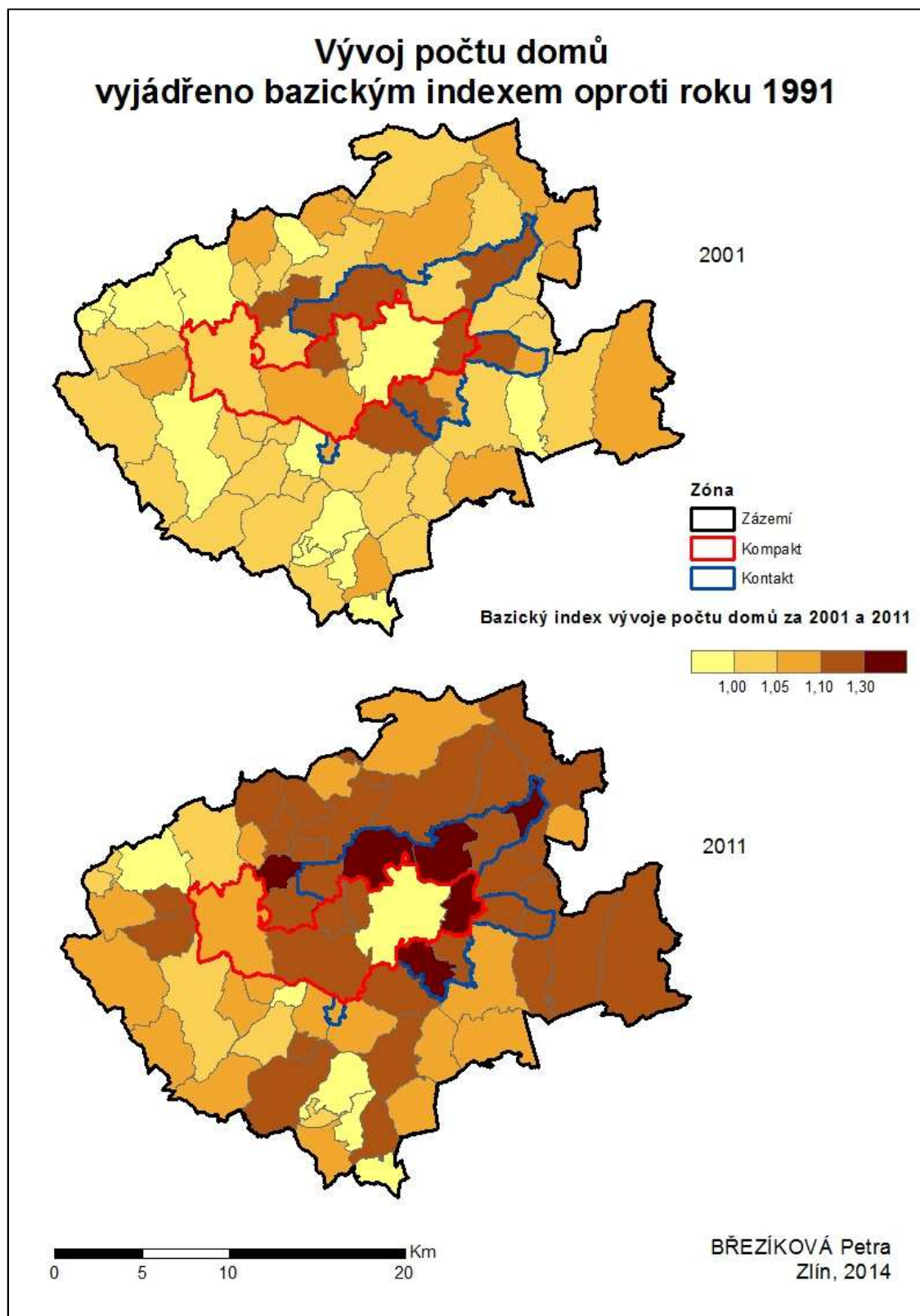
Z hlediska jednotlivých obcí tvořících suburbánní zázemí, lze vymezit severovýchodní část jako oblast, kde je velký potenciál pro rozvoj suburbánní lokality. Obr. 11 potvrzuje, že podrobněji zkoumané obce vybrané na základě vysokých hodnot indexu suburbanizace vykazují růst počtu obyvatel ve sledovaném období a tím potvrzují, že tyto obce se řadí k nejvýznamnějším obcím z hlediska suburbanizace.

9.3. Vývoj počtu domů

Při pohledu na přiloženou mapu zobrazující vývoj počtu domů prezentovaný formou hodnot bazického indexu lze sledovat průběžný vývoj oproti roku 1991. Zaznamenaný průběh reflektuje do jaké míry v letech 2001 a 2011 dochází k nárůstu nebo úbytku počtu domů v jednotlivých zónách.

Viditelný úbytek lze v první řadě zaznamenat v centrální části jádra. Samotné město Zlín se postupně proměňuje na obslužnou, pracovní a průmyslovou zónu, kdy rezidenční zóny se postupně posouvají do místních částí i do jednotlivých obcí. K nové výstavbě dochází ale i v místních částech kompaktní zóny, jedná se zejména o nové lokality výstavby v místní části Příluky (developerské projekty ekologických řadových domů). V roce 2001 docházelo k úbytku i v jednotlivých okolních obcích tvořící zázemí. Shodně s vývojem počtu obyvatel se jižní část vymezeného zázemí dostává do záporných hodnot i v rámci výstavby domů. V rámci suburbánního procesu však tyto obce mají stále velmi silnou vazbu na jádro v rámci denní dojížděky za prací. V severozápadní části suburbánního zázemí se vyskytuje několik obcí, které se vyznačují zápornou tendencí vývoje počtu domů.

Jednotlivé obce, které vykazují úbytek počtu domů, mohou mít za příčinu také neatraktivnost a dostatečnou nevybavenost obce pro nově příchozí obyvatelstvo.

Obr. 12: Vývoj počtu domů vyjádřen bazickým indexem oproti roku 1991

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

V roce 2001 v rámci jednotlivě studované a popisované obce Lhota lze sledovat právě záporný průběh tohoto vývoje. Při dalším censu se však hodnoty postupně zvyšují a vznikají zde malé lokality výstavby. Důvodem bližšího zkoumání této obce není tedy nadměrná výstavba, ale ostatní kritériální hodnoty, které mají návaznost na jádro.

Naopak největší intenzitou se vyznačují především místní části města Zlína a obec Sazovice. Tento jev je zcela charakteristický a vyznačuje se prstencem vysokého nárůstu kolem centrální části města Zlína, kde dochází k neustálým rozsáhlým výstavbám a projektům. Intenzita výstavby v těchto lokalitách je zapříčiněna převážně žádostmi obyvatel, protože se jedná o lokality, které se vyznačují klidem, kvalitně zabezpečenou infrastrukturou, ale i venkovským charakterem bydlení v přírodě. Jedinou obcí, kde se vyskytuje výstavba domů v takovém rozsahu, jsou Sazovice. Důvodem je krátká vzdálenost do obou center aglomerace Zlín – Otrokovice a v poslední době levnější pozemky.

Rok 2011 již reflektuje vývoj počtu domů v okolních obcích ve stejném směru jako při vývoji počtu obyvatel. Obce v severovýchodní a východní části zázemí vykazují vyšší nárůst počtu domů ve sledovaném období. To je způsobeno dostatečným rozvojem obce a vybaveností pro nové obyvatele, kteří se zde stěhují a budují rezidenční suburbaní zástavbu. Vysoký suburbaní index z důvodu vyššího nárůstu počtu domů také potvrdil správný výběr blíže zkoumaných lokalit. Výjimkou je obec Lhota, která v roce 2001 strádala hlavně z důvodu nedostatečně zabezpečené infrastruktury a celkové vybavenosti obce. V posledních letech při rozvoji mobility obyvatel a možnosti denně cestovat i delší vzdálenosti za zaměstnáním se postupně rozvíjí i výstavba v této obci.

V rámci vývoje výstavby nových domů lze říci, že prvotní rozvoj výstavby nastal v jednotlivých místních částech města Zlína, protože zde byly volné prostory pro individuální výstavbu. V dalších letech, kdy se proces suburbanizace dále rozvíjel a touha po individuálním bydlení neustále rostla, obyvatelé začali stavět i v nedalekých obcích, které vykazovaly klidné prostředí s dobrou dostupností a návazností na jádro. Také cena pozemků uvnitř a vně administrativních hranic hraje velmi důležitou roli při výběru lokality výstavby.

U volby intervalů obou bazických indexů byl brán zřetel na to, aby byl v každém intervalu co nejvíce zachován podobný počet jednotlivých hodnot. Z hlediska porovnání dvou období s rozdílnými hodnotami nebylo možné vytvořit metodicky správně toto rozmezí a proto je poslední hodnota hranice intervalu o tolik vyšší.

9.4. Vývoj zaměstnanosti v terciéru

Prezentace hodnot v mapě vývoje zaměstnanosti v terciárním sektoru z ekonomicky aktivních obyvatel musela projít změnou z důvodu nemožnosti propojení těchto hodnot v jednotlivých obdobích do souhrnné legendy se stejným rozpětím intervalů. Jednotlivé hodnoty na sebe v každém období nenavazovaly a tvorba komplexních intervalů tedy nebyla možná. Proto se z hlediska prezentace muselo přistoupit k jinému stylu.

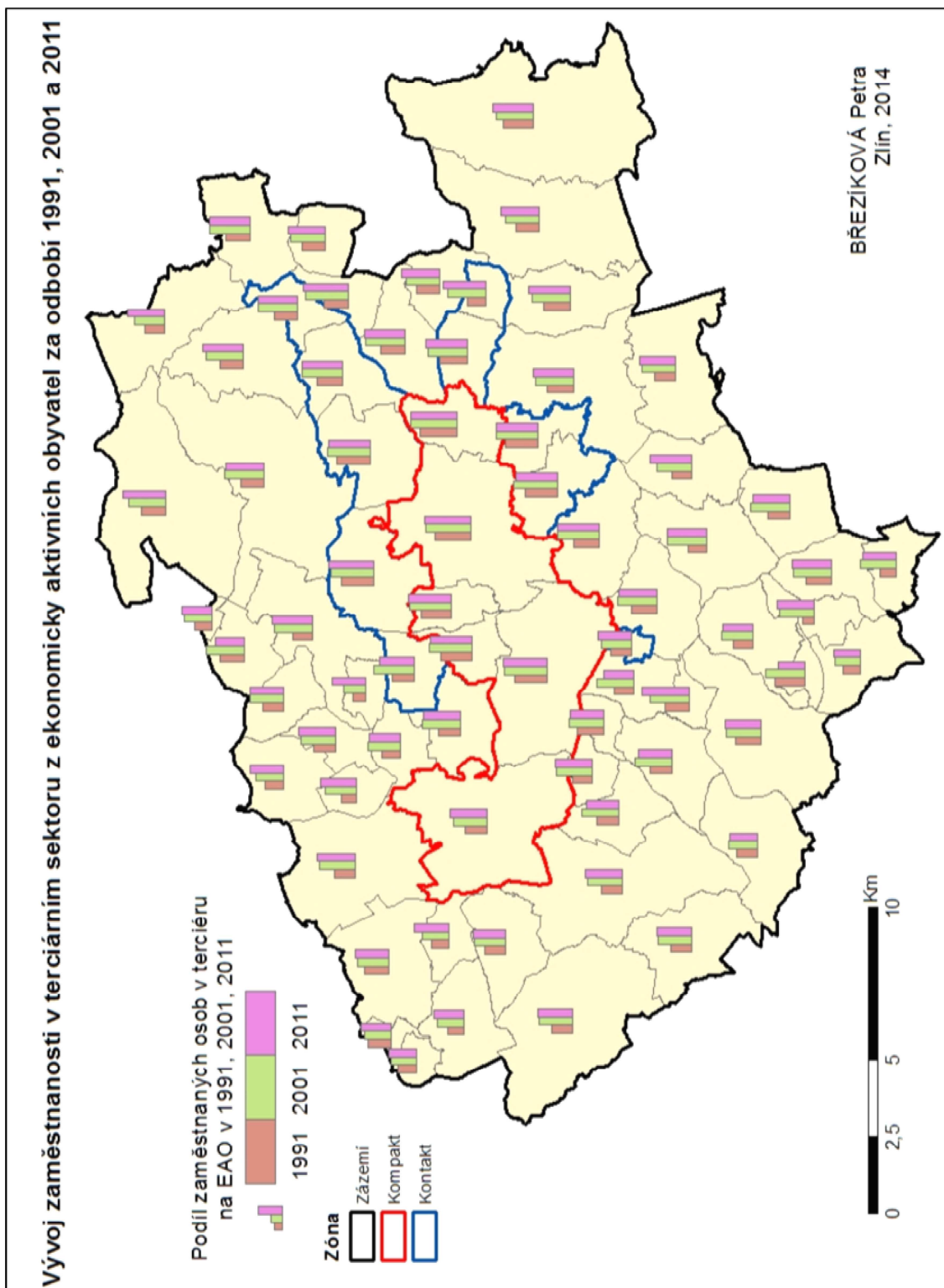
S vývojem nových technologií a průmyslu v minulém století, přicházelo čím dál více obyvatel o zaměstnání ve výrobním sektoru. Naopak rostoucí zájem o komfort a lepší životní úroveň přispěl k rozvoji služeb a vývoj zaměstnanosti v terciárním sektoru stoupal. Mapa na obr. 14 zobrazuje rozložení zaměstnanosti v terciárním sektoru v jednotlivých lokalitách.

Neustálý vývoj a zvyšování zaměstnanosti v terciéru můžeme sledovat téměř ve všech obcích, místních částech i jádrové oblasti města Zlína a Otrokovic. Jádrová část celého území vykazuje velké nárůsty již v roce 1991, kde centrum města Zlína zvýšilo nabídku pracovních příležitostí v terciéru po ukončení funkčnosti Baťovy továrny. Ta do té doby zaměstnávala převážně ženy jako šičky obuvi. Město Zlín, které je i dodnes známé svou podnikatelskou činností, bohatlo a nastal větší tlak na rozvoj služeb. Budovaly se bližší, dostupnější a větší obchody, kina, restaurace, školy, aj. Tím vznikaly nové pracovní příležitosti a úroveň krajského města se uniformovala s rozvojem všech krajských měst.

Navýšení zaměstnanosti v terciéru se projevilo v roce 2001 zejména v místních částech a v blízkém okolí zlínské aglomerace. S rostoucí vzdáleností se však zaměstnanost v terciární sféře procentuálně snižuje, protože ve vesnických a menších obcích je stále důraz na první i druhý sektor hospodářství.

Rok 2011 již významný růst v centrální části aglomerace nevykazuje. Růst se projevuje v některých okolních obcích, kde dochází k rozvoji sociální infrastruktury a ke zlepšení životních podmínek pro obyvatele. Jsou zde však také obce, které v tomto roce zaznamenávají pokles zaměstnanosti v terciární sféře, protože se pracovní příležitosti v jejich obci naskytly v průmyslu. Trh nezaměstnanosti se snaží nacházet možnosti zaměstnanosti pro všechny lokality nejen ve Zlínském kraji ale i v ČR.

Krajské město si snaží zachovat obslužnou tvář a těžší průmysl odsouvá do jiných lokalit. To může být i menším důvodem migrace obyvatel z centra do okolních obcí, z důvodu změny zaměstnání.

Obr. 13: Vývoj zaměstnanosti v terciéru za období 1991, 2001 a 2011

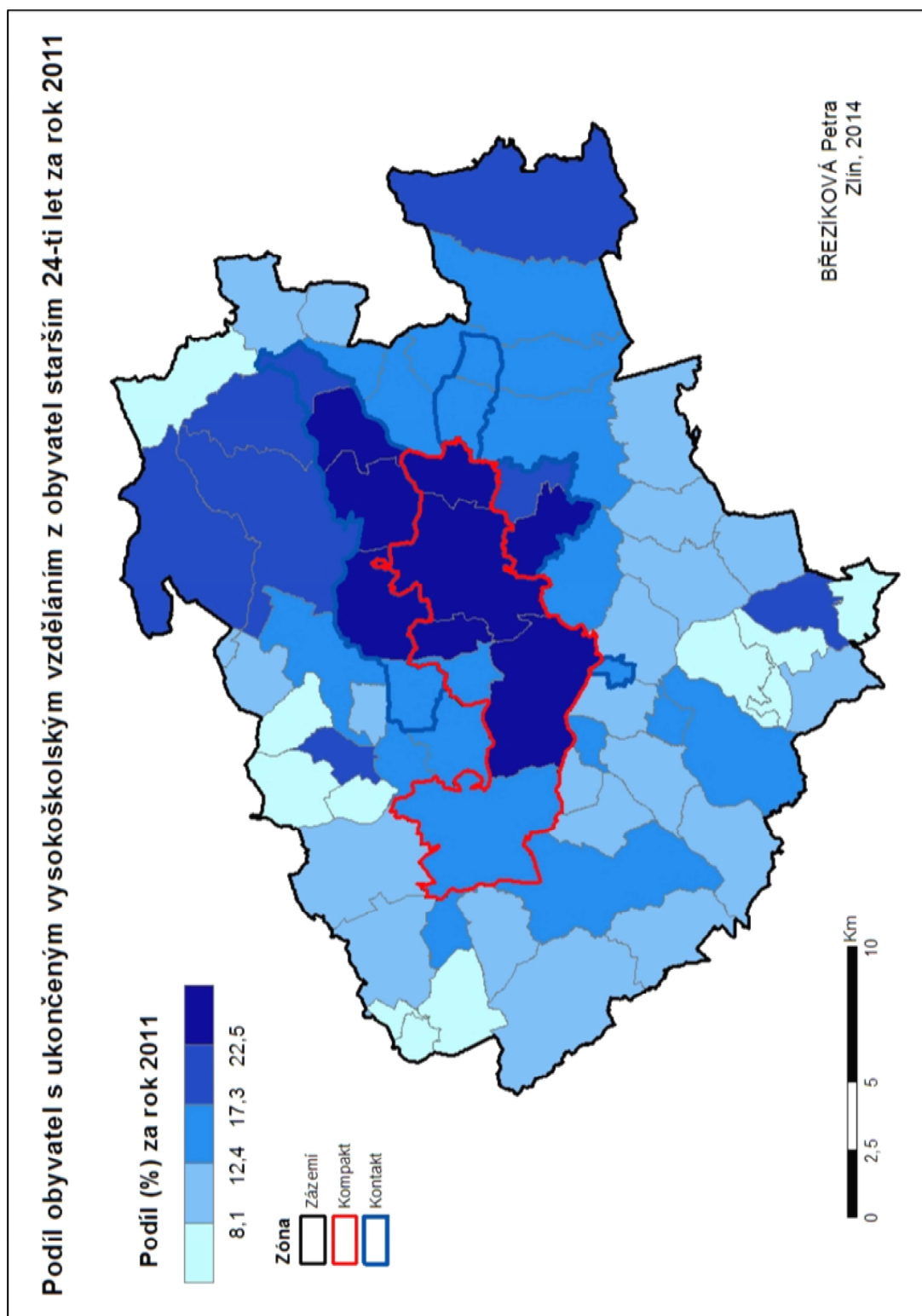
Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

9.5. Vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo

S rostoucí vzdáleností od jádra, kde je viditelný největší podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním, kteří zde nejen pracují, ale také bydlí, se procentuální hodnoty v jednotlivých obcích snižují. Nejen v samotném jádru, ale i v kontaktní zóně je zaznamenán nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Jedná se také o čerstvé absolventy, kteří mohou stále bydlet u rodičů nebo si pronajímat byty v kompaktní zóně a tak navyšovat hodnoty podílu. V navazujících místních částech se jedná už o obyvatelstvo spíše produktivní, které buduje novou rezidenční zástavbu v těchto lokalitách a uceluje kontaktní zónu jako suburbánní zázemí města Zlína.

Okolní obce tvořící zázemí aglomerace již vykazují nižší hodnoty. Převážně však severní a východní část území vykazuje kolem 20 % vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Jedná se hlavně o obce s větším počtem obyvatel, lepší vybaveností z hlediska technické a sociální infrastruktury a dobré dopravní dostupnosti, které si vybírají noví obyvatelé se záměrem budovat novou zástavbu. Zajímavé jsou také další dvě obce s vyšším podílem obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním. Jedná se o Velký Ořechov a Mysločovice. I z jiných zkoumaných charakteristik vycházel Velký Ořechov s kladnými hodnotami oproti jeho těsnému okolí. I v tomto případě potvrzuje pravděpodobně lepší vybavenost obce, kde se kumuluje více obyvatel i s vysokoškolským vzděláním oproti jeho okolí.

Očekávanými obcemi s nízkým procentuálním zastoupením vysokoškolsky vzdělaných obyvatel jsou obce v jižní části zázemí. To dokazují i ostatní sledované charakteristiky odlivu obyvatel, ztráty počtu domů a nízké zaměstnanosti v terciární sféře, ze kterých vystupuje právě jedna obec, a to již zmíněný Velký Ořechov.

Obr. 14: Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním k roku 2011

Zdroj: SLDB 2011, vlastní zpracování

9.6. Index stáří

Na základě vypočítaných hodnot v každém sledovaném období jsme došli k závěru, že volba typu prezentace mapy musela být pozměněna. Hodnoty za každé období byly natolik rozdílné, že nebylo možné zaznamenat vývoj se shodnou velikostí intervalu v legendě, a proto bylo nutné použít stejnou strukturu jako u vývoje zaměstnanosti v terciárním sektoru.

Obr. 15 tedy naznačuje jen vývoj indexu stáří v jednotlivých letech bez vyjádření přesných hodnot. Ty jsou uvedeny v tabulce v příloze č. 1.6.

I přesto můžeme z vývoje indexu stáří vypočítat lokality, kde dochází k omlazování obyvatelstva a kde naopak kompaktní zóna spolu s většinovým počtem obcí v jižní části území se vyznačuje navyšováním hodnot indexu stáří, což značí vyšší podíl starších osob než osob ve věku 0 -14 let.

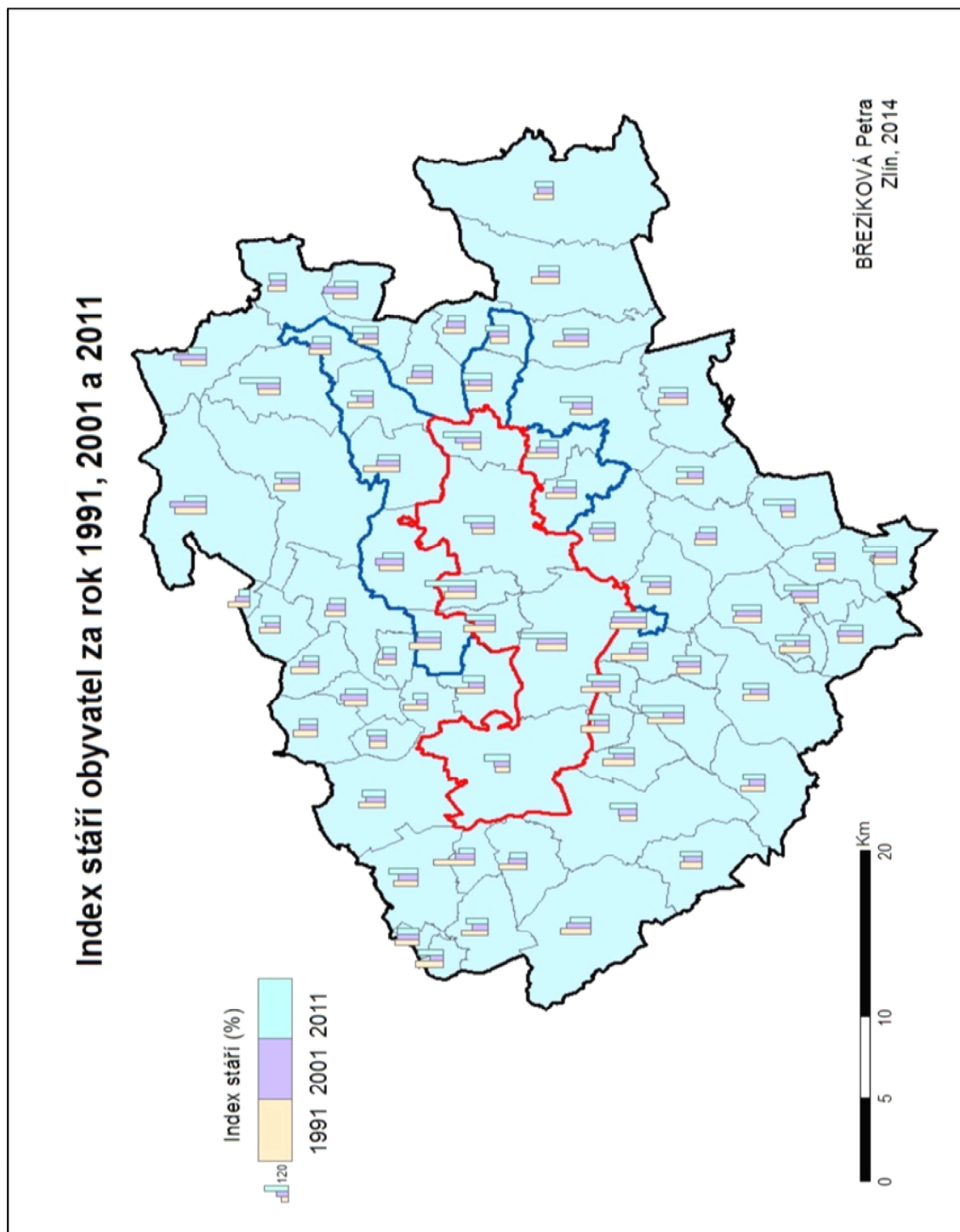
Zkreslujícími hodnotami v jednotlivých lokalitách mohou být domovy pro seniory, které vždy významně navyšují hodnoty. Z obr. 15 je zřejmé, kde se tyto domovy nacházejí. V samotných městech Zlín a Otrokovice je více domovů pro seniory, které navyšují hodnoty v centrální části a převyšují tak mladé obyvatelstvo. K dalším lokalitám patří např. Kvasice a Lukov. Obec Lukov je právě jednou z podrobněji zkoumaných obcí, která se řadí k významným obcím z hlediska suburbanizace. V ostatních obcích, které nabývají vysokých hodnot, dochází k přirozenému úbytku mladých obyvatel díky stěhování, a celková populace lokality stárne. Tyto lokality se tedy charakterizují jako neatraktivní a nejedná se o zájmové obce obyvatel s cílem budování nové zástavby.

Naopak hodnoty, které se ve sledovaném období snižují, vykazují omlazování populace v jednotlivých lokalitách. Obce s výrazným poklesem hodnot (nárůst počtu obyvatel 0 – 14 let) by měly reflektovat obce zázemí s vyšším indexem suburbanizace. Viditelné je to zejména u obce Bělov, Lhota a Hvozdná, což jsou právě podrobněji zkoumané obce s nejvyššími hodnotami výsledného celkového indexu suburbanizace.

Zkreslujícím faktem také zůstává, že podstatné procento obyvatel, které se zařazuje do skupiny nových rezidentů v jednotlivých lokalitách, jsou obyvatelé předdůchodového a důchodového věku. Tím se jednotlivé hodnoty navyšují a obec nebo vybraná lokalita se na první pohled tváří, že se nemusí jednat právě o atraktivní lokalitu se zájmem mladého obyvatelstva. Viditelné je to například v obci Tečovice, která byla později podrobněji popsána a kde se stěhují právě z velké části i noví rezidenti starších věkových kategorií. Druhým případem je také již zmíněný Lukov.

K navyšování hodnot v tomto delším sledovaném období také přispívá fakt celkového stárnutí obyvatelstva ve světě na úkor snižující se porodnosti.

V jednotlivých příložených tabulkách na CD je možnost nahlédnout na hodnoty všech zkoumaných charakteristik pro jejich bližší porovnání z hlediska jak jednotlivých suburbánních zón tak i jednotlivých obcí, místních části a samotných center.

Obr. 15: Index stáří k roku 1991, 2001, 2011

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

10. Případová studie s bližším pohledem na vybrané lokality

Jak již bylo předem zmíněno, z celkového vymezeného zázemí bylo vybráno 5 obcí s nejvyšší hodnotou indexu suburbanizace. Tyto obce budou v této kapitole samostatně charakterizovány. Pro lepší srovnání území uvnitř administrativních hranic města a okolních obcí byla použita i jedna lokalita uvnitř administrativních hranic města Zlína, která byla podrobněji zkoumána již v bakalářské práci. Jedná se o místní část Kostelec u Zlína.

Celkově se tedy bude hodnotit 6 lokalit, které se od sebe liší nejen velikostí, ale i počtem obyvatel, počtem rezidenčních staveb a dalšími hodnotami. Do charakteristiky těchto lokalit jsme zahrnuli polohu lokality, historii, základní statistické údaje, zhodnocení rezidenční zástavby v obci a dotazníkové šetření. Poloha rezidenční zástavby každé lokality bude vyznačena v mapě při podmínce 5 – ti domů na jednu zónu a příslušná fotodokumentace jednotlivých staveb a zón výstavby je přiložena v přílohách č. 5. 1. – 5. 6.

Z hlediska dotazníkového šetření, formované anonymním vyplněním respondentů ve zvolené obci, byly dotazovány dvě skupiny obyvatel. První skupinou byli novousedlíci, kteří se zde nastěhovali v posledních letech a druhou skupinou byli starousedlíci. Každý dotazovaný respondent byl vybrán a dotazován v zóně zástavby, která navazovala na zástavbu sousedící, a mohlo dojít k vzájemnému ovlivnění. Struktura dotazníku byla převzata od doc. Ouředníčka z projektu zaměřeného na procesy suburbanizace v České republice. Počet zpovídaných respondentů se v obcích liší s ohledem na velikost obce a jeho počet obyvatel. Výsledky dotazníkového šetření každé lokality jsou přiloženy v příloze č. 4. 1. – 4. 6.

Jednotlivé body dotazníku se zaměřují na sociální prostředí v obci a soužití spoluobčanů, na technickou vybavenost a problematiku budoucí výstavby.

10.1. Bělov

Obr. 16: Mapa aglomerace s vyznačenou obcí Bělov

Zdroj: mapy.cz, vlastní úprava

Bělov je obec ležící na pravém břehu řeky Moravy, která sousedí s katastrálním územím obce Otrokovice. Území bylo osídleno již v 8. století před naším letopočtem, kdy se v okolí nacházela tři tehdejší sídliště, z něhož jedno bylo situováno právě na území dnešní obce Bělov a sousední obce Kvasice. Pověst vypráví, že bělovské sídliště zaniklo v 5. století kvůli živelné pohromě v podobě povodně a obyvatelé se přesunuli na vedlejší kopec, kde je hrozící povodeň nemohla ohrozit.

Obec Bělov se nachází na úpatí Chřibů s převážně pahrbkovitým terénem v nadmořské výšce 216 m n. m. Nížinatý charakter území se vyskytuje pouze v okolí řeky Moravy (obec Bělov © 2002-2014).

Tab. 5: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2014	306	Počet katastrálních území ¹	1
Počet domů ¹	127	Počet ZSJ ¹	1
První písemná zmínka ²	1131	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	343	Kraj ¹	Zlínský

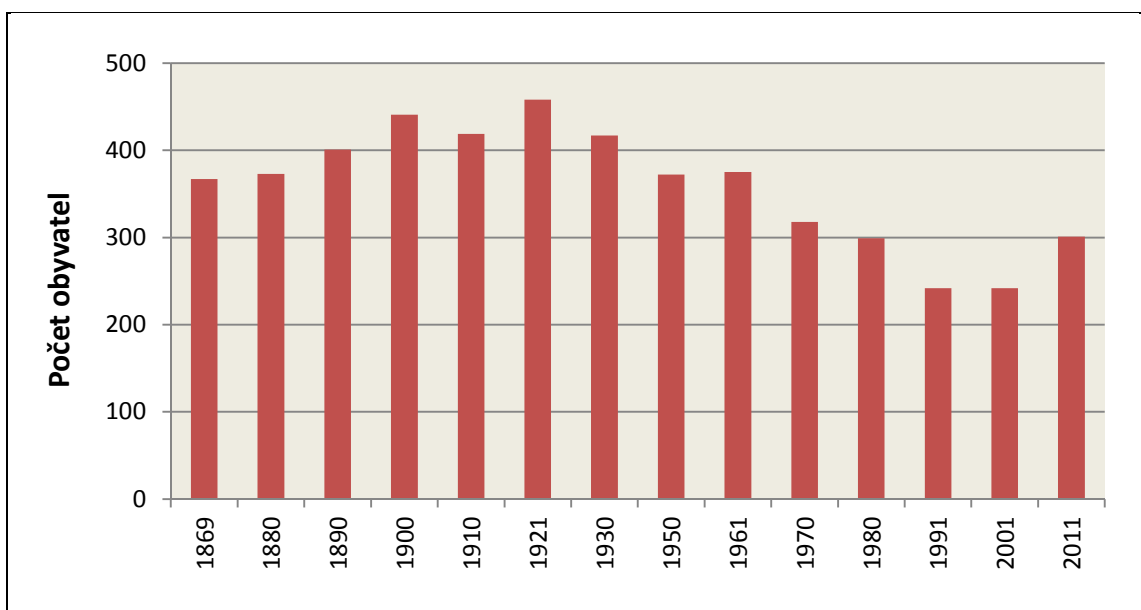
Zdroj: SLDB 2011¹, belov.cz²

První písemná zmínka o obci se datuje až k roku 1131, kdy obec náležela Napajedelskému panství. Od roku 1222 byla obec převzata do Kvasického panství a s touto obcí je spojována dodnes. Územně je obec Bělov brána jako poslední hanácká obec, která náleží do bývalého okresu Zlín, a do ORP Otrokovice.

Tab. 6: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

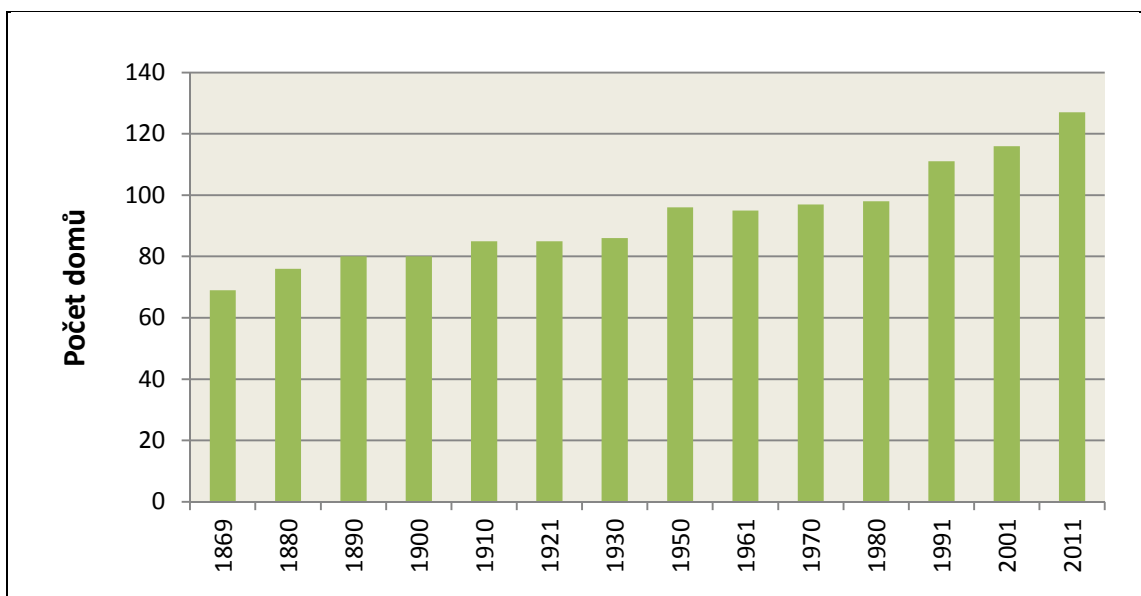
Bělov	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	367	373	401	441	419	458	417	372	375	318	299	242	242	301
Počet domů	69	76	80	80	85	85	86	96	95	97	98	111	116	127

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Obr. 17: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

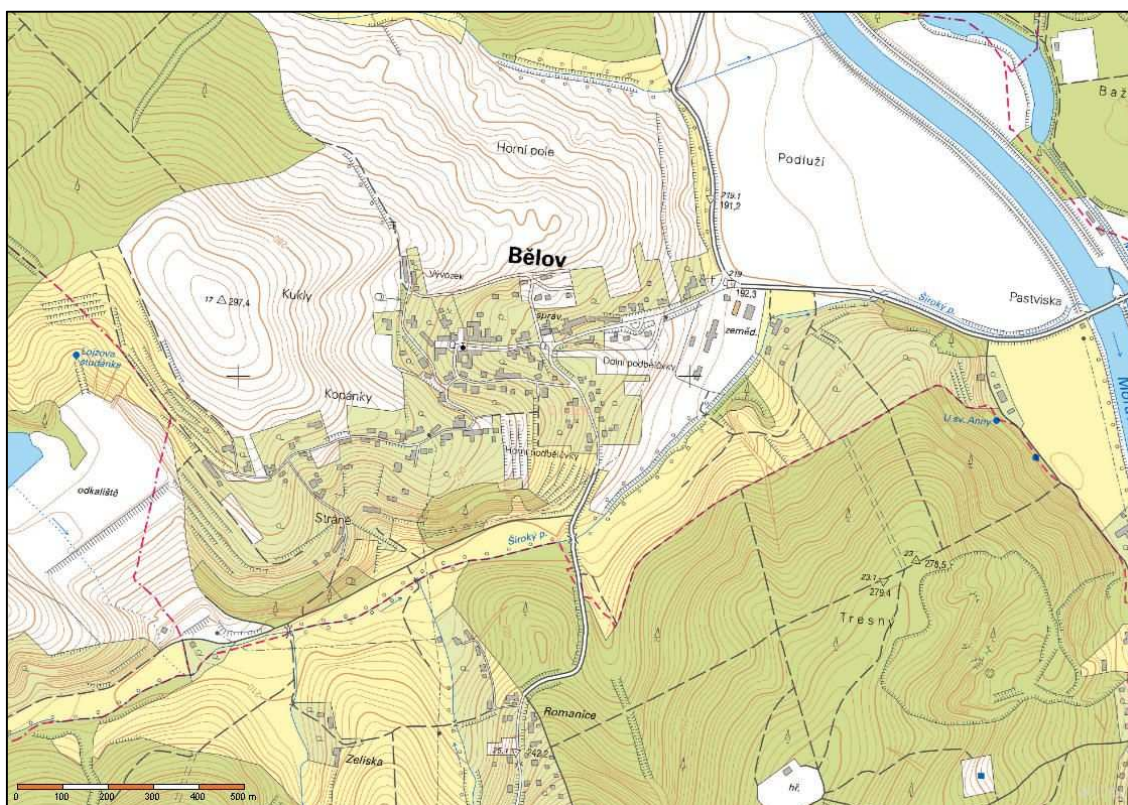
Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Obr. 18: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Z tabulky a grafů znázorňujících vývoj počtu obyvatel a domů si lze jednoznačně představit průběh tohoto vývoje. Vývoj počtu obyvatel měl v historii v této obci zápornou tendenci vyznačující se úbytkem obyvatelstva, která se však v poslední době obrátila do kladných hodnot s přílivem nových obyvatel z velké části souvisejícím se suburbánním procesem při nové rezidenční výstavbě v obci. Tento fakt může doplnit právě graf vývoje počtu domů, který má neustále rostoucí tendenci.

Obr. 19: Vyznačená zóna rezidenční zástavby při podmínce minimálně 5-ti domů na jednu lokalitu v obci Bělov

Zdroj: www.cuzk.cz, vlastní zpracování v Corel Draw 11

Svou polohou k městu Otrokovice, vzdálenost cca 3 km, je tato lokalita významná pro rozvoj individuální výstavby. Na území se nachází jen jedna větší souvislá zástavba, ale v obci se nachází další dvě lokality výstavby menšího charakteru. V rámci malého počtu obyvatel v obci není velikost výstavby na první pohled významná, ale při přepočtu dat za výstavbu domů nebo například za denní dojížděku za prací, nabírá obec na významu v rámci suburbánního procesu. Největší lokalita se nachází v dolní části obce, která je jinak situována ve svazích s velkým rozdílem nadmořské výšky, v okolí obecního úřadu. V této části je vystavěno 6 rodinných domů na nově dobudované části ulice. Ostatní výstavba je situována na vrcholech svahů roztroušených po celé obci. Z důvodu

nedostatku místa pro větší výstavbu se v obci zatím nevybudovala větší souvislá zástavba. Avšak už v procesu chystání nové výstavby přibude jedna lokalita ve volném svahu nad bývalým JZD areálem.

Tab. 7: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Bělov	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	100	124,38
Domy	100	104,50	114,41

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

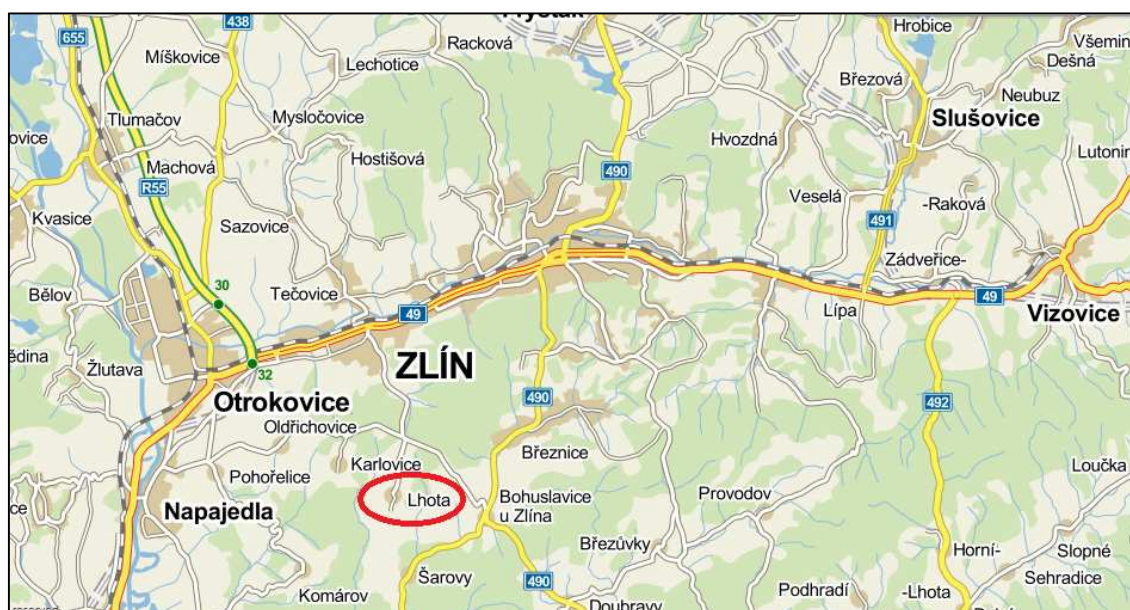
Z této tabulky vývoje počtu obyvatel a domů lze procentuálně vyčíst nárůst jak počtu obyvatel, tak domů. Vyjádření bazickým indexem sledujeme rozdíl oproti roku 1991, kdy nárůst počtu obyvatel je zaznamenán až v posledních letech.

V rámci sociální infrastruktury a celkového kulturního vyžití obec nenabízí téměř žádné možnosti. V obci není ani škola, školka nebo možnosti zájmových kroužků a jiného vyžití. Je to z důvodu blízké návaznosti a sousedství s městem Otrokovic, protože veškeré využívání sociální infrastruktury je soustředěno právě do tohoto města. V rámci technické infrastruktury byl až v roce 2011 dobudován přívod plynu dle žádosti občanů. Obec má zajištěnu městskou hromadnou dopravu z Otrokovic, která také přispívá k větší spjatosti s aglomerací (obec Bělov © 2002-2014).

Analýza dotazníkového šetření v obci Bělov

V obci Bělov byl počet dotazovaných obyvatel stanoven na 10 respondentů každé kategorie. Důvodem je nízký počet obyvatel a celkově malý počet rodinných domů, avšak z hlediska přepočítaných hodnot a hodnocení celkového indexu tato lokalita vystupuje v rámci suburbánního procesu.

10.2. Lhota

Obr. 20: Mapa aglomerace s vyznačenou obcí Lhota

Zdroj: mapy.cz

Obec Lhota leží 7 km jihozápadně od centra města Zlína a je situována na svazích obklopená okolními lesy. Katastrální území obce sousedí s městskou částí Malenovice a Salaš a okolními obcemi: Karlovice, Šarovy, Komárov a Bohuslavice u Zlína. Obec se nachází na výběžcích Vizovických vrchů v nadmořské výšce 340 m (Lhota-Zlín © 2014).

Tab. 8: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2013	827	Počet katastrálních území ¹	1
Počet domů ¹	278	Počet ZSJ ¹	1
První písemná zmínka ²	1362	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	501	Kraj ¹	Zlínský

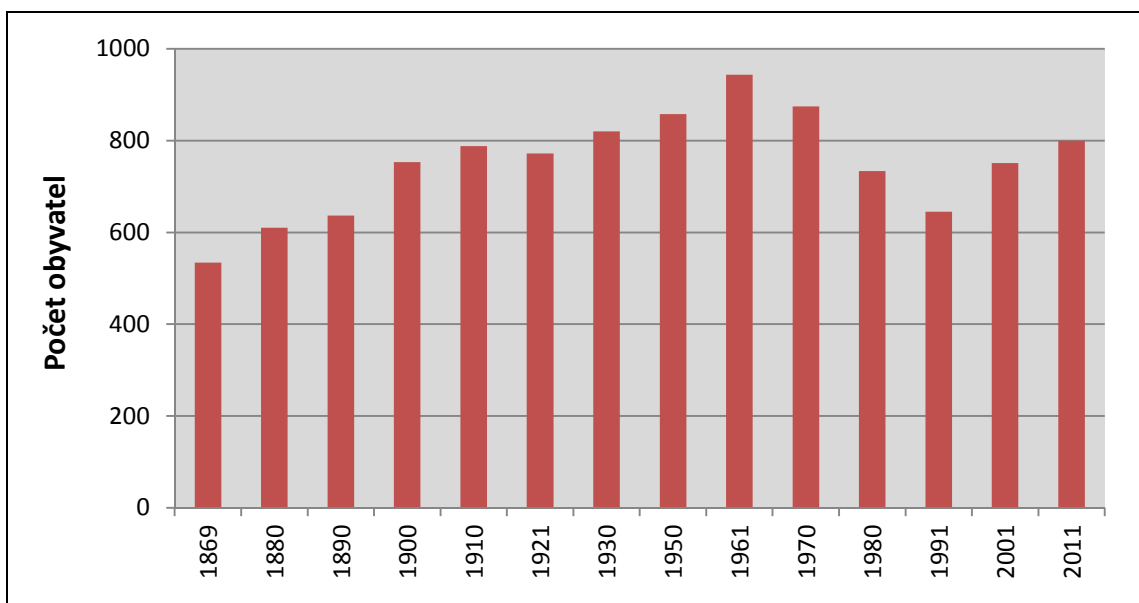
Zdroj: SLDB 2011¹, lhota-zlin.cz²

První informace o obci, v rámci písemné zprávy, pochází z roku 1362 a od roku 1378 byla obec součástí Malenovického panství. V roce 1900 byl postaven v obci kostel a postupně obec nakoupila několik desítek hektarů lesa a půdy. Obec Lhota v období 1980 - 1990 byla součástí města Zlína a poté se osamostatnila a zajistila si svůj statut samostatné obce až dodnes (Lhota-Zlín © 2014).

Tab. 9: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

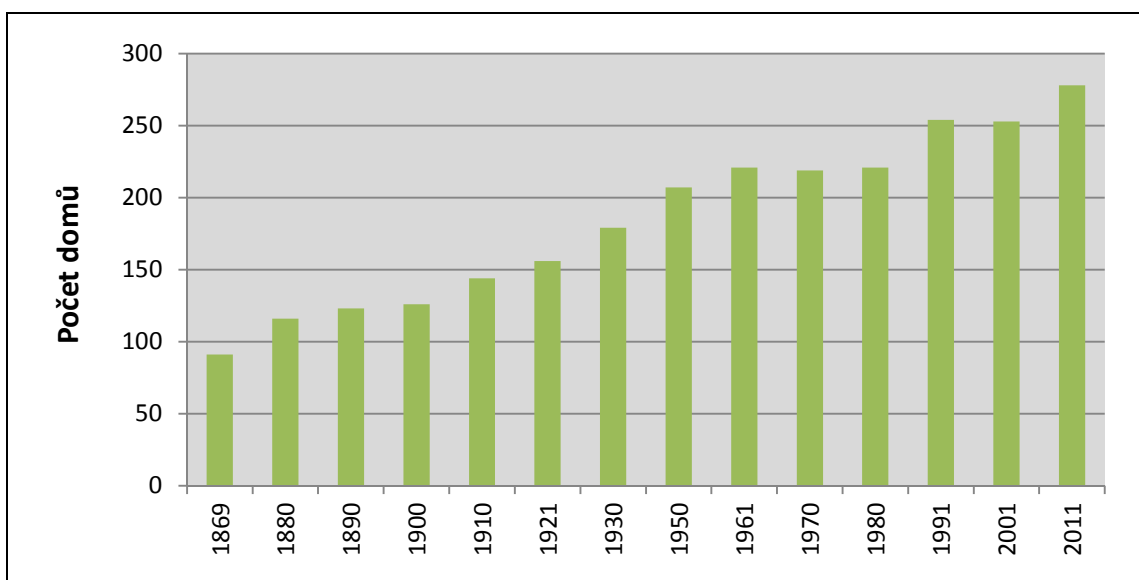
Lhota	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	534	610	637	753	788	772	820	858	944	875	734	645	751	800
Počet domů	91	116	123	126	144	156	179	207	221	219	221	254	253	278

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, SLDB 2011

Obr. 21: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

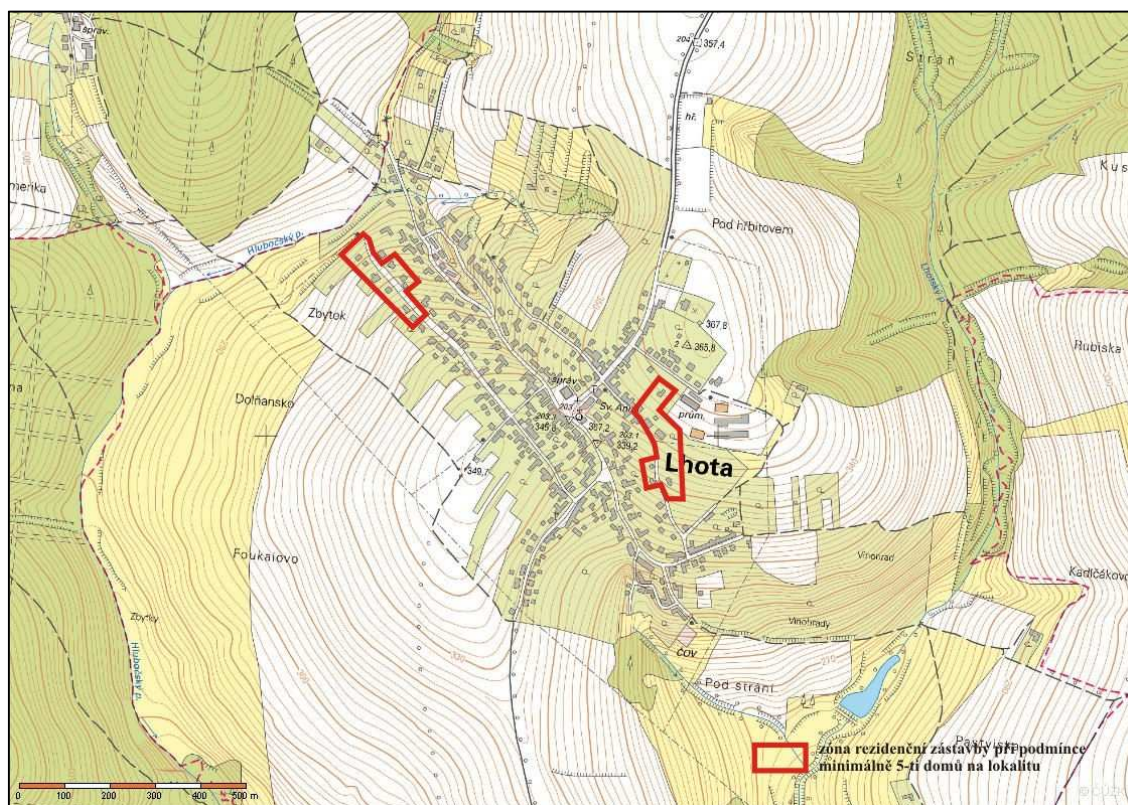

Obr. 22: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Na základě vývoje počtu obyvatel v absolutních hodnotách lze vidět historický průběh s aktuálním nárůstem v posledních dvaceti letech. Trend přílivu obyvatel do obce souvisí s procesem suburbanizace, kterému slouží jako důkaz a podložení faktů právě vývoj počtu domů, kde je také viditelný skok v posledních dvaceti letech.

Z hlediska rozvoje obce nemá tato lokalita příliš mnoho možností. Stavebně není s okolními obcemi nebo místními částmi města kompaktně spojena a je tudíž celkem izolována okolními lesy. Morfologicky je obec situována ve stržích a svazích a je ohrožována sesuvy půdy. Přesto obec vykazuje kladné hodnoty indexu suburbanizace, převážně díky denní dojíždě do zaměstnání. Také nejen aktuální stav výstavby, ale i stávající zástavba po roce 1990 přispívá obci k dalším možnostem rozvoje s přílivem nových usedlíků.

Obr. 23: Vyznačená zóna rezidenční zástavby při podmínce minimálně 5-ti domů na jednu lokalitu v obci Lhota

Zdroj: www.cuzk.cz, vlastní zpracování v Corel Draw 11

V rámci výstavby rezidenčních staveb jsou v obci vytyčeny nesouvislé lokality. Místní morfostruktura území v současné době nenabízí rozsáhlejší území pro souvislou výstavbu. Větší lokalita aktuální výstavby se nachází pod místním zemědělským družstvem v blízkosti centra obce. Volná zemědělská půda byla uvolněna pro zástavbu a rozvoj této obce a pro dobudování technické infrastruktury. Druhou lokalitou je svažují-

cí se ulice k rameni místního Hlubočského potoka, kde se prolíná původní zástavba na jedné straně ulice s novou aktuální výstavbou na straně druhé. Tato lokalita se nachází ve východní části obce.

Tab. 10: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Lhota	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	116,43	124,03
Domy	100	99,61	109,45

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Z vypočítaného bazického indexu lze procentuálně vysledovat nárůst počtu obyvatel ve sledovaném období vůči roku 1991. Migrační trend s orientací do obce je viditelný i z hodnot za jednotlivé roky. Naproti tomu vývoj výstavby zaznamenal v roce 2001 procentuální ztrátu, která se dostala do kladných hodnot až v pozdějších letech.

V obci Lhota se nachází mateřská škola, sportoviště a obchod. Z pohledu sociální infrastruktury obec strádá a veškeré potřeby pro sociální zázemí obyvatel jsou využívány buď v sousední místní části Malenovice nebo v okolních obcích. V rámci technické infrastruktury má obec zabudovaný veřejný vodovod i ČOV, ke kterému však nemají přístup všichni obyvatelé. V roce 1999 podala obec žádost na plynofikaci, která byla realizována v roce 2000 spolu s okolními obcemi. Z hlediska dopravní infrastruktury se obec napojuje na silnici III. třídy č. 4972 Malenovice - Bohuslavice u Zlína, kde se pro návaznost na město Zlín nebo Otrokovice napojuje na silnici I. třídy č. 49. Autobusová doprava je zajištěna pouze linkami ČSAD.

Analýza dotazníkového šetření v obci Lhota

V rámci počtu obyvatel v obci byl stanoven počet dotazujících na 15 respondentů každé kategorie. Navýšení počtu dotazovaných oproti předchozí obci je z důvodu více jak dvojnásobného počtu obyvatel a větší lokality zástavby v obci pro metodicky správné hodnocení obce. I když obec není příliš vhodně situována, stejně byla v rámci vysokého indexu suburbanizace vybrána pro podrobnější průzkum, kdy z celkového indexu převažovala nejvíce denní dojíždka do zaměstnání.

10.3. Hvozdná

Obr. 24: Mapa aglomerace s vyznačenou obcí Hvozdná

Zdroj: mapy.cz

Obec Hvozdná se nachází severovýchodně od krajského města Zlína, od kterého je vzdálena 10 km. Obec sousedí s místní částí města Zlína – Kostelec a Štípa ze severovýchodní strany a s obcí Ostrata ze strany severozápadní. Směrem na jih obec sousedí s místní částí Lůžkovice, skrze kterou má nejrozvinutější dopravní infrastrukturu (Hvozdná ©2014).

Tab. 11: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2013	1207	Počet katastrálních území ¹	1
Počet domů ¹	360	Počet ZSJ ¹	1
První písemná zmínka ²	1446	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	735	Kraj ¹	Zlínský

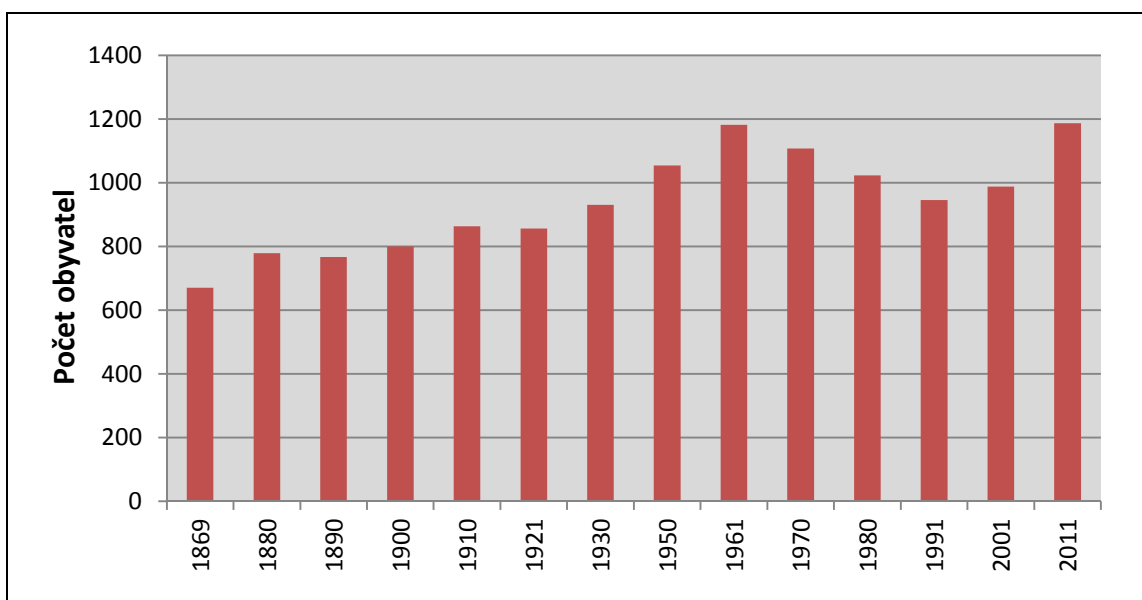
Zdroj: SLDB 2011¹, hvozdná.cz²

Nadmořská výška obce se pohybuje od nejnižšího místa 280 m n. m. až po nejvýše položené místo v obci „ Osmek“ s nadmořskou výškou 342 m. Díky značnému výškovému rozdílu obec v sezónním období sužují sesuvy půdy (Hvozdná ©2014).

Tab. 12: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

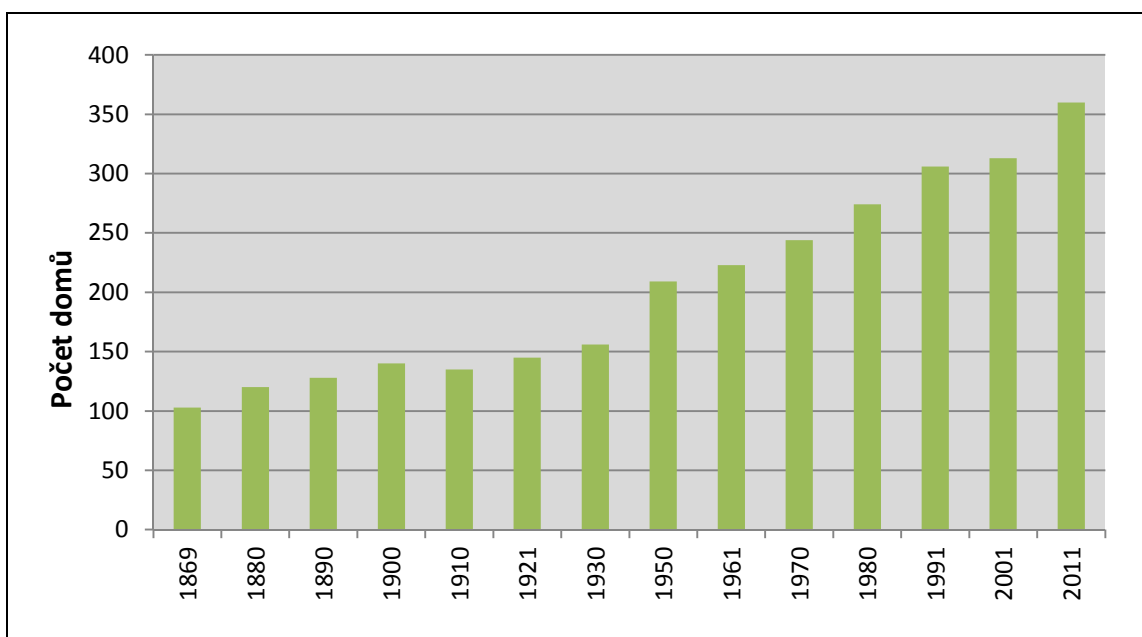
Hvozdná	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	671	779	767	800	864	857	931	1055	1182	1108	1024	946	988	1187
Domy	103	120	128	140	135	145	156	209	223	244	274	306	313	360

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, SLDB 2011

Obr. 25: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Obr. 26: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

První písemná zmínka o obci se datuje k roku 1446. Obec se vyznačuje klidnou lokalitou, avšak dostatečným kulturním zázemím. Známa je především pro své ochotnické divadlo, výtvarné zázemí a další varianty kulturního vyžití. V roce 1996 obec získala titul vesnice roku - za region Střední Morava, pro společenský život v obci, který v roce 2002 a 2010 obhájila v rámci Zlínského kraje (Hvozdná ©2014).

Pro novou výstavbu rodinných domů obec vytýčila 3 lokality. Jednou z nich je zcela nová ulice Háje, situovaná naproti Agralašského rybníka v jižní části obce. Tato zástavba je orientována do svahu s vyšším převýšením. Nachází se zde i pro obec významná novostavba, která byla hodnocena jako originální architektonická stavba od architekta D. Paterka. Druhá lokalita se nachází v okolí místního hřbitova na ulici Mikulovka, kde je v současnosti vystavěno jen pár rodinných domů, ale potenciál rozvoje se v lokalitě nachází s ponechaným územím pro další výstavbu. Největší lokalitou nejen svým rozsahem ale i potenciálem a prostorem pro budoucí výstavbu je území v severní části obce. Jedná se o lokalitu kolem hlavní ulice K Větráku, která směřuje k místní části Štípa. Jedná se kupříkladu o celé nové ulice: Zahradní, Polní, Trnková, Višňová, Jabloňová apod., které skýtají stále možnosti nové výstavby. V zázemí Zlína je tato část obce známá pro svou výstavbu s luxusními rodinnými domy.

Dle vypočtených hodnot bazického indexu lze velmi stručně říci, že vývoj jak počtu obyvatel, tak domů je neustále narůstající. Z hlediska získaných hodnot za jednotlivé roky obec nenaznamenala jakýkoliv pokles a je proto hodnocena jako obec s velkým potenciálem z hlediska suburbanizačního procesu i do budoucna. Hvozdná nabízí nejen volné lokality pro možnou budoucí zástavbu, ale také neustálý rozvoj, který tuto obec vyzdvihuje z hlediska atraktivnosti pro nové obyvatele.

Tab. 13: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Hvozdná	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	104,44	125,48
Domy	100	102,29	117,65

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Obec je z pohledu sociální infrastruktury lépe vybavena oproti předchozím obcím. Nachází se zde jak mateřská škola, základní škola, sportoviště, divadla a kulturních prostor, také obchod a různé spolky pro vyžití obyvatel všech věkových kategorií. Technická infrastruktura obce je zajištěna plynofikací, veřejným vodovodem a odvodem odpadních vod, který je napojen na stávající ČOV ve Zlíně. Spojení obce s krajským městem Zlín je umožněno silnicí III. Třídy č. 4913, která se napojuje na silnici I. Třídy č. 49, která prochází celou aglomerací. Autobusová doprava je do obce zajištěna pouze linkami ČSAD.

Analýza dotazníkového šetření

V rámci dotazníkového šetření bylo vybráno pro potřeby diplomové práce 15 respondentů každé kategorie. Počet byl stanoven na základě zhodnocení počtu obyvatel oproti okolním obcím. Zvolený počet dotazovaných je shodný s obcí Lhota i za předpokladu vyššího počtu obyvatel.

10.4. Lukov

Obr. 28: Mapa aglomerace s vyznačenou obcí Lukov

Zdroj: mapy.cz

Lukov je obec ležící severovýchodně od města Zlína, v blízké těsnosti městečka Fryšták a místních částí města Zlína – Štípa a Velíková. Obec leží v nadmořské výšce 316 m n. m. a je jednou z mála obcí, které jsou situovány zároveň do kopcovité oblasti místních Hostýnských vrchů a zároveň nabízí malebné místo plné folkloru, tradic, lázní nebo historických památek v těsné blízkosti krajského města (Lukov © 2010).

Tab. 14: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2013	1721	Počet katastrálních území ¹	1
Počet domů ¹	448	Počet ZSJ ¹	1
První písemná zmínka ²	1219	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	1085	Kraj ¹	Zlínský

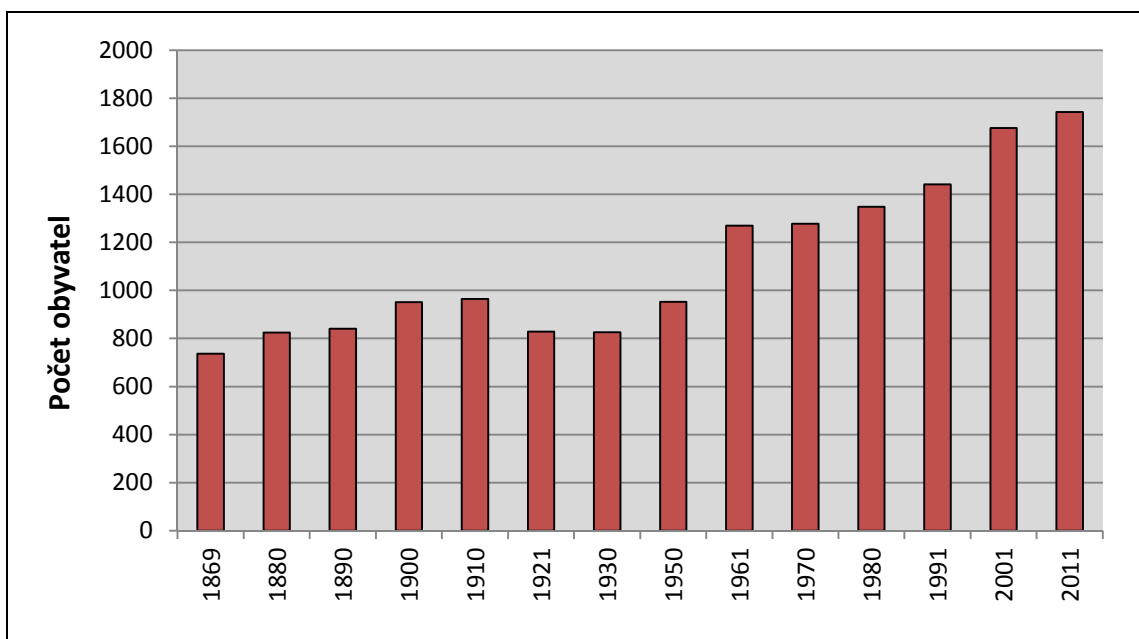
Zdroj: SLDB 2011¹, lukov.cz²

Chloubou obce je zřícenina hradu Lukov, ke kterému se datuje první písemná zpráva k roku 1235 a je v současné době brána jako velký potenciál pro obec v rámci přílivu nejen dotací pro jeho využití ale i v rámci turistického ruchu. Nejen atraktivností v rámci zříceniny hradu Lukov je obec známá pro širokou veřejnost, je to i místo vyhledávané pro rekreační pobyty v početných zahrádkářských, či chatových koloniích (Lukov © 2010).

Tab. 15: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

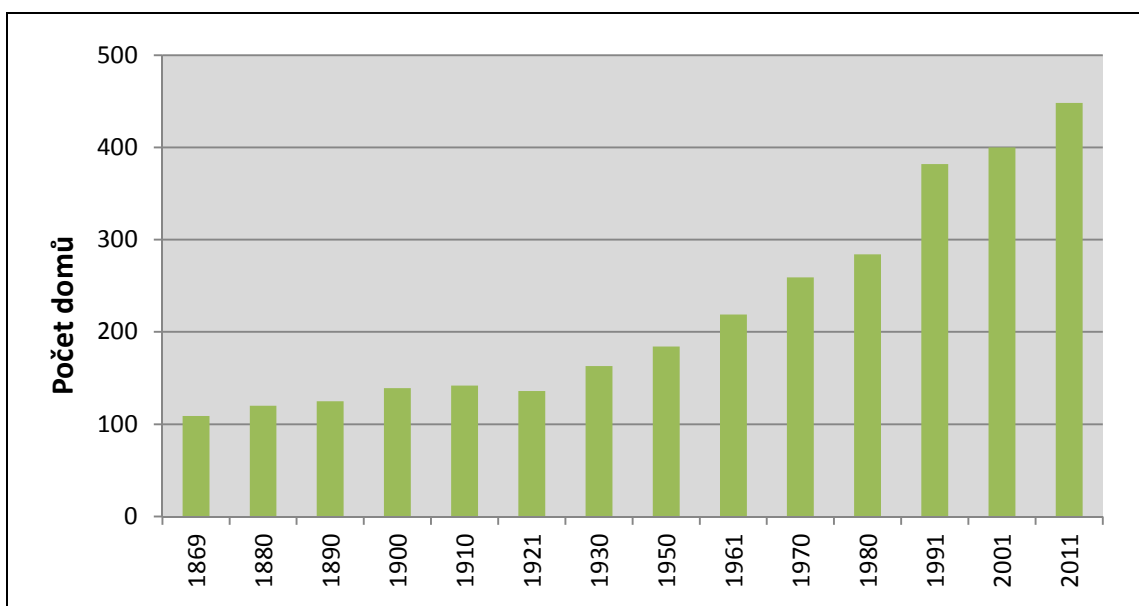
Lukov	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	737	824	840	951	965	828	826	952	1270	1277	1348	1441	1676	1742
Domy	109	120	125	139	142	136	163	184	219	259	284	382	400	448

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, SLDB 2011

Obr. 29: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

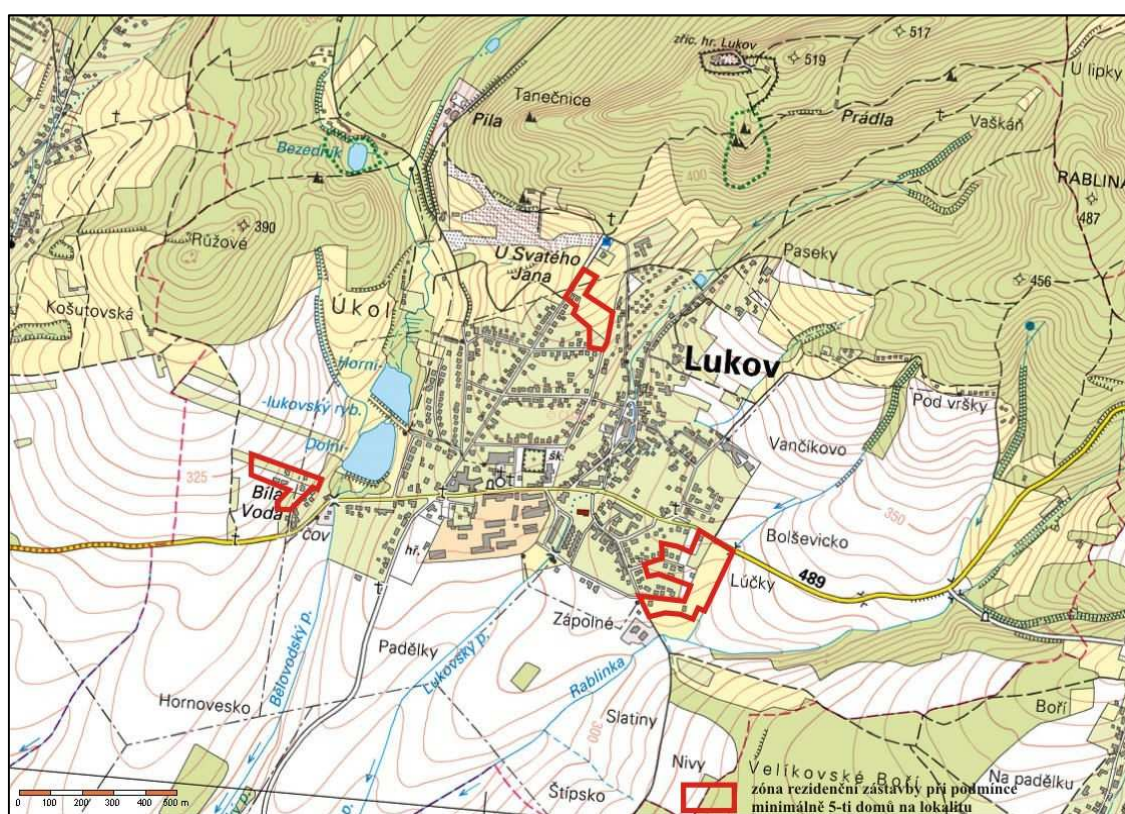
Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Obr. 30: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

V rámci statutu klidné obce se i zde rozšířila výstavba nových rodinných domů v okrajových částech obce. Lukov se vyznačuje svou kompletní vybaveností v rámci technické i sociální infrastruktury a dobrou návazností a spjatostí s okolními městy. Proto se zde začala budovat zástavba, která má svůj potenciál i prostor do budoucna. Lokality výstavby se dají rozdělit do tří oblastí v rámci této obce. První lokalitou je území nazvané „Bílá voda“, které je situováno při západní hranici obce. Lokalita sousedí z jedné strany s atraktivním a klidným přírodním prostředím soustavy Bělovodských rybníků, kterých protéká místní říčka, Bělovodský potok. Z druhé strany je obklopena zemědělskými plochami, které se využívají z velké části jako pastviny.

Obr. 31: Vyznačená zóna rezidenční zástavby při podmínce minimálně 5-ti domů na jednu lokalitu v obci Lukov

Zdroj: www.cuzk.cz, vlastní zpracování v Corel Draw 11

Druhou lokalitou s rozvíjející se, ale i stávající výstavbou, je území právě pod hradem Lukov. Jedná se o lokalitu výše položenou oproti celé obci, která hraničí s přírodou, s polem a lesem. Tuto lokalitu však narušuje sezónní využívání území pro soutěže rallye právě v těch místech, kde by další výstavba mohla vznikat kvůli ponechaným plochám pro bydlení.

Třetí a prozatím největší lokalitou výstavby je východní část obce, kolem ulic Slatiny a Lůčky. Jedná se o lokalitu navazující na hlavní silniční tah, proudící celým Lukovem, který navazuje na místní část města Zlína, Velíkovou. Tato lokalita také sousedí s navazující zemědělskou půdou v zázemí obce a nedalekým lesem, což nabízí právě klid a přírodní prostředí žádané obyvateli pro budování výstavby.

Tab. 16: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Tečovice	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	116,31	120,89
Domy	100	104,71	117,28

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Lukov má plně rozvinutou sociální infrastrukturu nejen v rámci obchodů, škol nebo jiných potřebných služeb. Má také mnoho prostor pro kulturní vyžití nejen mladého obyvatelstva. Z pohledu jednotlivých obyvatel obce je Lukov natolik plně vybaven, že pro většinu již není potřeba velká návaznost na krajské město. Z hlediska technické infrastruktury je obec také plně vybavena a rozvoj obce je tedy soustředěn na zdokonalování sociálního zázemí pro obyvatele. Lukov je s aglomerací propojen silnicí III. třídy č. 49015 do místní části Kostelec a dále silnicí III. třídy č. 4911 se samotným krajským městem. Autobusová doprava je možná jen linkami ČSAD. Obec má také nově vybudovanou část cyklostezky, která je propojena s místní částí Kostelec u Zoo Lešná, a tím je spojena s celou trasou cyklostezky po celém území aglomerace Zlín – Otrokovice.

Analýza dotazníkového šetření

Dle již vyššího počtu obyvatel oproti předchozím obcím se v této obci stanovil počet dotazovaných na 20 respondentů. Nejen vyšší počet obyvatel v obci ale i větší lokalita nové rezidenční výstavby přispěla k navýšení počtu dotazovaných.

10.5. Tečovice

Obr. 32: Mapa aglomerace s vyznačenou obcí Tečovice

Zdroj: mapy.cz

Obec Tečovice se nachází na pomezí měst Otrokovice a Zlín. Svým samostatným statutem narušuje kompaktnost území v rámci místních částí města Zlína. V současnosti tato obec těsně sousedí s celou aglomerací a to nejen stavební kompaktností ale i celkovou infrastrukturou (Tečovice © 2014).

Tab. 17: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2013	1313	Počet katastrálních území ¹	1
Počet domů ¹	361	Počet ZSJ ¹	1
První písemná zmínka ²	1141	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	667	Kraj ¹	Zlínský

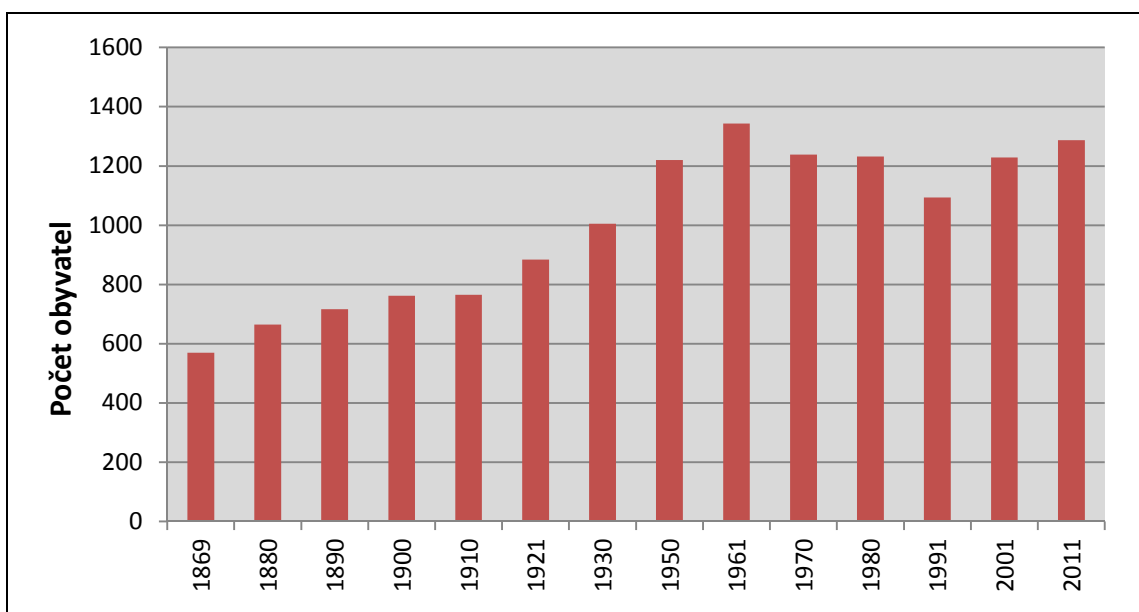
Zdroj: SLDB 2011¹, tecovice.cz²

Tečovice vznikly v roce 1141, dle první písemné zprávy. Avšak prvotní důkazy svědčí o osídlení již v době paleolitu a neolitu. Od 14. Století byla obec součástí Malenovického panství a Tečovice postupně chátraly a stavěli se až do pozadí v rámci významu území. Do roku 1991 byla obec součástí města Zlína, poté se osamostatnila a svůj statut si drží dodnes (Tečovice © 2014).

Tab. 18: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

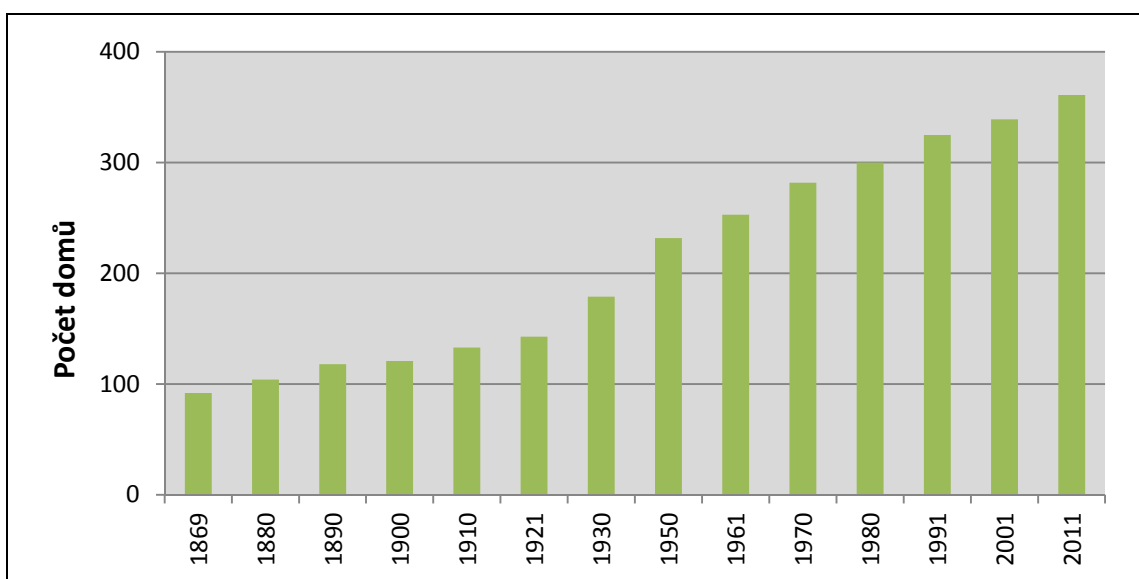
Tečovice	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	570	665	717	762	765	884	1005	1220	1343	1238	1232	1094	1229	1287
Domy	92	104	118	121	133	143	179	232	253	282	300	325	339	361

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, SLDB 2011

Obr. 33: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

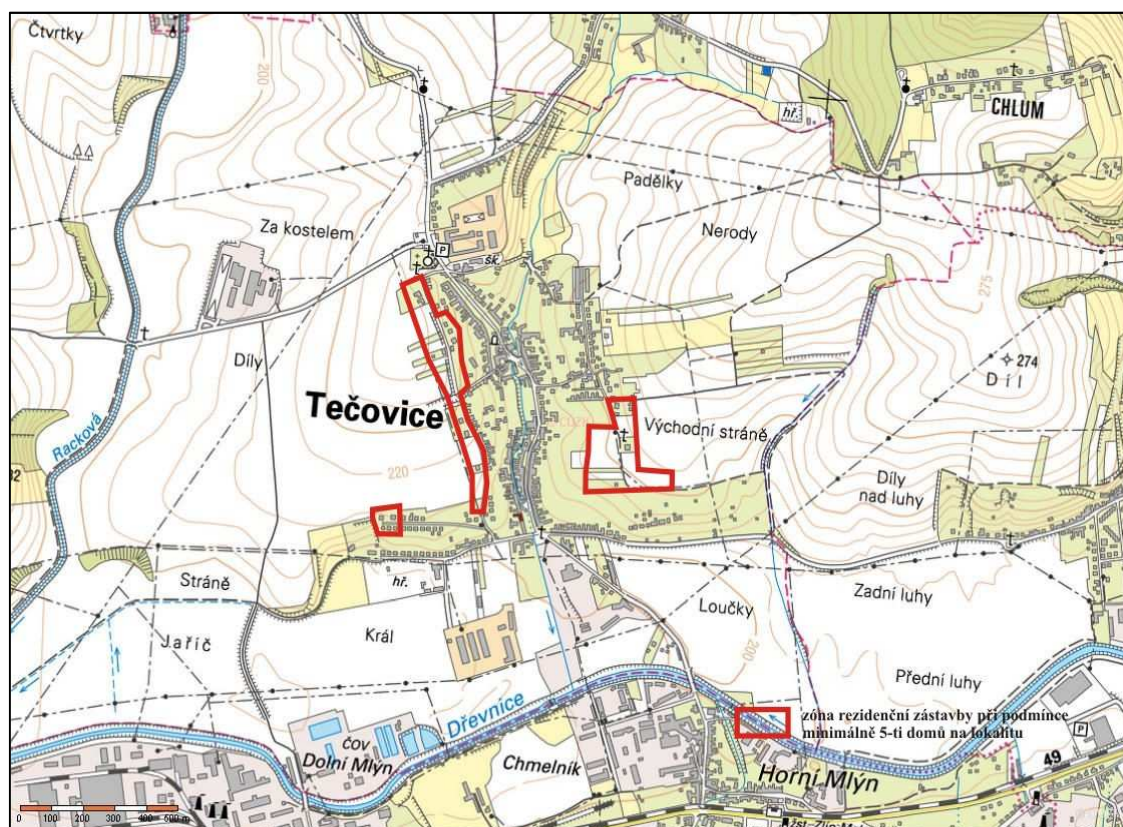
Obr. 34: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

V této obci se nové rezidenční lokality nacházejí na třech různých místech. Jednou z nich je ulice situována v západní části obce a souběžně orientovaná a hlavní silnicí probíhající touto obcí. Problémem této ulice je částečně nedokončená asfaltová cesta, místy je ponechaná stálá polní cesta, ale rozvoj a budování novostaveb zde nadále probíhá. Umístění individuální nové zástavby je situováno na levé, východní, straně ulice. Na straně druhé je původní zástavba.

Další lokalita výstavby se nachází poblíž lokality první, orientována západním směrem a umístěná na konci ulice při hranici se zemědělskými pozemky.

Třetí lokalitou současného rozvoje výstavby je východní cíp obce orientovaný nad hlavní silnicí a zároveň nad stávající chatovou oblastí. Popis jednotlivých lokalit je značně problematický z důvodu nepojmenovaných ulic. Situované novostavby jsou tedy popsány pouze číslem popisným a to od č. p. 236 a výše.

Obr. 35: Vyznačená zóna rezidenční zástavby při podmínce minimálně 5-ti domů na jednu lokalitu v obci Lukov

Zdroj: www.cuzk.cz, vlastní zpracování v Corel Draw 11

Významnější kulturní památkou v obci Tečovice je kostel sv. Jakuba Většího, který byl postaven kolem roku 1260. Celkově však obec strádá na turistické atraktivnosti. V katastrálním území Tečovic se nachází výraznější komerční zástavba pro průmyslové

využití. Čímž zabezpečuje zaměstnanost nejen pro obyvatele této obce, převážně však aglomeraci Zlín – Otrokovice. V rámci kulturního vyžití obyvatelé této obce nemají příliš možností. Díky dobré dostupnosti do okolních měst se s rozvojem příliš nepočítá.

Tab. 19: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Tečovice	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	112,34	117,64
Domy	100	104,31	111,08

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Z výsledného vypočteného bazického indexu lze sledovat rostoucí vývoj jak obyvatelstva, tak i domů v obci. Hodnoty jsou vztaženy k roku 1991. Podporujícím aspektem navyšujících hodnot je s největší pravděpodobností umístění obce téměř mezi jednotlivými městy zvolené aglomerace a tím i lepší vybaveností obce, na kterou je v současné době vynakládán tlak z pohledu obyvatel obce.

Infrastruktura obce se od 90. roku zlepšuje. S osamostatněním obce se hlavní důraz klad právě na inovaci a dobudování veškeré infrastruktury na ohlas nespokojených obyvatel obce. A ohledem na lokalizaci obce, skrze niž vede jediné silniční spojení s místní částí Zlína (Lhotka - Chlum), se největší důraz kladl na technickou infrastrukturu. V současné době je obec plynofikován, je napojena městský vodovod a má vlastní ČOV. Z hlediska sociální infrastruktury obec strádá v rámci vybavenosti škol, které jsou nejbližší k dispozici v místní části města Zlína – Malenovice. Veškerá ostatní vybavenost je díky blízkosti a návaznosti s aglomerací situována právě v ní. Obec nabízí také nově vybudované sportovní areály a další kulturní spolky pro obyvatelstvo všech věkových kategorií. Silniční napojení s aglomerací a navazující místní částí Lhotka – Chlum je zajištěno silnicí III. Třídy č. 43829. Obec má také nově zrekonstruovanou a dobudovanou část cyklostezky do Otrokovic.

Analýza dotazníkového šetření

V poslední zkoumané obci se v rámci dotazníkového šetření stanovil počet dotazovaných na 20 respondentů. Důvodem byl nejen počet obyvatel, ale zhodnocení stavu obce vůči ostatním hodnoceným obcím aby počet respondentů odpovídal hodnotám v obci a z hlediska počtu dotazovaných, aby se tato obec přibližovala obci jiné se stejným počtem respondentů.

10.6. Kostelec u Zlína

Obr. 36: Mapa aglomerace s vyznačenou místní částí Kostelec

Zdroj: mapy.cz

Kostelec u Zlína se nachází severovýchodně od města Zlína. Svou vzdáleností cca 4 km je oddělena od kompaktní části města Zlína. Místní část Kostelec je v přímém sousedství s místní částí Štípa a sousedí na severu s obcí Fryšták, na západě s katastrálním územím místní části Mladcová a na jihu se samotným městem Zlín. Kostelec se nachází v jižním cípu Hostýnských vrchů v nadmořské výšce 267 m (Kostelec u Zlína © 2008).

Tab. 20: Základní informace o obci

Počet obyvatel k 1. 1. 2013	1974	Počet katastrálních území ¹	2
Počet domů ¹	671	Počet ZSJ ¹	2
První písemná zmínka ²	1399	Okres ¹	Zlín
Katastrální plocha (ha) ²	913	Kraj ¹	Zlínský

Zdroj: SLDB 2011¹, kostelec.cz²

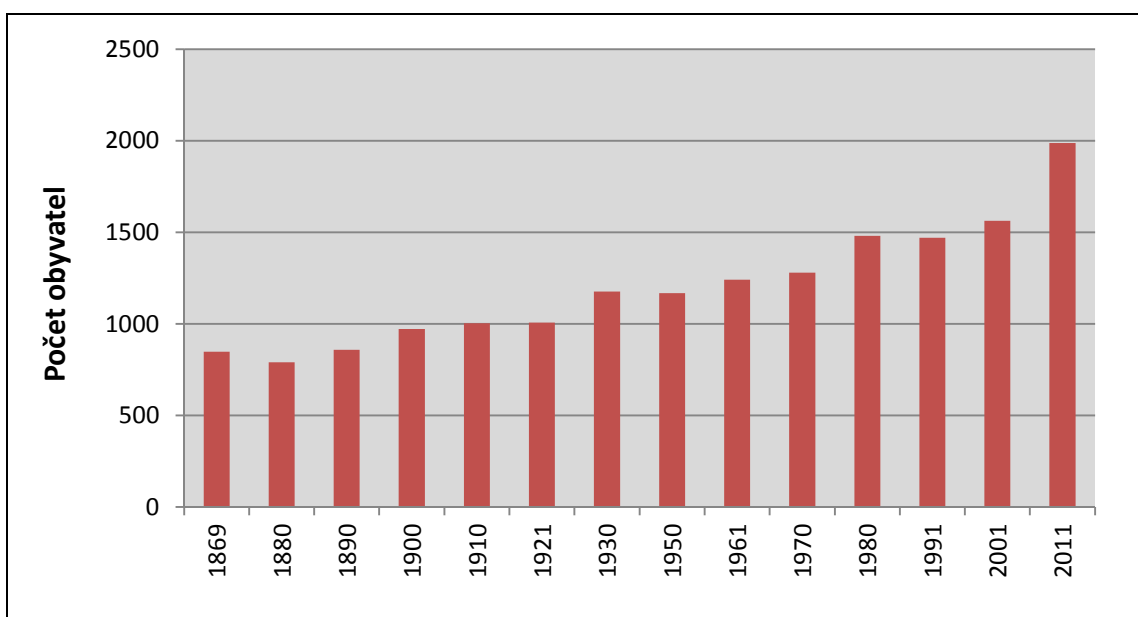
První písemná zmínka o obci pochází z roku 1399, kdy byla součástí tehdejšího Lukovského panství. V roce 1850 se stal Kostelec samostatnou obcí nového politického režimu okresu Holešov. V roce 1935 se obec stala součástí nově zřízeného okresu Zlín, již pod názvem Kostelec u Zlína. V šedesátých letech byla obec spojena s obcí Štípa

pod Místní národní výbor. Od roku 1976 je jak Kostelec, tak i Štípa součástí krajského města Zlína jako jeho místní části až do současnosti (Kostelec u Zlína © 2008).

Tab. 21: Vývoj počtu obyvatel a domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

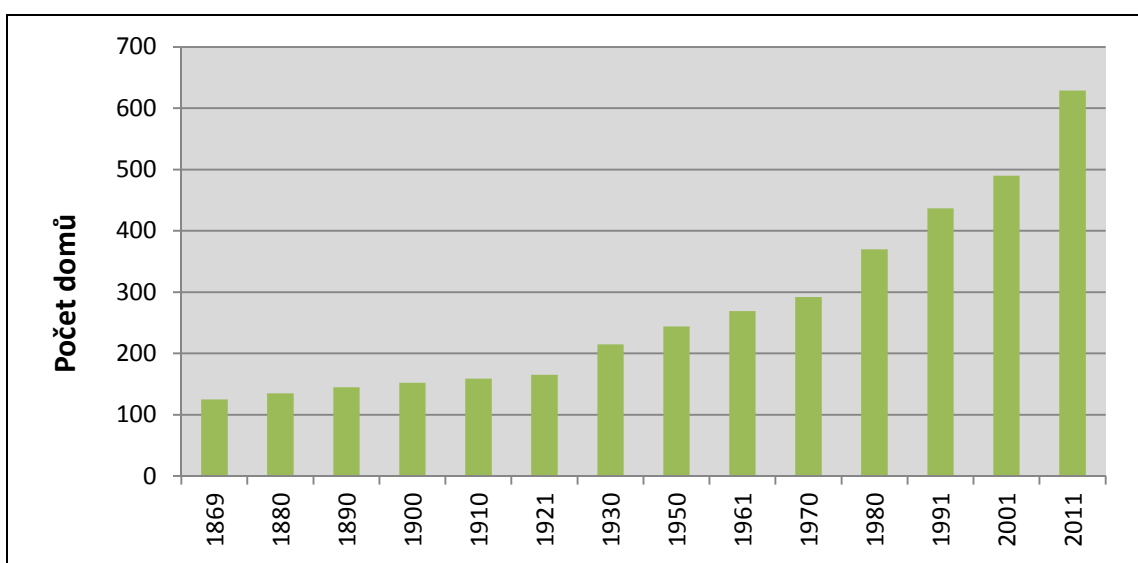
Kostelec u Zlína	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvatel	847	790	858	972	1003	1007	1176	1167	1241	1279	1480	1470	1563	1988
Počet domů	125	135	145	152	159	165	215	244	269	292	370	437	490	629

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 – 2005, SLDB 2011

Obr. 37: Vývoj počtu obyvatel za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

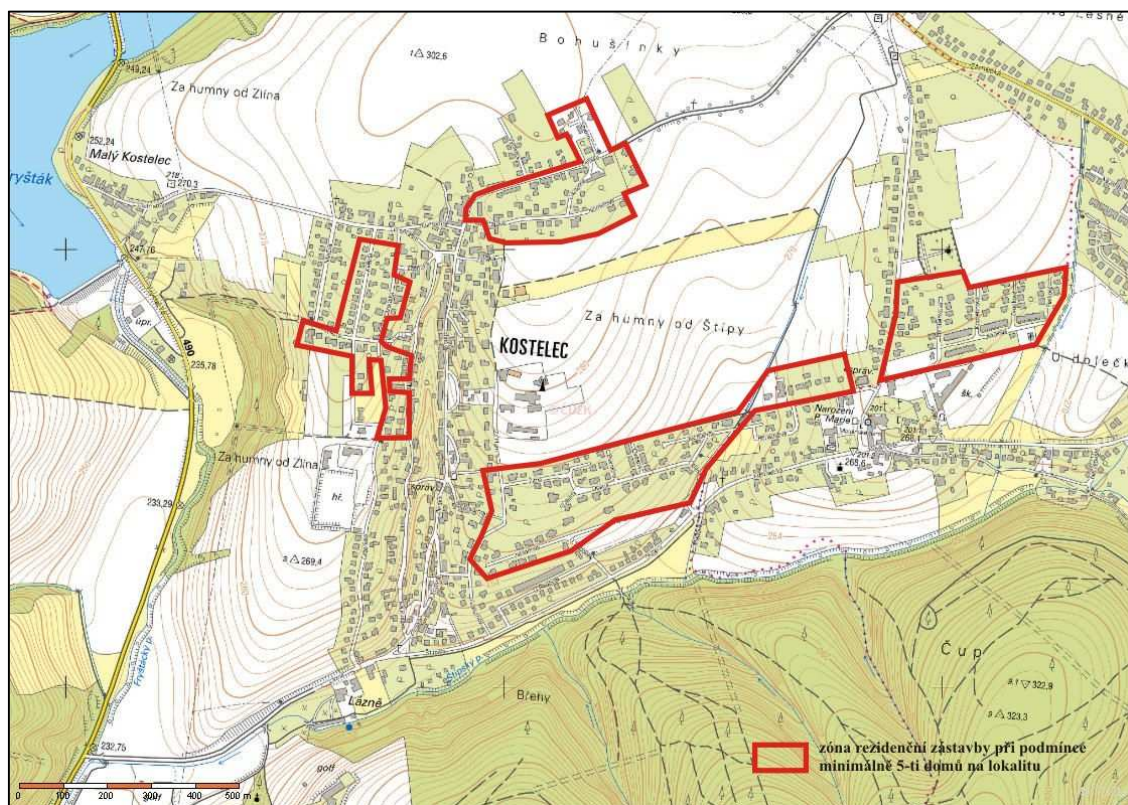
Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Obr. 38: Vývoj počtu domů za období sčítání lidu, domů a bytů od roku 1869 do 2011

Zdroj: Historický lexikon obcí 1869 - 2005, SLDB 2011

Aktuální rezidenční zástavba v místní části je lokalizována jak do již zastavěných částí, tak i do okrajových částí této lokality. Největší zastavěnou lokalitou je území při katastrální hranici se sousední místní částí Štípa, poblíž cyklostezky. V této části Kostece se podrobněji nachází 2 území s výstavbou, která jsou umístěna na bývalém zemědělském podloží. První výstavby se nachází na nově vybudovaných ulicích, které jsou umístěny nad ulicí Štípská pod zemědělským stavením a polem. Názvy ulic v této části podle aktuálního trendu pojmenovávání po ovoci či obilí. Nachází se zde tedy ulice např. Ovesná, Žitná, Ječmenná, Pšeničná apod. Druhá část výstavby je lokalizována nedaleko místního hřbitova. I zde se nachází množství rodinných domů, tato lokalita je však výraznější z hlediska developerského projektu budování nových řadových domů. Názvy ulic jsou zde charakteristické pojmenováním dle druhů květin.

Obr. 39: Vyznačená zóna rezidenční zástavby při podmínce minimálně 5-ti domů na jednu lokalitu v místní části Kostelec

Zdroj: www.cuzk.cz, vlastní zpracování v Corel Draw 11

Druhá a v současnosti nejnovější lokalita ještě stále nedostavěných rodinných domů se nachází v severní části místní části Kostelec kolem ulice Zlínská. Tato lokalita nabízí stále další možnosti výstavby směrem k Zoo Lešná na poli, které je v letních měsících využíváno jako dodatečné parkoviště právě pro tuto zoologickou zahradu.

Třetí lokalita výstavby je orientována v západní části, starého Kostelce. Jedná se o ulici Vilová, Májová a Květná, třešňová a Švestková. I tato lokalita je v současnosti nedostavěnou lokalitou a stále nabízí prostor pro další výstavbu.

Na území této místní části je soustředěna architektura jednotlivých staveb, která je velmi rozmanitá. Kostelec jako jeden ze satelitů města Zlína láká obyvatele do klidné části na možnost výstavby moderních rodinných domů.

Kostelec je nejen atraktivní lokalitou z hlediska možnosti blízkého individuálního bydlení v zázemí centra města, ale také svými turistickými atrakty. Asi největší turisticky navštěvovanou lokalitou je jednoznačně Zoo Lešná, která se nachází na pomezí místních částí Kostelec a Štípa. Samotný Kostelec je proslulý zejména díky lázeňství. V roce 1742 zde byl obnoven sirný pramen a v současnosti se v místních lázních léčí choroby pohybového aparátu a kožní choroby. V Kostelci se nachází také velké množství sportovišť a sportovních areálů. V návaznosti na lázně Kostelec je zde známé golfové hřiště, které se neustále modernizuje a rozšiřuje. Dále má místní část fotbalové hřiště, prostory základní školy s více hřišti pro různé sportovní aktivity. Podél ulice Štípská vede cyklistická stezka z centra města Zlína až k Zoo Lešná, která je nově prodloužena až do obce Lukov.

Tab. 22: Vývoj počtu obyvatel a domů dle bazického indexu za rok 1991, 2001, 2011

Lhota	1991	2001	2011
Obyvatelstvo	100	114,09	145,11
Domy	100	103,16	132,42

Zdroj: SLDB 1991, 2001, 2011; vlastní zpracování

Výpočet bazického indexu vývoje počtu domů a obyvatel poukazuje na vysoký nárůst počtu obyvatel i počet vystavěných domů zejména v posledních deseti letech. Lokalita Kostelce uvnitř administrativních hranic města Zlína má již na první pohled větší procentuální nárůst oproti ostatním obcím.

V současné době s příchodem nových obyvatel a budování stále novější rezidenční zástavby je již místní část plně plynofikována, odkanalizována a napojena na centrální vodovodní síť. Dopravní infrastruktura v rámci autobusové dopravy je zajištěna městskou hromadnou dopravou, která propojuje jednu trasu s místní částí města Štípa i Velíková. Počet spojů je pro místní obyvatele nedostačující. Hlavně pro matky s dětmi, ško-

láky a samotné studenty dojíždějící i vícekrát denně nejen za školními, ale také zájmovými aktivitami a zábavou do centra. Většina obyvatel používá proto osobní automobil, po silnici č. 490 Fryšták – Zlín, nebo na kole po cyklostezce.

Sociální infrastruktura této místní části není plně zabezpečena. Z hlediska sousední návaznosti na místní část Štípa jsou některé aktivity, jako škola a školka, situovány zde. Také větší obchod se smíšeným zbožím je situován do sousední místní části vedle průmyslové zóny. Samotný Kostelec však vlastní malé potraviny má, dále základní lékárnou vybavenost v podobě lékárn také, a nabízí spíše prostory volnočasových aktivit. Z hlediska blízké návaznosti nejen na okolní místní část ale i samotného centra města se nepředpokládá větší rozvoj a nátlak na dobudování sociální infrastruktury. Kostelec si udržuje ohlas právě klidné zóny vhodné pro rezidenční bydlení, kde ostatní potřeby obyvatel jsou situovány v těsné blízkosti.

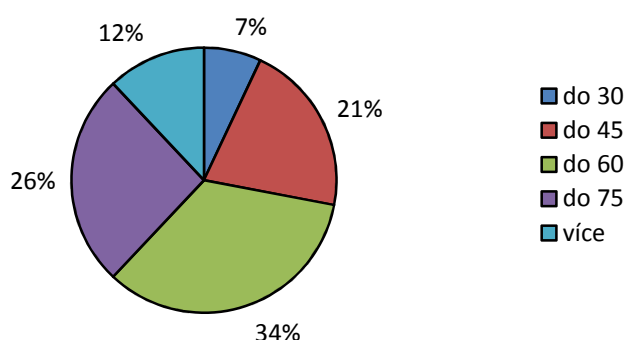
Analýza dotazníkového šetření

Na základě předchozího dotazníkového šetření z bakalářské práce, kdy byl počet dotazovaných stanoven na 10 respondentů každé kategorie, se pro potřeby této diplomové práce musel počet navýšit s ohledem na počty dotazovaných v ostatních obcích kvůli počtu obyvatel a domů. Výsledný počet byl tedy stanoven na 20 respondentů každé kategorie.

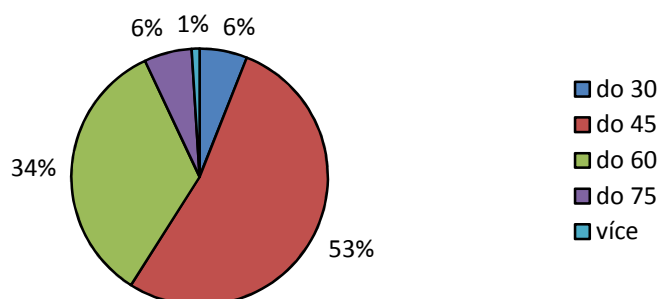
11. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Z hlediska empirického výzkumu bylo pro tuto diplomovou práci realizováno dotazníkové šetření při výběru 100 respondentů každé kategorie pro 5 obcí v zázemí a 1 místní část v rámci administrativních hranic města Zlína. Cílem bylo zjištění názoru na sociální klima, vybavenost z hlediska infrastruktury, existující zástavby a možné nové lokality výstavby. Zpovídaný byly dvě skupiny obyvatel těchto lokalit, starousedlíci a novousedlíci. Každá lokalita měla jinak zvolený počet respondentů s ohledem na jejich velikost. Výběr obcí byl zapříčiněn z důvodu vysoké hodnoty indexu suburbanizace zjištěné při vymezení suburbánního zázemí zlínské aglomerace, místní část Kostelec byl použit pro srovnání procesu suburbanizace uvnitř a vně administrativních hranic aglomerace, která byla zkoumána již v bakalářské práci. Jedná se tedy o lokality Bělov, Lhota, Těčovice, Lukov, Hvozdná a Kostelec u Zlína.

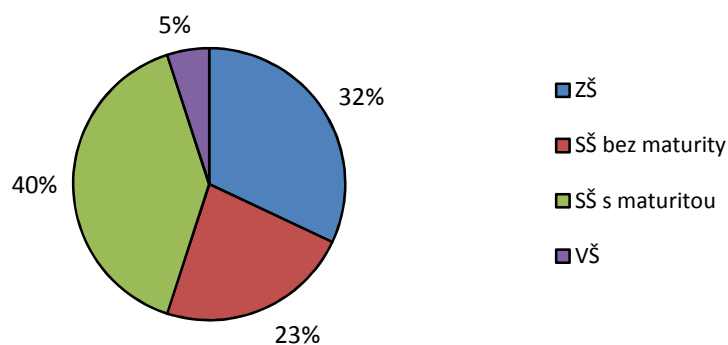
11.1. Základní informace o respondentech

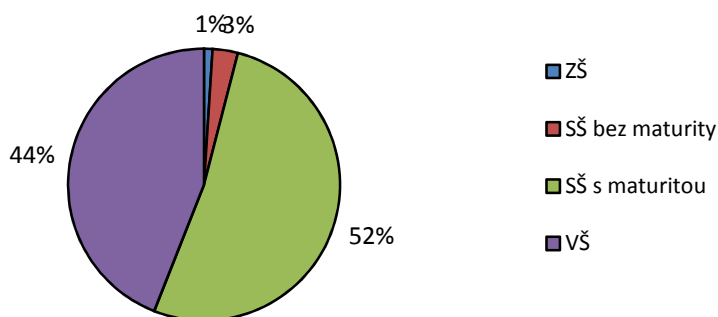
Obr. 40: Věkové kategorie dotazovaných starousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)
Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

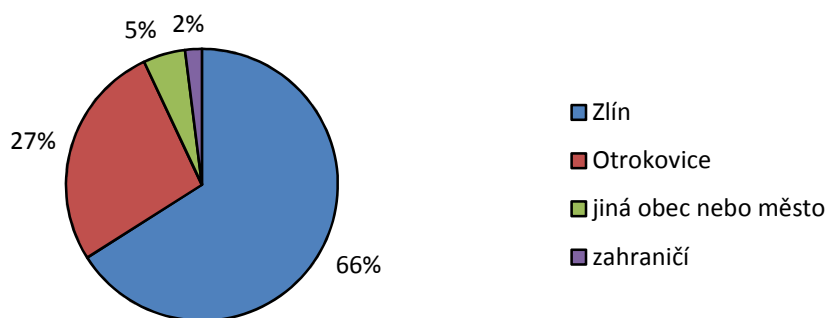
Obr. 41: Věkové kategorie dotazovaných novousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)
Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

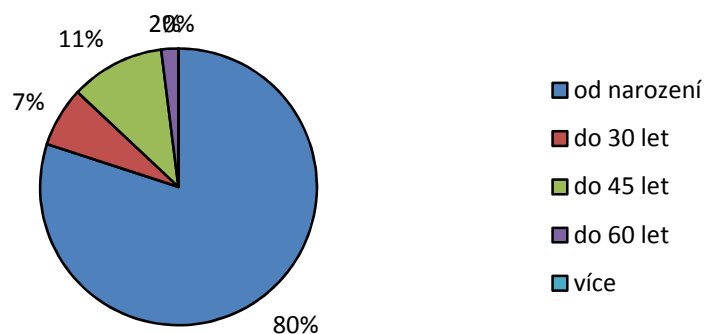
Obr. 42: Vzdělanostní struktura kategorie starousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)
Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

Obr. 43: Vzdělanostní struktura kategorie novousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)
Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

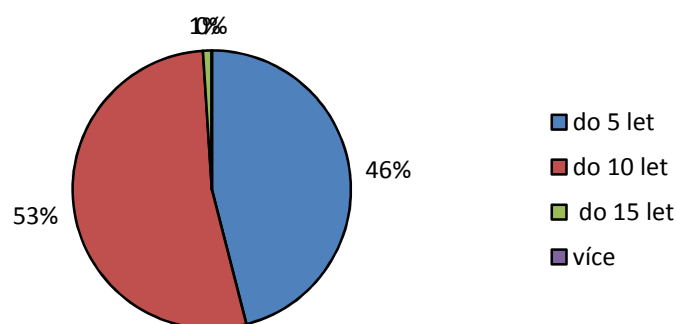

Obr. 44: Procentuální vyjádření množství novousedlíků přistěhovaných z původních lokalit bydlení
Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

Obr. 45: Délka pobytu starousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)

Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

Obr. 46: Délka pobytu novousedlíků ve vybraných lokalitách v (%)

Zdroj: Vlastní šetření a zpracování

11.2. Vyhodnocení kategorie otázek

11.2.1. Respondenti kategorie starousedlíků

Dotazovaní obyvatelé odpovídali na předložené otázky v jednotlivých vybraných lokalitách rozdílně. V místní části Kostelec u Zlína, obci Hvozdná a Lukov je většina respondentů spokojená s celkovou vybaveností (sociální a technická infrastruktura). Na otázku, zda se v lokalitě zlepšila v souvislosti s novou výstavbou vybavenost obce, však velké množství obyvatel odpovídalo, že ne, protože téměř vše bylo vybudováno a zajištěno již dříve, než se rozmohla nová rezidenční zástavba. Ohledně dopravní dostupnosti zejména autobusovou dopravou, dotazovaní hodnotili počet autobusových spojů dostatečně. Mezi nejčastěji používané dopravní prostředky však patří zejména osobní automobil, dále využití autobusové dopravy, zajištěné do okolních obcí ČSAD a do místní části MHD, v neposlední míře je častým prostředkem také bicykl, protože jednotlivé lokality mají přímou návaznost na cyklostezky, které jsou propojené s celou aglomerací Zlín - Otrokovice.

Oproti tomu v obcích Bělov, Lhota a Tečovice jsou obyvatelé z poloviny nespokojení s celkovou technickou i sociální infrastrukturou. Zejména nedostačující označují právě sociální vybavenost, která je nahrazována v samotných částech zlínské aglomerace. Problematika technické infrastruktury se promítá do plynofikace a odvodňování kanalizačních vod v obci Bělov a Lhota, které doposud nemá zajištěno veškeré obyvatelstvo. Dopravní dostupnost zajištěnou do obce Lhota spoji ČSAD a do obcí Bělov a Tečovice spoji MHD díky blízké návaznosti na aglomeraci, hodnotili respondenti více méně pozitivně. Nejčastěji používaným dopravním prostředkem je osobní automobil kombinovaný s autobusovou dopravou. V Tečovicích je také častým dopravním prostředkem kolo, protože obcí prochází cyklostezka, která spojuje celou zlínskou aglomeraci. Všichni respondenti obcí Hvozdná, Lukov, Lhota a místní části Kostelec zodpověděli, že počet spojů se v souvislosti s novou výstavbou nezvýšil, naopak pociťují snižování. V obci Bělov a Tečovice naopak pociťují nárůst počtu spojů.

Sociální klima v jednotlivých lokalitách hodnotili starousedlíci rozpačitě. Polovina dotazovaných respondentů odpovídalo, že novousedlíky osobně neznají a nemají s nimi přátelské vztahy. Protože nejsou milí, nezapojují se do chodu obce, nebo je vůbec nepotkali. Druhá polovina však tyto vztahy hodnotí z hlediska sousedství velmi pozitivně. Existenci napětí mezi oběma kategoriemi obyvatel však potvrzují.

V jednotlivých lokalitách respondenti měli jiný názor na zapojování do chodu obce. Přívětiví k výpomoci zejména při sezónních aktivitách se stavěli dotazovaní v obci Hvozdná, Lukov a v menší míře v Tečovicích a v místní části Kostelec. Názor na celkový rozvoj obce je z hlediska pohledu starousedlíků kladný.

Názor na novousedlíky se v jednotlivých vybraných lokalitách také velmi liší. Záporný postoj mají obyvatelé obce Bělov a Lhota, kteří s novou výstavbou výrazně nesouhlasí z důvodu narušování venkovského a klidného charakteru obce. V ostatních lokalitách dotazovaní uváděli z poloviny záporný a z poloviny kladný názor. Většinový záporný názor byl z hlediska zabírání zemědělských ploch a pozemků. Pro budoucí možnou výstavbu ale většina reagovala záporně.

11.2.2. Respondenti kategorie novousedlíků

Obyvatelé vybraných 6-ti lokalit odpovídali na přiložené kategorie otázek velmi podobně. Důvodem přistěhování a budování nové zástavby je především možnost byd-

lení ve vlastním rodinném domě, většího soukromí a klidu, aspekt opuštění bytového prostoru a výměny za větší prostor, lepší životní prostředí a dostupnost přírody.

Náročnost na životní úroveň respondentu v jednotlivých lokalitách se podepsala na zodpovídání otázek v kategorii vybavenosti. Všichni respondenti vnímají nedostatky z hlediska sociální infrastruktury. Úroveň nespokojenosti se liší v jednotlivých lokalitách. Největší nespokojeností se vyznačuje Bělov, kde respondenti postrádají školku, školu, možnosti kulturního a sportovního vyžití pro ně i pro své děti. Veškerá vybavenost je dostupná jen v sousedním městě Otrokovice. Naopak trochu lepší hodnocení získali obce Hvozdná a Lukov, které nabízí jak školy, školky, sportoviště, kulturní i zájmové využití, nákupní prostory aj. Avšak k úplné spokojenosti nedochází ani v těchto obcích. V rámci technické infrastruktury strádají opět obce Bělov a Lhota, kde dotazovaným respondentům chybí úplná plynofikace dostupná všem obyvatelům. Tyto obce také chtějí, aby byla vybudována cyklostezka k jádrové aglomeraci. V ostatních obcích novousedlíci hodnotili technickou infrastrukturu pozitivně. Z hlediska dopravní dostupnosti, všichni dotazovaní používají denně jako dopravní prostředek osobní automobil. Z toho důvodu nedokázali všichni ohodnotit, zda je počet spojů zajištěný autobusovou dopravou dostačující nebo ne. I přesto však téměř všichni zodpověděli, že počet spojů je nedostatečný převážně pro jejich děti a to ve všech lokalitách.

Individuální názory na sociální klima v obci byly dotazovány zejména vůči vztahům se starousedlíky. Celkově více jak polovina respondentů uvedla, že bližší vztahy se starousedlíky nemá a vzájemně se příliš neznají. V obci Bělov, Lukov, Hvozdná a v místní části Kostelec je to z velké části zapříčiněno izolovaností zón zástavby. Dotazovaní reagovali shodně se starousedlíky na otázku, zda v lokalitě existuje napětí mezi jednotlivými kategoriemi v souvislosti s novou zástavbou.

Na otázku týkající se správného rozvoje obce respondenti odpovídali rozdílně v jednotlivých lokalitách. Zejména v menších obcích uvádí, že se k lepšímu rozvoji teprve schyluje a již existují plány a návrhy. Obyvatelé kategorie novousedlíků však do jednoho nemají zájem zapojit se do samotného chodu obce, či místní části. Důvodem je převážně nedostatek času ale také nezájem. Naprostá většina si také myslí, že s novou výstavbou by jednotlivé lokality nadále rostly a docházelo by k většímu rozvoji, převážně díky přílivu ekonomických prostředků.

Tab. 23: Lokality původního bydliště respondentů kategorie novousedlík

	Bělov	Hvozdná	Lhota	Lukov	Tečovice	Kostelec u Zlína
Zahraničí	1	0	0	0	0	1
Uherské hradiště	1	0	0	0	0	0
Tábor	0	0	0	1	0	0
Hřivínův újezd	0	0	0	1	0	0
Slušovice	0	0	0	0	0	1
Napajedla	0	0	0	0	1	0
Otrokovice	7	0	4	2	14	0
Zlín	1	15	11	16	5	18

Zdroj: vlastní šetření a zpracování

12. Shrnutí

Samotný proces rezidenční suburbanizace byl nejdříve zaznamenán ve velkém rozsahu ve Spojených státech amerických v rámci rozvoje individuální automobilové dopravy. Do Evropy se tento proces dostal o něco později. V západní Evropě se projevil v menší míře než v USA, zejména díky vypracování územních plánů. V České republice se proces suburbanizace nastartoval až po revolučním roce 1989, kdy lze sledovat obecný trend postupného vylidňování center velkých měst do příměstských částí a později i do okolních obcí.

Předkládaná práce pojednává o neustále se rozšiřujícím trendu suburbanizace v zázemí velkých měst. Za jádrovou oblast v této práci byla vybrána aglomerace Zlín – Otrokovice, která svým tvarem a zasazením do území vytváří ojedinělé území, kolem kterého se tvoří a neustále rozrůstají suburbánní zóny.

Jedním z cílů práce bylo vymezení suburbánního zázemí zlínské aglomerace. Vlastní vymezení bylo popsáno v metodologické části práce při použití základních kritériálních hodnot, které jsou podstatné při určování aspektů pro vymezení suburbánních zázemí velkých měst. Byla sledována intenzita bytové výstavby (1997 - 2012), intenzita migračního salda (1997 - 2012), intenzita denní dojížděky do zaměstnání (2011) a doplňujícími hodnotami byly časová a kilometrová dostupnost z okolních obcí do jádra. Zkoumat se začalo území celého Zlínského kraje, které se postupně na základě výsledků a jednotlivých hodnot zkoumaných kritérií selektovalo až k výsledným 54 obcím, které tvoří suburbánní zázemí zlínské aglomerace.

Tato práce se také věnuje krátkému popisu samotného pojmu suburbanizace s jeho teoretickými východisky a charakteristikám území.

V předchozí bakalářské práci se hodnotily proměny rezidenční suburbanizace uvnitř administrativní hranice města Zlína po roce 1989. Rozdílná metodika a jednotlivé problémy při vymezování však nakonec rozdělily území na jednotlivé zóny (kompakt, kontakt, zázemí a jádrové město) uvnitř administrativních hranic. Výsledné vymezení bylo použito i v této práci, kde se spojilo vymezené území uvnitř administrativních hranic rozšířené i o město Otrokovice s nově vymezeným zázemím celé zlínské aglomerace. Výsledné plošné území bylo znovu rozděleno na 3 zóny (kompakt, kontakt a zázemí), kde kompaktní část tvoří jádrová část aglomerace Zlín - Otrokovice se čtyřmi stavebně propojenými místními částmi, kontaktní část tvoří zbývající místní části a zázemí tvořící okolními obcemi. Tyto nové zóny byly hodnoceny z vybraných charakteristik za

období sčítání lidu, domů a bytu v roce 1991, 2001 a 2011 z hlediska jejich vývoje. K podobnějším hodnotám za vícero roků se nebylo možno dostat z důvodu rozdílných administrativních celků hlavně v kompaktní části (ZSJ) a bylo nutno tedy použít tyto desetileté vyhodnocení, které se zkoumá i pro území základních sídelních jednotek.

Další částí práce byl bližší náhled na 5 vybraných obcí, které vykazovaly nejvyšší hodnoty indexu suburbanizace při vymezení suburbánního zázemí zlínské aglomerace. Tyto obce byly krátce představeny a následně se u nich vymezily zóny výstavby při předepsané podmínce minimálně 5- ti domů na jednu lokalitu. Vybranými obcemi byly Bělov, Hvozdná, Lhota, Lukov a Tečovice. Pro srovnání s vnitřní částí města (kontaktní zóna) se vybrala i jedna místní část, a to Kostelec, která byla charakterizována a zkoumána již v bakalářské práci. Ve všech lokalitách bylo provedeno také dotazníkové šetření, které vychází z projektu suburbanizace.cz. Pro ilustraci jsou vytvořeny mapy s vyznačenými zónami výstavby v jednotlivých vybraných obcích a v místní části Kostelec.

Z předchozího výzkumu lze jednoznačně určit jednotlivé obce tvořící zázemí aglomerace, které se vyznačují vysokou úrovní indexu suburbanizace. Můžeme tedy určit, které lokality jsou atraktivnější, s lepší vybaveností pro obyvatele a které nikoliv. Podle jednotlivých charakteristik vývoje počtu obyvatel a domů vyjádřené bazickými indexy, vzdělaností strukturou, zaměstnaností v terciéru a indexu stárí by se daly vytyčit obce, které mohou očekávat i v budoucnosti silný příliv obyvatel. V těchto obcích lze očekávat budování další rezidenční zástavby při stále vyšším podílu obyvatel s vyšší úrovní vzdělání a zaměstnaných v terciéru, kteří požadují dostatečnou vybavenost, dopravní dostupnost a další aspekty lepšího životního standartu.

I v samotných administrativních hranicích města Zlína jsou vymezeny konkrétní lokality rezidenční suburbánní zástavby. Při podrobnějším zkoumání diplomové práce a předchozí bakalářské práce lze s určitostí říci, že největší intenzitou suburbanizace se vyznačují právě kontaktní zóny, tedy jednotlivé místní části města Zlína. Ty se vyznačují velkým potenciálem z hlediska budoucí výstavby. Jednotlivé místní části stále skýtají velké prostory pro individuální výstavbu ale také pro rozsáhlejší developerské projekty. Převážně v místní části Kostelec, Kudlov a Mladcová se v posledních letech tvoří rozsáhlé zástavby. Z hlediska jednotlivých dat je viditelný také rozvoj výstavby na blízkém předměstí města Zlína, jedná se o některé místní části kompaktní zóny.

Do budoucna lze tedy očekávat růst zástavby v jednotlivých lokalitách tak, že by mohlo dojít ke kompletnímu stavebnímu propojení centrální části s jednotlivými míst-

ními částmi tvořícími kontaktní zónu. K výjimkám však dojde zejména u lokalit Kudlov, Jaroslavice, Salaš a Lhotka - Chlum, kdy morfologie území zatím neumožňuje tuto myšlenku realizovat.

Proces suburbanizace na území zlínské aglomerace a jejího zázemí, kterým se zabývá tato diplomová práce, můžeme vyhodnotit tak, že k největší intenzitě stále dochází právě v rámci administrativních hranic města Zlína. Tyto lokality až několikanásobně převyšují velké množství obcí v zázemí. Přesto si někteří obyvatelé vybírají pro své bydlení lokality v zázemí aglomerace z důvodu lepší finanční dostupnosti pozemků a z důvodu dostatečné dopravní infrastruktury. Proto může dojít k postupnému vyrovnání intenzity suburbánního procesu v jádrové oblasti vůči zázemí. Z výsledných hodnot, prezentovaných v rámci map uvedených v kapitole č. 9, můžeme hodnotit suburbánní zázemí jak uvnitř tak vně administrativních hranic jako území, kde se soustřeďuje stále více vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kteří pracují v terciární sféře. V severovýchodní a východní části vymezeného zázemí dochází k nejvyšším nárůstům počtu těchto obyvatel a domů, kdy hlavně v posledním období sledujeme výrazné omlazení obyvatelstva.

Podrobnější analýza výše zmíněných charakteristik by mohla být předmětem dalšího výzkumu.

Tato práce by mohla v následujících letech přispět ke srovnání aktuální a budoucí změny vývojové tendence v jednotlivých zónách. Může také nastítnit jednotlivým subjektům aktuální stav, podle kterého se budou dále vybírat lokality pro další zástavbu nebo naopak, ve kterých lokalitách je již dostatečná až nadměrná zástavba.

I když je proces suburbanizace z celkového pohledu hodnocen jako problém, z hlediska pohledu jednotlivých obyvatel je vnímán jako určitý znak vyšší životní úrovně a ekonomické prosperity obyvatel. Ale i přesto je potřeba kontrolovat jeho průběh, aby nedocházelo ke vzniku nejrůznějších rizik.

13. Seznam použité literatury

13.1. Knihy, časopisy a práce

- ČEJKOVÁ, E. (2007): *Suburbánní bytová výstavba v zázemí Českých Budějovic*. Praha, 2007. Bakalářská práce. PŘF UK v Praze
- DEMEK, J., MACKOVČIN, P., BALATKA, B. (2006): *Zeměpisný lexikon ČR: Hory a nížiny*. 2. vyd. Brno: AOPK ČR, 2006. 582 s. ISBN 80-86064-99-9
- DOSTÁL, O. (2008): *Suburbanizace na příkladu města Ostrava*. Brno, 2008. Diplomová práce. PŘF MU Brno. 76s.
- GALČANOVÁ, V. - VACKOVÁ B. (2008): *Rezidenční suburbanizace v postkomunistické České republice, její kořeny, tradice a současnost, Případová studie brněnských suburbií*. IVRIS Papers, 2008. Brno: Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti, fakulta sociální studií Masarykovy univerzity.
- GREMLICA, T. (2002): Neuspořádaný, neregulovaný a z dlouhodobého hlediska neudržitelný růst městských aglomerací. In *Suburbanizace a její sociální ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd., Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002, s. 21-38. ISBN 80-901914-9-5.
- HALÁŠ, M., Roubínek, P., Kladivo, P. (2012): *Urbánní a suburbánní prostor Olomouce: teoretické přístupy, vymezení, typologie*. Geografický časopis / Geographical Journal 64 (4), 289–310. ISSN 0016-7193.
- HAMPL, M. (1996): *Vývoj systému osídlení v České republice. In Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice*. 1. vyd. Praha: PŘF UK, 1996. 395 s. ISBN 80-902154-2-4
- HAMPL, M. (2005): *Geografická organizace společnosti v České republice: Transformační procesy a jejich obecný kontext*. 1. vyd. Praha: PŘF UK, 2005. 147 s. ISBN 80-86746-02-X
- HNILIČKA, P. (2005): *Sídelní kaše: otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů*. 1. vyd., Vydavatelství ERA, Brno, 2005, 131 s. ISBN 80-7366-028-8.
- HORÁKOVÁ, I.(2002): *Suburbanizace či urbanizace? Nová bytová výstavba v Praze a jejím zázemí*. In *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd., Praha, 2002, s. 157-169. ISBN 80- 901914-9-5.
- HORŇÁKOVÁ, L. (2009) *Fenomén Baťa: zlínská architektura 1910 – 1960*. KGVU, Zlín, 2009, ISBN 978-80-85052-77-0
- KOVAŘÍK, J. (2013): *Analýza procesu rezidenční suburbanizace v zázemí města Zlína*. Ostrava, 2013. Diplomová práce. PŘF OU v Ostravě
- MULÍČEK, O. (2002): *Suburbanizace v Brně a jeho okolí*. In *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd., Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002, s. 171-181. ISBN 80-901914-9-5.
- MUSIL, J. (2002) *Zrod velkoměsta: urbanizace českých zemí a Evropa*. 1. vyd., Paseka, Praha a Litomyšl, 2002, 352 s. ISBN 80-7185-409-3.

- NOVÁK, P. (2008) *Zlínská architektura 1950 – 2000*. In *Zlínská architektura 20. Století*. Pozimos Zlín, s. 399
- OUŘEDNÍČEK, M. (2002) *Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu*. In *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd., Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002, s. 39-54. ISBN 80-901914-9-5.
- OUŘEDNÍČEK, M. (2006) *Sociální geografie pražského městského regionu*. Praha: Univerzita Karlova, 2006, 159 s. ISBN 80-86561-94-1
- OUŘEDNÍČEK, M. (2008): *Suburbanizace.cz*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 2008. 96 s. ISBN 978-80-86561-72-1
- PERLÍN, R. (2002): *Nízkopodlažní výstavba v územních plánech obcí v zázemí Prahy*. In *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd., Ústav pro ekopolitiku, Praha, 2002, s. 141-155. ISBN 80-901914-9-5.
- POKLUDA, Z. (1991): *Sedm století zlínských dějin*. 1. vyd. Zlín, 1991. Klub novinářů, 1991. 137 s.
- PTÁČEK, P., SZCZYRBA, Z., FŇUKAL, M. (2007): Proměny prostorové struktury města Olomouce s důrazem na rezidenční funkce. *Urbanismus a územní rozvoj*. č. 6, str. 19
- PTÁČEK, P. (2002): *Suburbanizace v USA a Německu: zdroj inspirace i poučení*. In *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1.vyd. Praha, Ústav pro ekopolitiku, 2002, s. 55-79. ISBN 80-901914-9-5.
- QUITT, E. (1971): *Klimatické oblasti Československa*. Studia Geographica, Geografický ústav ČSAV, Brno, 1971. 73 s. včetně Mapa klimatických oblastí ČSSR
- SLUŠTÍKOVÁ, A. (2012): *Suburbanizace v zázemí Zlína*, Brno, 2012. Bakalářská práce. PřF MU v Brně. 47 s., 8 příl.
- SÝKORA, L. (ed.)(2002): *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. Praha, 2002 Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. 191 s. ISBN 80-901914-9-5.
- SÝKORA, L. (2003) *Suburbanizace a její společenské důsledky*. In: Sociologický časopis 39 (2), 2003, s. 217-234
- SÝKORA, L. (1996): *Transformace fyzického a sociálního prostředí Prahy*. In *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice*. Praha, 1996. S. 361 – 394.
- TOUŠEK, V. a kol. (2008): *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň, 2008. 411 s. ISBN 970-80-7380-114-4
- TROJAN, J. (2007): *Možnosti rozvoje venkova a zemědělství ve správním obvodu ORP Otokovice*. Brno, 2007. Bakalářská práce. PřF MU, 62 s., 13 příl.
- TROJAN, J. (2007): *Vymezení mikroregionu Zlína*. Brno, 2007. Seminární práce. PřF MU, 13 s. + 5 s. příl.
- WOKOUN, R. a kol. (2008): *Ekonomika v prostoru – svět, střední Evropa, EU, OECD, ČR*. Praha, 2008. 189 s.

13.2. Datové a elektronické zdroje

ČSÚ. *Dokončené byty v obcích v letech 1997 - 2012* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/bvz_cr

ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje v letech 1995 - 2012 - stav k 1.7. (střední stav)* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/casove_rady_do_obci

ČSÚ. *Počty přistěhovaných do jednotlivých obcí Zlínského kraje v letech 1995 až 2012 - celkem* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/casove_rady_do_obci

ČSÚ. *Počty vystěhovaných z jednotlivých obcí Zlínského kraje v letech 1995 až 2012 - celkem* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/casove_rady_do_obci

ČSÚ. *Vyjíždějící do zaměstnání a do školy podle pohlaví, věku a podle obce vyjížděky a obce dojížděky: Okres Zlín* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:[http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A3003DDA53/\\$File/DVOK714_40851_Zlin.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A3003DDA53/$File/DVOK714_40851_Zlin.pdf)

ČSÚ. *Vyjíždějící do zaměstnání a do školy podle pohlaví, věku a podle obce vyjížděky a obce dojížděky: Okres Vsetín* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:[http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F13/\\$File/DVOK714_40843_Vsetin.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F13/$File/DVOK714_40843_Vsetin.pdf)

ČSÚ. *Vyjíždějící do zaměstnání a do školy podle pohlaví, věku a podle obce vyjížděky a obce dojížděky: Okres Uherské Hradiště* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:[http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F0F/\\$File/DVOK714_40835_Uherske_Hradiste.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F0F/$File/DVOK714_40835_Uherske_Hradiste.pdf)

ČSÚ. *Vyjíždějící do zaměstnání a do školy podle pohlaví, věku a podle obce vyjížděky a obce dojížděky: Okres Kroměříž* [online]. 2012 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:[http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F17/\\$File/DVOK714_40827_Kromeriz.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/A200439F17/$File/DVOK714_40827_Kromeriz.pdf)

ČSÚ. *Historický lexikon obcí 1869 - 2005* [online]. 2005 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>

ČSÚ. *Malý lexikon obcí České republiky 2013* [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z:<http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/1302-13>

ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. 2001 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://www.zlin.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/publikace_sldb_2001%3C!_obce_%3E

ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů 2011* [online]. 2011 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&v=&vo=H4sIAAAAAAAAAAHVPO0_DMBC-NqRvocLAXk9oJYRQu4GLXWl4SpJg8iEoVELCm1I3JIjQUgVtgZGPsnel-AIQmxMzOCWwQMjJPuZOu-

103fQE1iWDrME14fi6OwrVfKYPJlzT8_PK7sPymQbUMpHPFemx-
KUUyhKAZxkAxGYS-
NNrdgVpWzgpXV2WUBxa5D7A6ykZmcwjnAH0zmxzDkw36dDkXQD-
L117v794urZhYyFNQJD8dBGkP1F2eNTw6C-HJ6u1q-ebnOAqSRFFP-
MxGQ2RGg9pL1xkaayliOxnbseTGEpDXGLaYiyIBOZ3hberIVwkjl3nIQRgJUNaajR
nPRR7TmUElj8m_u9fxWctG_pdDzkKaQfAshTxe9Yjtk3mmhQ9ZAioS37bNb0reRa2
uoUv5AsXEcjue1Fx0DNyqeQ6pdX1i0

ČÚZK. *Nahlížení do katastru nemovitostí* [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/VyberKatastrMapa.aspx>

Geovědní a geologické mapy: Geologie a geologické mapy okresu Zlín [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.geologicke-mapy.cz/regiony/okres-CZ0724/>

Kostelec u Zlína [online]. 2010 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.kostelec.eu/>

Lukov - Brána Hostýnských hor [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.lukov.cz/obec-a-okoli/lukovsko.html>

Mapy.cz: Plánování a měření trasy [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/#!x=15.312268&y=49.817333&z=6&t=r>

Oficiální stránky města Zlína: Historie a současnost Zlína [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/historie-a-soucasnost-zlina-cl-5.html>

Oficiální stránky města Zlína: Historická data [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/historicka-data-cl-65.html>

Oficiální stránky města Zlína: Kostelec [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/kostelec-cl-1106.html>

Obec Bělov [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://belov.cz/obec/>

Obec Hvozdná [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.hvozdna.cz/>

Obec Lhota - Zlín [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.lhota-zlin.cz/>

Suburbanizace.cz [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://suburbanizace.cz/>

Tečovice [online]. 2010 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.tecovice.cz/>

Zlínský kraj: o kraji [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/o-kraji-cl-17.html>

Zlínský kraj: Portál mapových služeb - Ortofoto [online]. 2014 [cit. 2014-04-10]. Dostupné z: <http://vms4.kr-zlinsky.cz/of/>

14. Seznam příloh

14.1. Přílohy – tabulky, které jsou přiloženy pouze na CD

Příloha č. 1. 1. Vymezení suburbánního zázemí aglomerace Zlín – Otrokovice

1.1.1: Intenzita bytové výstavby v obcích Zlínského kraje za čtyřleté průměry v období 1997 - 2012

1.1.2: Intenzita migračního salda v obcích Zlínského kraje za čtyřleté průměry v období 1995 – 2012

1.1.3: : Intenzita denní dojížděky do zaměstnání z obcí do aglomerace Zlín – Otrokovice k roku 2011

1.1.4: Časová a kilometrová dostupnost obcí do aglomerace Zlín – Otrokovice

1.1.5: Standardizované hodnoty celkového indexu s podmínkou vzdálenosti do 20 km

1.1.6: Celkový index při podmínce vyšší než 15% dojížděce do zaměstnání v zázemí s 54 obcemi

Příloha č. 1. 2. Vývoj počtu obyvatel a domů

1.2.1: Vývoj počtu obyvatel v obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín – Otrokovice v období 1869 – 2011

1.2.2: Vývoj počtu obyvatel v aglomerace Zlín - Otrokovice v období 1869 – 2011

1.2.3: Vývoj počtu domů v obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín – Otrokovice v období 1869 – 2011

1.2.4: Vývoj počtu domů v aglomerace Zlín - Otrokovice v období 1869 – 2011

1.2.5: Vývoj počtu obyvatel v kontaktní zóně za období censů do roku 1991 do 2011

1.2.6: Vývoj počtu domů v kontaktní zóně za období censů do roku 1991 do 2011

1.2.7: Vývoj počtu obyvatel v kompaktní zóně za období censů do roku 1991 do 2011

1.2.8: Vývoj počtu domů v kompaktní zóně za období censů do roku 1991 do 2011

Příloha č. 1. 3. Bazické a řetězové indexy

1.3.1: Bazický a řetězový index vývoje počtu obyvatel v jednotlivých obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín-Otrokovice za období 1991, 2001, 2011

1.3.2: Bazický a řetězový index vývoje počtu domů v jednotlivých obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín-Otrokovice za období 1991, 2001, 2011

1.3.3: Bazický a řetězový index vývoje počtu obyvatel v kontaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

1.3.4: Bazický a řetězový index vývoje počtu domů v kontaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

1.3.5: Bazický a řetězový index vývoje počtu obyvatel v kompaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

1.3.6: Bazický a řetězový index vývoje počtu domů v kompaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

Příloha č. 1. 4. Terciární zaměstnanost

1.4.1: Zaměstnanost v terciárním sektoru z ekonomicky aktivních obyvatel v obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín-Otrokovice za období 1991, 2001, 2011

1.4.2: Zaměstnanost v terciárním sektoru z ekonomicky aktivních obyvatel v kontaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

1.4.3: Zaměstnanost v terciárním sektoru z ekonomicky aktivních obyvatel v kompaktní zóně za období 1991, 2001, 2011

Příloha č. 1. 5. Vysokoškolská vzdělanost

1.5.1: Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním v obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín-Otrokovice za rok 2011

1.5.2: Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním v kontaktní zóně za rok 2011

1.5.3: Podíl obyvatel s dokončeným vysokoškolským vzděláním v kompaktní zóně za rok 2011

Příloha č. 1. 6. Index stáří

1.6.1: Index stáří obyvatel za rok 1991, 2001, 2011 v obcích tvořící zázemí aglomerace Zlín - Otrokovice

1.6.2: Index stáří za rok 1991, 2001, 2011 v kontaktní zóně

1.6.3: Index stáří za rok 1991, 2001, 2011 v kompaktní zóně

14.2. Mapové přílohy

Příloha č. 2. 1. Intenzita bytové výstavby

2.1.1: Intenzita bytové výstavby ve Zlínském kraji pro období 1997 – 2000

2.1.2: Intenzita bytové výstavby ve Zlínském kraji pro období 2001 – 2004

2.1.3: Intenzita bytové výstavby ve Zlínském kraji pro období 2005 – 2008

Příloha č. 2. 2. Intenzita migračního salda

2.2.1: Intenzita migračního salda ve Zlínském kraji pro období 1997 – 2000

2.2.2: Intenzita migračního salda ve Zlínském kraji pro období 2001 – 2004

2.2.3: Intenzita migračního salda ve Zlínském kraji pro období 2005 – 2008

14.3. Vzor dotazníků každé kategorie předložený respondentům

Příloha č. 3. 1. Dotazník kategorie starousedlíků

Příloha č. 3. 2. Dotazník kategorie novousedlíků

14.4. Vyhodnocení dotazníkového šetření v jednotlivých lokalitách

Příloha č. 4. 1. Bělov

Příloha č. 4. 2. Lhota

Příloha č. 4. 3. Hvozdná

Příloha č. 4. 4. Lukov

Příloha č. 4. 5. Tečovice

Příloha č. 4. 6. Kostelec u Zlína

14.5. Fotodokumentace jednotlivých vybraných lokalit

Příloha č. 5. 1. fotografie obytné zástavby v obci Bělov

Příloha č. 5. 2. fotografie obytné zástavby v obci Lhota

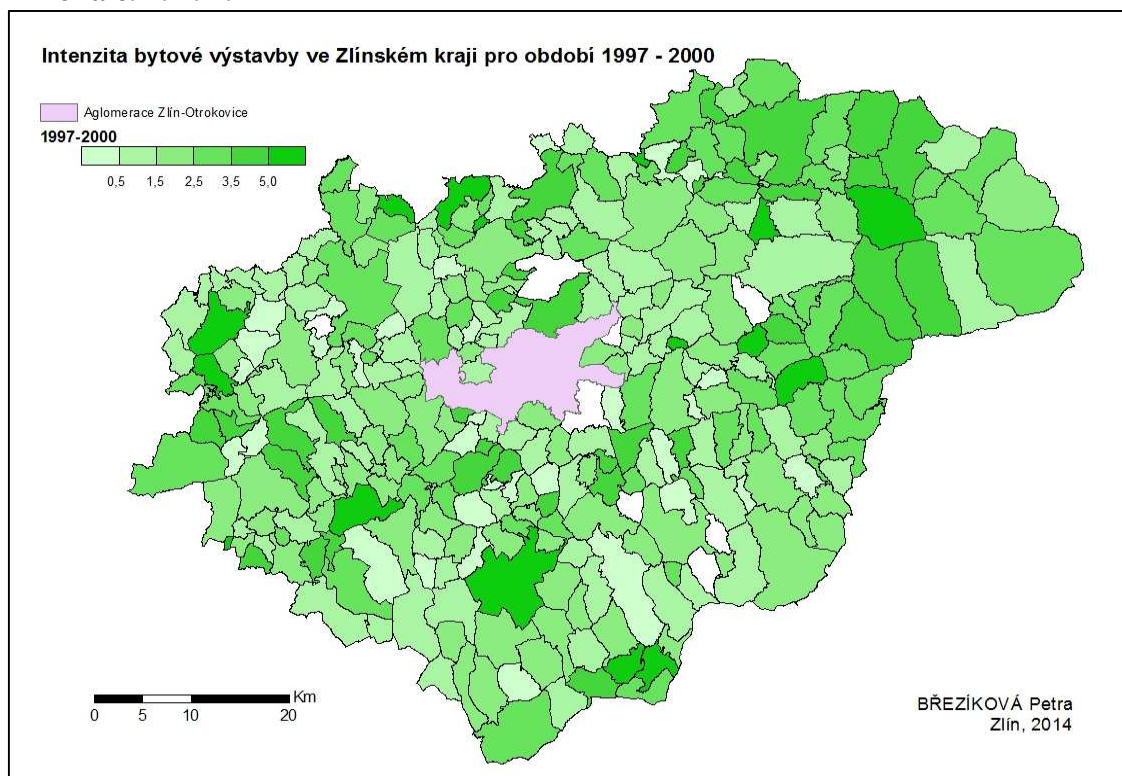
Příloha č. 5. 3. fotografie obytné zástavby v obci Hvozdná

Příloha č. 5. 4. fotografie obytné zástavby v obci Lukov

Příloha č. 5. 5. fotografie obytné zástavby v obci Tečovice

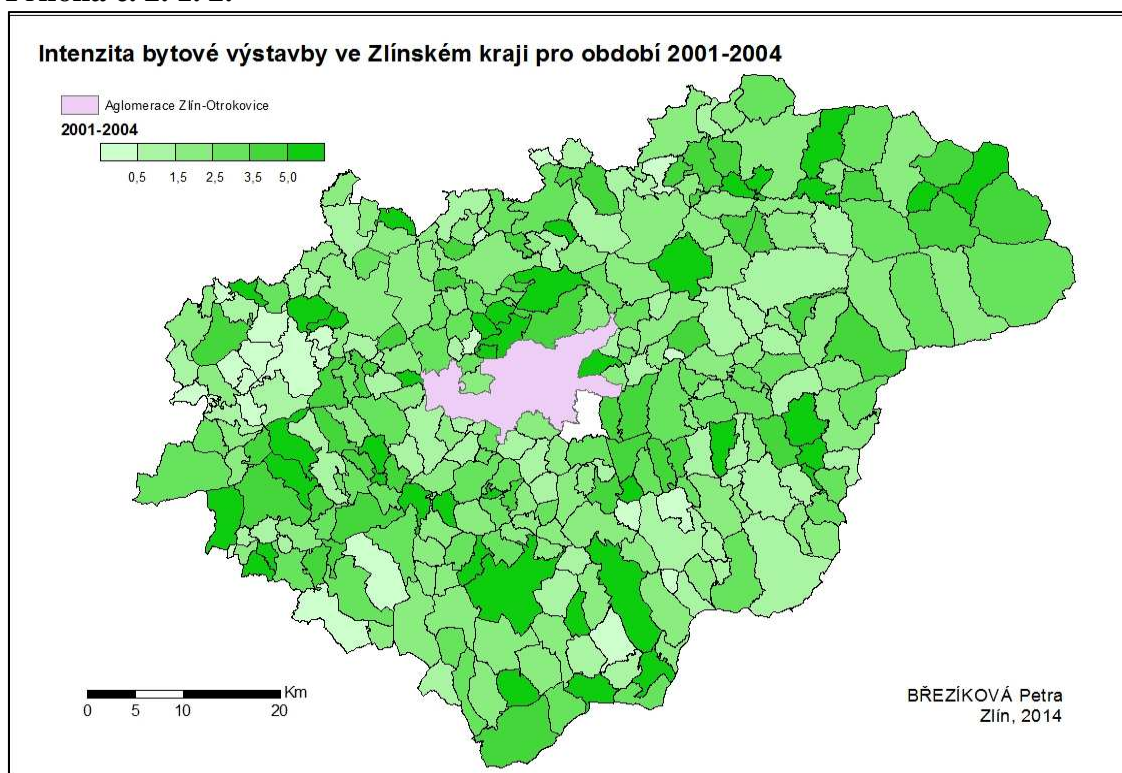
Příloha č. 5. 6. fotografie obytné zástavby v místní části Kostelec u Zlína

Příloha č. 2. 1. 1.

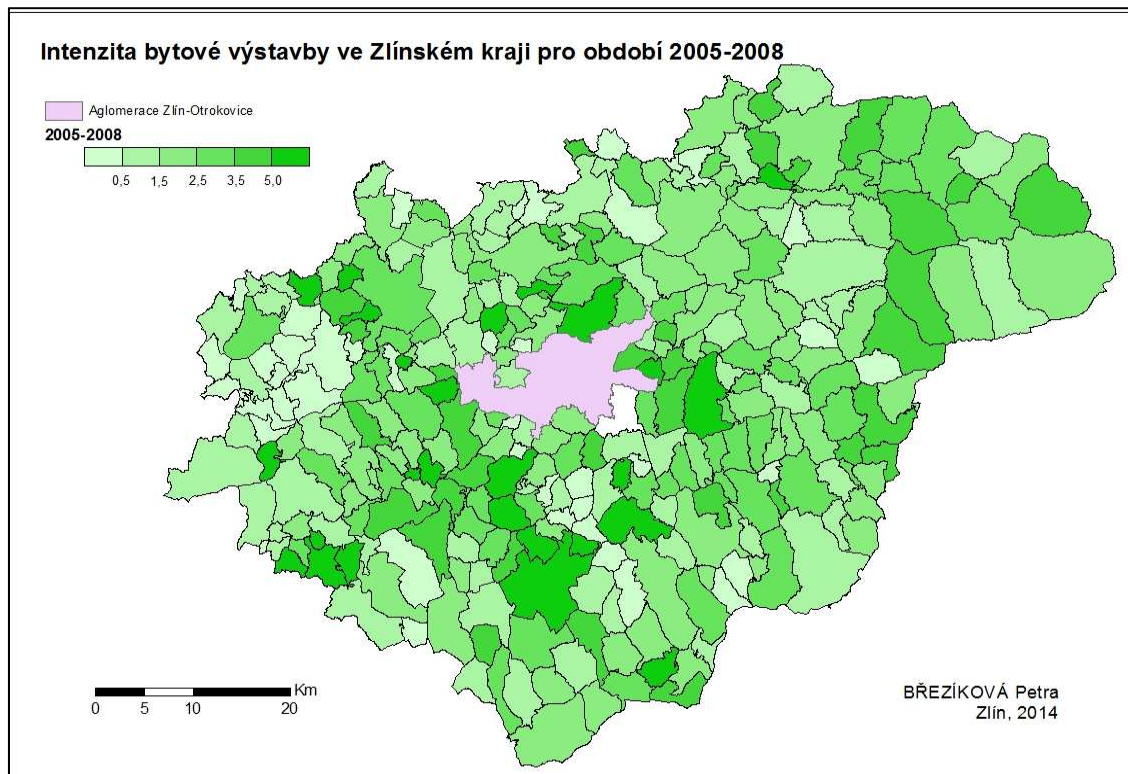
Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

Příloha č. 2. 1. 2.

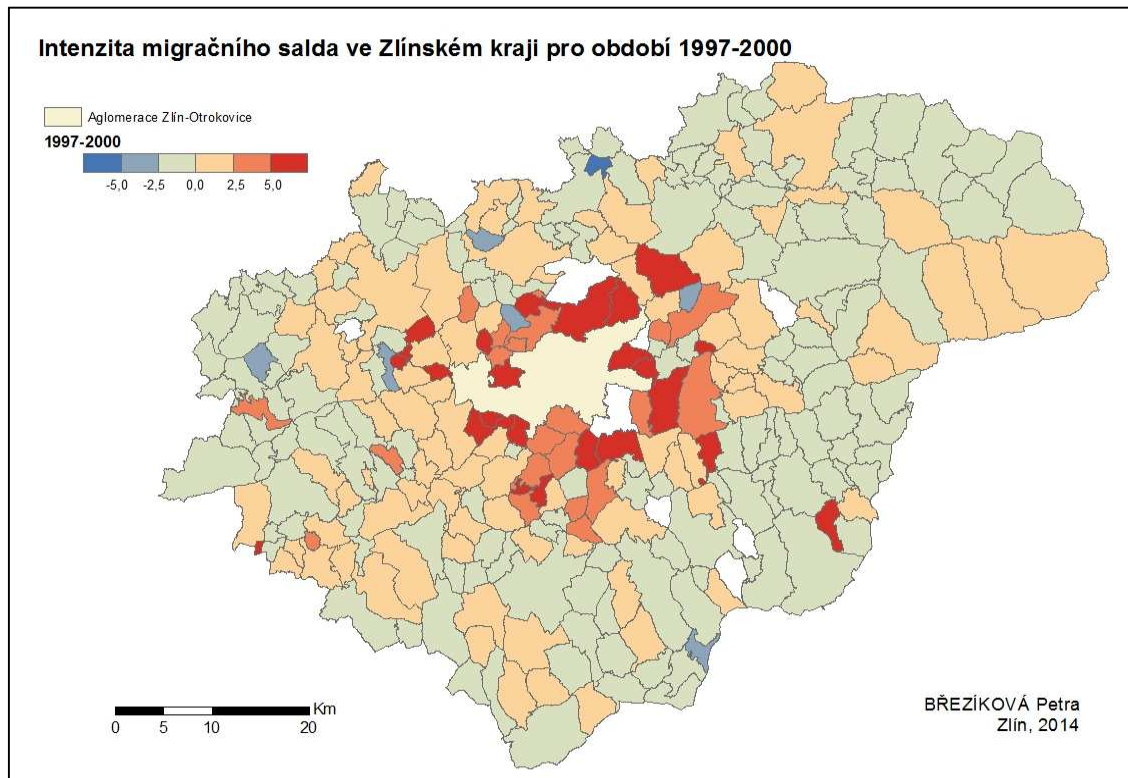
Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

Příloha č. 2. 1. 3.

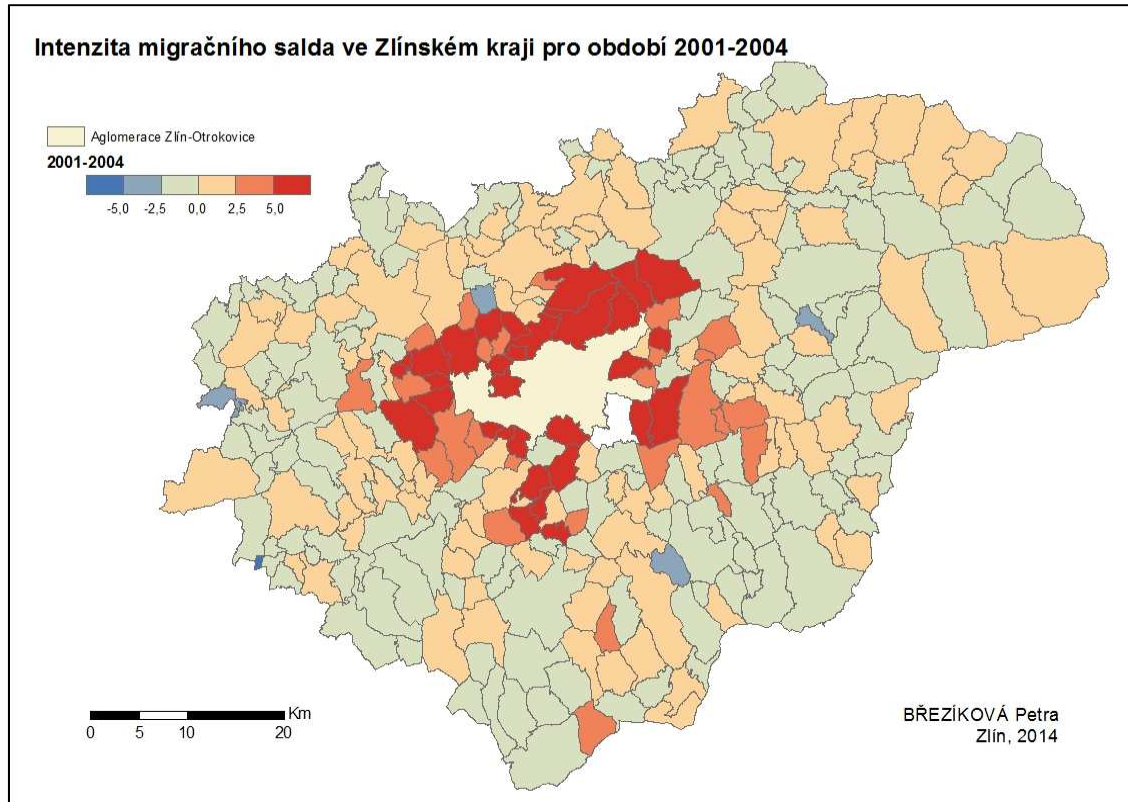
Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

Příloha č. 2. 2. 1.

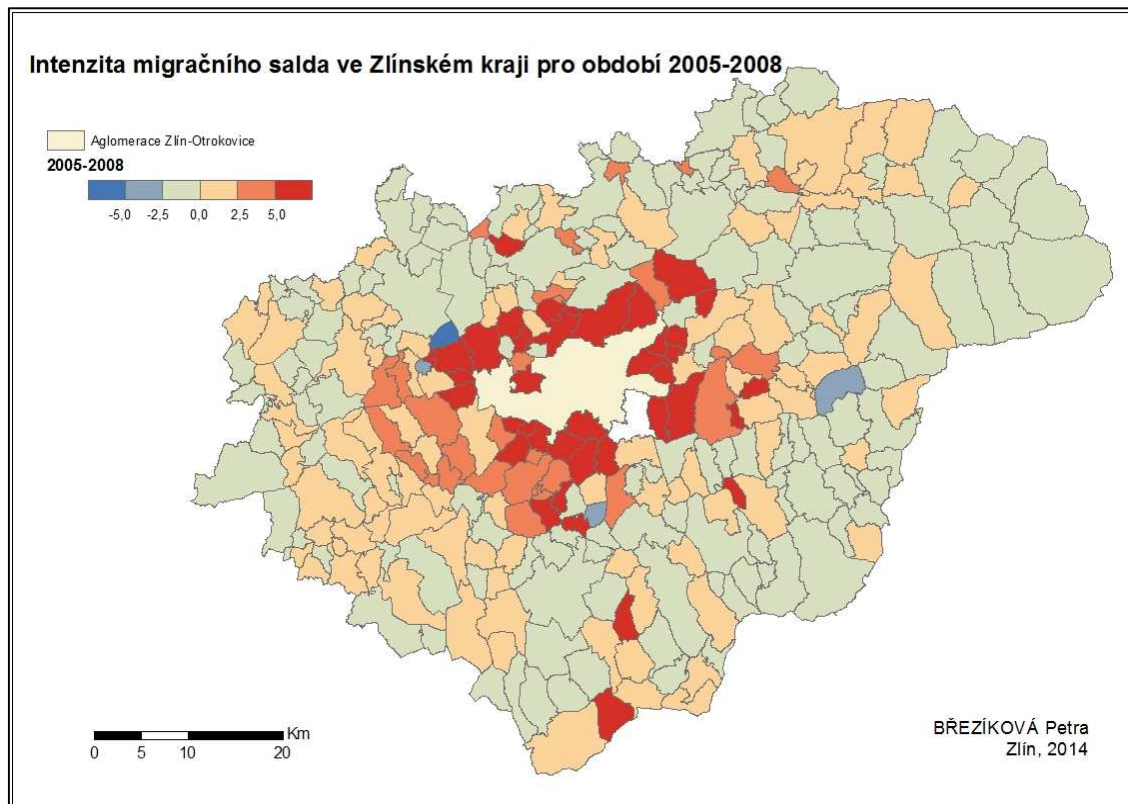
Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

Příloha č. 2. 2. 2.

Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

Příloha č. 2. 2. 3.

Pozn.: Hodnoty, které nejsou vyznačené na mapě, chybí z důvodu nedostupnosti dat, jejich neexistence nebo změně statutu obce z důvodu odtržení, nebo přiřazení.

*ANALÝZA DOPADŮ SUBURBÁNNÍHO ROZVOJE NA LOKÁLNÍ
ÚROVNI
PŘÍPADOVÁ STUDIE LOKALITY BĚLOV*

DOTAZNÍK PRO STAROUSEDLÍKY

Vážená paní, vážený pane, Jsem studentkou katedry Geografie na PŘF UP v Olomouci a zpracovávám Diplomovou práci na téma „Suburbanizace v zázemí Zlína“. Součástí práce je i vypracování případové studie ze suburbánní lokality v zázemí města Zlín. Dovolte v této souvislosti, abych Vám položil(a) několik otázek, které se týkají daného tématu.

Jak dlouho žijete v lokalitě?

1. Vybavenost:

Zlepšila se v souvislosti s novou výstavbou vybavenost obce (kapacita MŠ, ZŠ, obchod, hospoda...)?

2. Do jaké míry využíváte infrastrukturu obce (co, jak často)

3. Dopravní dostupnost

Je počet spojů dostatečný?

Jaký prostředek využíváte nejčastěji?

Zvýšil se v souvislosti s novou výstavbou počet spojů?

4. Sociální klima v obci

Máte přátele mezi novousedlíky a proč?

Jaký je Váš názor na novousedlíky?

Navštěvujete místní společenské akce?

Kamarádí se Vaše děti (vnuci) s dětmi novousedlíků ?

Myslíte si, že existuje napětí mezi starousedlíky a novousedlíky?

5. Fungování obce

Myslíte si, že se obec rozvíjí správným směrem?

Plánujete se nějak zapojit do chodu obce? (příp. jste zapojen)

Pokud ano, jak? Pokud ne, proč?

6. Postoj k nové výstavbě a obyvatelům

Co si myslíte o nové výstavbě ve Vaší obci?

Mohou noví obyvatelé obci něco přinést?

Vnímáte nějaké změny (pozitivní i negativní) v souvislosti s novou výstavbou? (např. dopravní zatíženost obce)

7. Další rozvoj lokality

Jaký je Váš postoj k další výstavbě? (důvody souhlasu/nesouhlasu)

8. Průběh výstavby

Vyplývaly během výstavby pro obyvatele obce nějaká významnější omezení?

9. Údaje o respondentovi:

Pohlaví

ANALÝZA DOPADŮ SUBURBÁNNÍHO ROZVOJE NA LOKÁLNÍ ÚROVNI PŘÍPADOVÁ STUDIE LOKALITY BĚLOV

DOTAZNÍK PRO NOVOUSEDLÍKY

Vážená paní, vážený pane, Jsem studentkou katedry Geografie na PřF UP v Olomouci a zpracovávám Diplomovou práci na téma „Suburbanizace v zázemí Zlína“. Součástí práce je i vypracování případové studie ze suburbánní lokality v zázemí města Zlín. Dovolte v této souvislosti, abych Vám položil(a) několik otázek, které se týkají daného tématu.

Jak dlouho žijete v lokalitě?

Místo vystěhování

Důvod přistěhování

1. Vybavenost:

Spokojenost s vybaveností obce:

- a) vybavenost technickou infrastrukturou
- b) vybavenost sociální infrastrukturou

2. Do jaké míry využíváte infrastrukturu obce (co, jak často)

3. Dopravní dostupnost

Je počet spojů dostatečný?

Jaký prostředek využíváte nejčastěji?

4. Sociální klima v obci

Máte přátele mezi starousedlíky a proč?

Jaký je Váš názor na místní starousedlíky?

Navštěvujete místní společenské akce?

Kamarádí se Vaše děti s místními?

Myslíte si, že existuje napětí mezi starousedlíky a novousedlíky?

5. Fungování obce

Myslíte si, že se obec rozvíjí správným směrem?

Plánujete se nějak zapojit do chodu obce? (příp. jste zapojen)

Pokud ano, jak? Pokud ne, proč?

6. Další rozvoj lokality

Jaký je Váš postoj k další výstavbě? (důvody souhlasu/nesouhlasu)

7. Průběh výstavby

Kdo dům stavěl? developer/sami

Vyskytly se v průběhu výstavby nějaké problémy?

Byl dodržen časový plán?

8. Údaje o respondentovi:

Pohlaví

Věk (kategorie)

Vzdělání

Příloha č. 4. 1.

Respondenti kategorie starousedlíků

Téměř většina dotazovaných respondentů žije v lokalitě od narození. Nejmladší starousedlík měl 40 let a naproti tomu nejstarší 75 let, což znamená, že dotazovaní zde bydlí v rozmezí let 1939 – 1974 až do současnosti. Dotazováno bylo 5 mužů a 5 žen, kdy 6 dotazovaných mělo dokončené vzdělání základní a 4 střední bez maturity.

Na první otázku v dotazníku, týkající se toho, zda se zlepšila v souvislosti s novou výstavbou vybavenost obce, odpovědělo 8 respondentů záporně a 2 kladně. Všichni však očekávají do budoucnosti zlepšení právě na základě nové výstavby. Ohledně druhé otázky, která se dotazovala na to, do jaké míry využívají obyvatelé infrastrukturu obce, všichni odpověděli stejně. A to, že využívají pouze veškeré možnosti technické infrastruktury, kdy doprava je využívána denně, a výjimečně místní malý obchod.

Následná kategorie otázek zaměřující se na dopravní dostupnost byla zodpovězena všemi respondenty totožně. Všichni souhlasí se současným počtem spojů z hlediska autobusové dopravy. Také se všichni shodli, že v souvislosti s novou výstavbou v obci se navýšil počet spojů. Ohledně soukromého využívání dopravních prostředků, starousedlíci nejčastěji využívají právě autobusovou dopravu, která je v současnosti zajištěna MHD z Otrokovic, dále os. automobilem a v neposlední míře bicyklem.

Další kategorie otázek zabývajících se sociálním klimatem v obci již byl zodpovídan rozdílně. 7 z 10-ti dotazovaných má negativní vztah k novousedlíkům z důvodu jejich apatie k obecním aktivitám, nebo dle jejich názoru nezdvořilému chování. Zbylí 3 dotazovaní se s novousedlíky znají, z důvodu sousedství a hodnotí tedy obyvatele kladně. Bez ohledu na špatné, či dobré vztahy mezi starousedlíky a novousedlíky však všichni dotazovaní říkají, že určitě existuje napětí mezi těmito kategoriemi obyvatel v souvislosti s novou výstavbou. Na dotaz, zda obyvatelé kategorie starousedlíků navštěvují místní společenské akce, zodpověděli všichni až na jednoho respondenta, že ano.

Co se týká názoru na fungování a rozvoj obce, všichni zodpověděli, že jsou spokojení s rozvojem obce. Ale nikdo se nemá v plánu zapojit do jeho chodu.

Kategorie otázek zabývajících se postojem k nové výstavbě byla zodpovězena respondenty rozmanitě. 6 z 10-ti dotazovaných absolutně nesouhlasí s novou výstavbou z důvodu narušení chodu obce a také kvůli názoru, že budované novostavby necitelně zasahují do charakteru venkovské obce. Zbývajících čtyři dotazovaní hodnotí novou vý-

stavbu pozitivně pro budoucí rozvoj obce, z hlediska přílivu financí. Jako jedinou kladnou změnu, z hlediska rozvoje výstavby, hodnotí program plynofikace, který se zrealizoval v roce 2011.

Ohledně dotazu na budoucí výstavbu, se respondenti vyjádřili ve stejném poměru jako u předchozí otázky, kdy většina nesouhlasí s další výstavbou v obci a ostatní souhlasí, z důvodu ekonomického růstu obce (prodej pozemků). Nikdo však během výstavby nepociťoval významnější omezení, či narušení chodu domácností.

Respondenti kategorie novousedlíků

V kategorii novousedlíků se odpovědi na předložené otázky příliš nelišily. Období přistěhování novousedlíků se pohybuje v rozmezí od 3 do 10 let. 7 z deseti dotazovaných se přistěhovalo ze sousedního města Otrokovice z důvodu možnosti vlastnit rodinný dům v přírodě oproti předchozímu způsobu bydlení v panelovém domě. 1 dotazovaný se přistěhoval z Uherského hradiště kvůli změně zaměstnání, 1 dotazovaný se přistěhoval z krajského města Zlína kvůli přírodě a klidu v blízké návaznosti na vedlejší město. Poslední respondent se přistěhoval z Anglie za manželkou a spolu si vybrali obec, kvůli bývalým rodinným vazbám manželky. Průměrný věk respondentů se pohybuje mezi 30 – 40 lety, kdy 5 dotazovaných má dokončené vysokoškolské vzdělání a zbyvající obyvatelé střední školu s maturitou.

První kategorie otázek se týká spokojenosti s vybaveností obce. Všichni obyvatelé reagovali na sociální i technickou infrastrukturu v obci velmi negativně. Z hlediska nového projektu plynofikace z roku 2011 totiž stále velké množství domácností nemá přístup k plynu. Z velké části se tedy obyvatelé váží na sousední město Otrokovice hlavně v oblasti sociální infrastruktury.

Ohledně dopravní dostupnosti, hodnotí obyvatelé počet spojů nedostatečný pro jejich děti, individuálně však všichni používají osobní automobily.

Kategorie sociální klima v obci byl také zodpovězen téměř shodně. Většina novousedlíků se se starousedlíky nezná a nemá mezi nimi přátele a shodují se i v názoru rivality a napětí mezi obyvateli v souvislosti s novou výstavbou. Nikdo z respondentů nenavštěvuje místní společenské akce.

Co se týká fungování obce, většina dotazovaných sdílí názor, že se obec zatím správným směrem nerozvíjí, ale existující plány a nápady do budoucnosti by mohly přispět k následnému rozvoji správným směrem. Nikdo se ale nemá v plánu zapojit do chodu obce z důvodu nedostatku času.

Příloha č. 4. 2.

Respondenti kategorie starousedlíků

Všichni dotazovaní z kategorie starousedlíků žijí v obci Lhota od narození. Věkový rozdíl dotazovaných se pohybuje od 30 do 85 let. 8 respondentů byli muži s nejvyšším dosaženým vzděláním střední školy s maturitou a 7 respondentů byly ženy se shodným nejvyšším dosaženým vzděláním.

Obyvatelé se shodli na tom, že v souvislosti s novou výstavbou se nezlepšila doposud vybavenost obce. Ohledně infrastruktury v obci respondenti uvedli, že veškeré možnosti infrastruktury využívají v obci, avšak rozsáhlejší, zejména sociální potřeby musí uplatnit v krajském městě nebo v okolních obcích. Jedná se zejména o nákup potravin a kulturní, zájmové a jiné aktivity. Z hlediska technické infrastruktury je problém odvodu kanalizace. v obci je ČOV, ale ne všichni obyvatelé k ní jsou napojeni.

Ohledně dopravní dostupnosti jsou obyvatelé více méně spokojeni s počtem spojů, jelikož v největší míře používají spíše osobní automobil. V souvislosti s novou výstavbou však spojů nepřibylo, naopak názor některých respondentů je, že ubylo.

Kategorie otázek zabývajících se sociálním klimatem v obci byla zodpovězena téměř shodně. Nikdo z dotazovaných nemá přátele mezi novousedlíky, jelikož se s nimi blíže neznají. Nemyslí si, že by mohly existovat neshody nebo napětí mezi starousedlíky a novousedlíky a všichni se účastní místních společenských akcí.

Co se týká rozvoje obce, většina dotazovaných souhlasí se správným rozvojem obce a jako důvod označují právě stavby a přísun rezidenční zástavby do obce, která přinesla nové finanční prostředky a mladou generaci, která by se mohla zapojit do chodu obce.

Dotazovaní respondenti označili v závěru dotazníku novou výstavbu jako přínos, který může pomoci samotné obci. Kritizují však nesourodost nové zástavby, která však vůči morfologii obce není situována jen do jedné lokality a je ve velké míře roztroušena po jednotlivých stavbách v rámci venkovského charakteru obce.

Respondenti kategorie novousedlíků

Obyvatelé z kategorie novousedlíků uvedli, že bydlí v lokalitě od 4 do 7 let. Jedná se tedy spíše o novou lokalitu zástavby. 11 respondentů se přistěhovalo z krajského města Zlína a 4 respondenti se přistěhovali z Otrokovic. Důvodem příchodu všech obyvatel nové zástavby bylo individuální vlastnictví rodinných domů v klidné lokalitě, kte-

rá nabízí finančně dostupnější pozemky i náklady spojené s novou výstavbou. Průměrný věk dotazovaných je 47 let, kdy 8 respondentů bylo ženského pohlaví s vysokoškolským vzděláním a 7 respondentů bylo mužského pohlaví se shodným dosaženým vzděláním.

Většina obyvatel je celkem spokojená s výbavou technické infrastruktury, protože všechny nové rodinné domy byly přednostně napojeny na tuto infrastrukturu. Ohledně sociální infrastruktury se obyvatelé shodli, že nejsou téměř vůbec spokojeni. Vyjadřují se, že v obci není vlastně vůbec nic. Veškeré sportovní aktivity, školní docházka, lékařská péče, obchody aj. jsou k dispozici v rámci krajského města.

Dopravní dostupnost novousedlíky neřeší, protože všichni vlastní více jak jeden osobní automobil a i děti vozí do školy a ze školy sami. Dle dotazovaných je dostupnost autobusem velmi nedostačující a proto ji ani v současné době nevyužívají.

Následuje kategorie zabývající se sociálním klimatem v obci. Osobní kontakt, nebo přátelství mezi starousedlíky a novousedlíky není, protože se vzájemně příliš neznají a nepotkávají. Novousedlíci vyjadřují i názor, že určitě existuje napětí obyvatel v souvislosti s novou výstavbou. Nikdo z nových obyvatel nenavštěvuje místní společenské akce, jelikož se netýkají všech věkových kategorií a nekorespondují se širokým rozsahem zájmů obyvatel, včetně novousedlíků.

8 dotazovaných souhlasí se současným rozvojem obce, který se podle jejich názoru postupně rozvíjí správným směrem. 7 dotazovaných naopak vůbec nesouhlasí s rozvojem obce. Do současnosti se v obci dle jejich názoru nic nezměnilo a nejsou zde téměř žádné možnosti pro obyvatele. Nikdo ale nemá v plánu zapojit se do chodu obce z důvodu časové tísně kvůli zaměstnání a denní dojížděce. Noví obyvatelé vyjádřili také názor, že příliv dalších novousedlíků a rozšíření zástavby v této obci pomůže této obci z hlediska rozvoje. Tento názor tedy sdílí stejně i se starousedlíky.

Příloha č. 4. 3.

Respondenti kategorie starousedlíků

Téměř všichni obyvatelé kategorie starousedlíků žijí v lokalitě od narození. Věkové rozhraní obyvatel se pohybuje od 32 do 85 let. Z dotazovaných respondentů bylo vybráno 8 mužů, kde 6 z nich má dokončené středoškolské vzdělání s maturitou a 2 jen základní. Dále bylo vybráno 7 žen této kategorie, kde 2 z dotazovaných má dokončené základní vzdělání, 3 středoškolské bez maturity a 2 středoškolské s maturitou.

Všech 15 respondentů vnímá zlepšení celkové vybavenosti obce, ale jen někteří udávají důvod nově se rozvíjející výstavby v posledních letech. Většina obyvatel uvádí, že využívají denně veškerou infrastrukturu dostupnou v obci. S výjimkou jsou jednotlivé složky sociální infrastruktury, za kterou dojíždí do krajského města.

Počet spojů z hlediska dopravní infrastruktury sjednává 6 obyvatel dostačující, zbývající dotazovaní udávají, že nikoliv nebo nemohou posoudit, protože autobusovou dopravu nevyužívají. Ohledně otázky navyšování spojů v souvislosti s novou výstavbou, nikdo neuvádí, že by se počet spojů navyšoval, spíše naopak, že se počet spojů snížil.

Ohledně kategorie otázek na sociální klima v obci odpovídali obyvatelé rozmanitěji. 11 z 15 – ti dotazovaných se vyjádřilo, že se s novousedlíky neznají nebo nepřátelí. Jako důvod uvedli, že se novousedlíci nezapojují do chodu obce a i jako sousedé neprojevují zájem komunikace se starousedlíky. Zbývající čtyři dotazovaní reagovali na novousedlíky kladně a přátelsky. Všichni obyvatelé se pravidelně účastní místních společenských akcí, kterých je v obci nespočet. 10 respondentů uvedlo, že existuje napětí mezi starousedlíky a novousedlíky nejen z důvodu nové zástavby ale především z důvodu nezájmu nových obyvatel zapojit se mezi ostatní obyvatele.

Dosavadní rozvoj obce a směr chodu hodnotí všichni respondenti kladně a uvádí, že se obec rozvíjí správným směrem. Většina také uvedla, že se pravidelně zapojuje v rámci sezónních výpomocí a plánování oslav.

Co se týká další výstavby, 9 respondentů uvedlo nesouhlas s další zástavbou, protože je toho tady již mnoho. Také vyjádřili obavy s neustálým zastavováním pozemků, že se do budoucna obec rozšíří a rozvine natolik, že úplně ztratí venkovský charakter a statut obce, na kterou jsou všichni starousedlíci hrdí.

Respondenti kategorie novousedlíků

Obyvatelé této kategorie uvádí, že bydlí v lokalitě od 3 do 10 let. Všichni dotazovaní uvedli místo vystěhování Zlín z důvodu možnosti vlastnit rodinný dům v přírodě a v klidném prostředí. 7 z 15 uvedli jako důvod i finančně přístupnější ceny pozemků a celkové náklady na rodinný dům oproti krajskému městu. Věkové rozmezí respondentů se pohybuje od 28 do 60 let. Dotazovaných bylo 8 žen s nejvyšším dokončeným vzděláním vysokoškolským. 7 dotazovaných mužů má shodné nejvyšší dokončené vzdělání.

Vybavenost obce shledávají téměř všichni dostačující. Jak možnosti technické infrastruktury, tak i sociální infrastruktury u které je však potřeba některé aktivity uplatnit v sousedním městě. Převážně kulturních možností je v obci nespočet a jediný nedostatek je pouze z hlediska nákupní zóny a lékařů.

Dopravní dostupnost není dle obyvatel v obci dostačující z důvodu malého počtu spojů. Všichni však používají osobní automobil a tak je potřeba autobusu snížena jen na jejich děti, které potřebují ale i několikrát denně cestovat.

Většina respondentů nemá vlastní názor na starousedlíky, jelikož je ani neznají. Lokality výstavby jsou na 2 místech zcela oddělené od původní zástavby, tudíž se obyvatelé ani nemusí potkat, pokud nechtějí. Děti novousedlíků se s dětmi starousedlíků již znají a kamarádí. Oproti jiným obcím, zde uvedli obyvatelé této kategorie, že navštěvují místní akce, co jen mohou. Protože je jich zde mnoho a jsou dobře tematicky rozčleněny pro všechny věkové kategorie. Nikdo si však nemyslí, že by v obci existovalo napětí mezi obyvateli v souvislosti s novou výstavbou.

Dle názorů všech dotazovaných se obec opravdu rozvíjí správným směrem. V posledních letech dochází k revitalizacím některých budov a příliv financí se soustředí převážně na školské a mimoškolské aktivity pro děti a kulturní aktivity. Nikdo nemá v plánu se zapojit do zastupitelstva obce, většina však chce být zapojena při výpomoci sezónních společenských akcí.

10 z 15 – ti respondentů uvádí souhlas s další možnou výstavbou, ale zbývajících pět obyvatel již nesouhlasí, protože obec může ztratit venkovský ráz, za kterým se zde velké množství obyvatel přestěhovalo.

Příloha č. 4. 4.

Respondenti kategorie starousedlíků

Všichni dotazovaní až na 3 respondenty žijí v lokalitě od narození. Věkové rozmezí respondentů se pohybuje od 18 do 80 let. Pohlaví obyvatel bylo rozděleno na 10 mužů a 10 žen, kdy nejvyšší dosažené vzdělání je střední škola s maturitou, které je zastoupeno jen ze 48 %. Dosažené základní vzdělání je zastoupeno z 30 %, které převažuje u obyvatel starší věkové kategorie.

15 dotazovaných uvádí, že se podle nich zlepšila vybavenost obce v souvislosti s novou výstavbou, ale velká část z nich si myslí, že až v posledních 2 letech. Zejména uvádí sportoviště a oblužné prostory. Pět respondentů odpovědělo, že nikoliv, protože se veškerá vybavenost zajistila za minulého režimu. Celkový názor na infrastrukturu obce je více než kladný. Dotazovaní uvádí, že vybavenost obce je natolik dostačující, že již není ve větší míře potřeba doplnění některých služeb v krajském městě, nebo v okolních obcích.

Dostupnost autobusovou dopravou je dle starousedlíků naprosto dostačující s ohledem na vzdálenost obce od krajského města. Naprosto všichni využívají všech dostupných dopravních zdrojů. Jedná se o osobní automobil, autobusovou dopravu, ale i bicykl, k tomu je vhodná nově vybudovaná část cyklostezky, která je propojena až s krajským městem. Nikdo však nesouhlasí s navyšováním spojů v souvislosti s novou výstavbou v obci.

Kategorie otázek týkající se sociálního klimatu v obci respondenti odpovídaly téměř shodně. Do jednoho dotazovaného nesouhlasí, že by v obci mohla existovat rivalita mezi starousedlíky a novousedlíky. Většina obyvatel obou kategorií se znají i osobně z důvodu sousedství a mají přátelské vztahy mezi sebou. V rámci společenských akcí v obci obyvatelé navštěvují každý podle svého zájmu.

Rozvoj obce Lukov respondenti hodnotili kladně, avšak více jako polovina obyvatel dává za příčinu prvotní impuls již minulému režimu. Nikdo nemá zájem zapojit se do přímého chodu obce, ale z hlediska výpomocí a společenských akcí chtějí pomáhat a také se zapojují.

Názor na novou výstavbu dotazovaní hodnotí protichůdně. Jedna skupina obyvatel souhlasí z hlediska přílivu dalších financí a rozvoje obce, druhá skupina nesouhlasí, aby byl zachován venkovský charakter obce.

Respondenti kategorie novousedlíků

Dotazovaní obyvatelé se nachází v obci od půl roku do 12 let. Většina z nich se přistěhovala z krajského města Zlína, někteří i z Otrokovic. Jako důvod uvádí možnost individuálního bydlení v rodinném domě, venkovskou přírodu a klid, a finančně dostupnější pozemky. Respondenti byli rozděleni na 2 skupiny po 10 dotazovaných žen a mužů. Téměř všichni dotazovaní mají dokončené vysokoškolské vzdělání a věkové rozmezí se pohybuje od 20 do 83 let.

Naprostá většina obyvatel je spokojená s celkovou infrastrukturou obce s výjimkou rozsáhlejší vybavenosti obchodů a nákupního rezortu, která je nejbližší dostupná v krajském městě.

Polovina obyvatel uvádí, že počet spojů autobusu ČSAD je pro obyvatele dostačující. Nejčastějším dopravním prostředkem novousedlíků je ale osobní automobil, takže pro ně to není stěžejní z hlediska propojenosti s městem Zlín. Vzhledem k faktu nové cyklostezky dotazovaní uvádí, že mnohem raději využívají právě tuto možnost oproti autobusům.

Sociální klima v obci se dá charakterizovat jako přátelské. 17 dotazovaných uvádí, že mají mezi starousedlíky přátele a 3 dotazovaní nemohou posoudit, protože se s žádným starousedlíkem osobně nezná. Respondenti, kteří mají děti, uvádí, že se jejich potomci přátelí s potomky starousedlíků zejména z důvodu společných zájmů, sousedství, spjatostí se školní docházkou a sportovními areály, kde se děti potkávají. V obci z hlediska obou dotazovaných kategorií obyvatel neexistuje napětí mezi kategoriemi v souvislosti s novou výstavbou.

Novousedlíci, kteří žijí v obci déle, hodnotí rozvoj obce kladně oproti novousedlíkům, kteří se v obci zdržují od půl roku do 2 let. Tito obyvatelé rozvoj hodnotí záporně, nebo zatím nemají na obec názor. Většina obyvatel souhlasí se zapojováním v ohledu výpomocí, ale do zastupitelstva by se zapojit nechtěli z důvodu nedostatku času.

V souvislosti s novou nebo aktuální výstavbou respondenti hovoří více méně kladně. Velká část dotazovaných souhlasí s novou výstavbou pro příliv finančních prostředků do obce, někteří však nesouhlasí, aby se stavělo v jejich blízkém sousedství. Tento názor převažoval hlavně v lokalitě Bílá voda.

Příloha č. 4. 5.

Respondenti kategorie starousedlíků

18 dotazovaných respondentů žije v lokalitě už od narození, zbylí 2 respondenti se do obce přistěhovali před více než 25 lety. Obyvatelé obce byli rozdělení dle pohlaví na dvě skupiny, 10 dotazovaných mužů a 10 dotazovaných žen. Průměrný věk respondentů dosahuje 48 let. Dosažené vzdělání respondentů je rozmanité. 8 obyvatel dosáhlo středního vzdělání s maturitou, 4 základního a 4 středního vzdělání bez maturity. Poslední 4 dotazovaní mají dokončené vysokoškolské vzdělání, kterého dosáhli na univerzitě ve Zlíně formou programu „Univerzita třetího věku“.

Větší polovina dotazovaných vnímá v souvislosti s novou výstavbou v obci zlepšení vybavenosti obce. Jedná se zejména o budování sportovišť. Ale zcela spokojení s infrastrukturou v obci nejsou. Denní využití se týká spíše technické infrastruktury v obci, za sociální infrastrukturou z velké části musí občané do Zlína nebo do Otrokovic. Vzhledem poloze obce, v těsné blízkosti aglomerace, zejména nákupní zóny to však není vůbec žádné omezení pro obyvatele.

Dopravní dostupnost je v obci plně zajištěna. Autobusová doprava je zajištěna jak městskou hromadnou dopravou, tak i linkami ČSAD do okolních obcí. Převážně v rámci MHD je počet spojů v obci dostatečně zajištěn. Velké množství starousedlíků využívá právě tuto formu dopravy spolu s využitím cyklostezky, která je napojena na aglomeraci. Osobní automobil je však pro většinu obyvatel nejzákladnějším způsobem dopravy.

Z poloviny se respondenti vyjádřili, že přátelé mezi novousedlíky nemají, protože se s nimi neznají a noví obyvatelé se do chodu obce vůbec nezapojují. Druhá polovina shledává přirozené přátelství se sousedy za normální stav. Ohledně společenských událostí se většina obyvatel vyjádřilo, že navštěvují místní akce, které však postupně přibývají až s nově zvoleným starostou, který se začal více věnovat rozvoji obce. K většímu napětí mezi starousedlíky a novousedlíky dle obyvatel nedochází, kvůli poměrně izolaci lokality výstavby nových domů. Tímto se zástavby nedotýká většina obyvatel.

17 dotazovaných uvedlo, že k většímu rozvoji v obci dochází právě až poslední dobou a tím souhlasí s kladným rozvojem obce. Respondenti uvedli, že se vždy zapojují při potřebě k výpomoci obci. Tři respondenti však s dosavadním rozvojem obce nesouhlasí. Dle jejich názoru se příliš věcí nezměnilo a obec se nikam neposouvá. Pomoc obci by mohla zaručit i postupná revitalizace některých objektů.

Vzhledem k částečné izolaci nové zástavby, nemají starousedlíci vážnější problémy nebo záporné názory na tyto lokality. Novousedlíci by mohli do obce přinést naopak finance a přispět k dalšímu rozvoji obce. S budoucí výstavbou v obci tudíž více jak polovina obyvatel souhlasí s vizí obnovení obyvatelstva, zlepšení aktuálního stavu obce a ekonomickým přínosem pro Tečovice.

Respondenti kategorie novousedlíků

Dotazovaní noví obyvatelé uvedli, že v obci Tečovice bydlí v rozmezí od 3 do 10 let. 5 obyvatel se přistěhovalo z krajského města Zlína, 14 obyvatel z města Otrokovice a jeden respondent z Napajedel. Nejčastějším důvodem přistěhování bylo nahrazení panelákového bydlení za individuální rodinný dům v klidnější lokalitě. Druhým důvodem byly také levnější pozemky. Samozřejmě byli dotazovaní rozdělení půl na půl dle pohlaví, kdy průměrný věk novousedlíků činí 45 let.

Hodnocení infrastruktury obce se liší od povahy obyvatele. Většina obyvatel je spokojena s dosavadní infrastrukturou, protože blízká návaznost na město s ostatními možnostmi je stejně nijak neomezuje, protože denně dojíždí do zaměstnání. Respondenti starší věkové kategorie již nesouhlasí se sociální infrastrukturou obce, která je pro ně nedostačující a musí tedy pravidelně navštěvovat okolní města.

Málokdo z respondentů využívá autobusovou dopravu, avšak hodnotí ji jako nedostatečnou. Za faktu blízké návaznosti s aglomerací by mohl být navýšen počet spojů. Nejčastějším dopravním prostředkem je pro obyvatele osobní automobil nebo kolo.

Ohledně sociálního klimatu v obci obyvatelé jedné lokality zástavby uváděli, že mají přátelské vztahy s místními starousedlíky kvůli sousedským vztahům. Obyvatelé druhé lokality zástavby naopak uvedli, že se s místními obyvateli nepotkávají a tudíž je vůbec neznají. Polovina respondentů si ale myslí, že napětí mezi starousedlíky a novousedlíky pramení právě kvůli nové zástavbě v obci. Místní společenské akce v obci navštěvují jen 4 z dotazovaných starší věkové kategorie. Obyvatelé mladší věkové kategorie navštěvují spíše lokality a akce v aglomeraci z důvodu jejich větší rozmanitosti.

Rozvoj obce však všichni respondenti hodnotí prozatím záporně, ale uvádí, že s novým starostou vidí do budoucna možnost správného směru pro rozvoj obce. Převládající názor na nedostačující rozvoj obce jsou chybějící finance, které by mohli přinést další novousedlíci. S novou výstavbou v obci tedy všichni obyvatelé hodnotí kladně a souhlasí s ní právě z těchto důvodů.

Příloha č. 4. 6.

Respondenti kategorie starousedlíků

Většina dotazovaných žije v lokalitě již od narození. Nejstaršímu respondentovi je 89 let a nejmladšímu 38 let. V důsledku lidé uváděli, že bydlí v lokalitě v rozmezí let 1936 – 1976 do současnosti. Na otázku zlepšení vybavenosti místní části obyvatelé odpověděli z poloviny, že se vlastně nic nezměnilo a druhá polovina naopak zaznamenala malé zlepšení v posledních letech. Nejvyššího dosaženého vzdělání dosáhli obyvatelé vzdělání vysokoškolského, ale převažujícím dosaženým vzděláním bylo střední s maturitou.

Ohledně infrastruktury lokality se respondenti vyjádřili, že nejčastěji využívají právě technickou, sociální infrastruktura z hlediska nákupní zóny a dalších možností musejí ve větší míře cestovat buď do samotného města Zlína, nebo do sousední místní části Štípa, ve které je právě situováno sociální zázemí pro tyto dvě lokality.

V rámci autobusové dostupnosti, která je zajišťována městskou hromadnou dopravou, obyvatelé uváděli, že počet spojů je pro jejich potřeby dostačující. A to protože ji nemají potřebu využívat denně. Naopak negativně reagují na snížení počtu spojů, který se dle jejich názoru snižoval kvůli rostoucímu vlivu osobní automobilové dopravy mladých obyvatel. Převažujícím dopravním prostředkem na základě těchto faktů zůstává stále osobní automobil.

Odpovědi na kategorii otázek týkající se sociálního klimatu v obci respondenti odpovídali rozmanitě. 11 dotazovaných uvedlo, že mají přátele mezi novousedlíky z důvodu sousedského vztahu, známosti jejich dětí nebo předchozího bydliště ve městě. 9 dotazovaných naopak uvedlo, že se s novousedlíky buď nezná osobně, nebo má na ně záporný názor. Tento názor obhajují dle jejich mínění větší arogancí novousedlíků, narušení původního venkovského charakteru lokality a celkového nezapojování do chodu obce. Z větší části však nehodnotí, že by mělo existovat větší napětí mezi starousedlíky a novousedlíky. Výjimečně se objevil názor kvůli zabírání zemědělské půdy pro novou výstavbu.

Co se týká rozvoje této místní části, většina hodnotí tento rozvoj jako kladný. Nikdo se však nechce zapojit do přímého chodu obce. Jejich zájem směřuje pouze s lokálními výpomocemi a na plánování společenských akcí.

Otázka ohledně vlastního názoru na výstavbu v lokalitě byla zodpovídána obyvateli různě. 9 respondentů odpovědělo, že nová výstavba narušuje vizuálně krásnou architekturu venkovské obce se zabíráním zemědělské půdy, která byla hodnocena vyso-

kou vlastní bonitou. Čtyřem respondentům tato zástavba vůbec nevadí a nenarušuje jejich bydlení. 7 respondentům nová výstavba vyhovuje, naopak ji hodnotí kladně, protože přispěla k dobudování technické infrastruktury v jejich lokalitě.

Na otázku, zda noví obyvatelé mohou něco přinést této lokalitě, respondenti zodpověděli, že mohou určitě přinést finanční prostředky a zajistit omlazení populace v této místní části. Ale postoj k další výstavbě hodnotí záporně zejména kvůli ztrátě zemědělské půdy, na které by se vymezovaly lokality další zástavby.

Respondenti kategorie novousedlíků

V této kategorii dotazovaných byly odpovědi na otázky z větší části shodné. Rozmezí let, kdy se obyvatelé přistěhovali, se pohybuje mezi 4 – 10 lety. Většina obyvatel se přistěhovala z města Zlína z důvodu individuálního bydlení v klidné lokalitě namísto menšího prostoru v bytě. 2 respondenti také uvedli, že důvodem přistěhování bylo násilné vystěhování z města kvůli budování komerční zástavby v lokalitě Čepkov. Věk dotazovaných se pohyboval mezi 35 - 52 lety. Zpovídalo se 10 žen a 10 mužů, kde převažovalo vysokoškolské vzdělání a to počtem 10 respondentů.

Vybavenost s celkové infrastruktury byla hodnocena kladně. Z hlediska denní dojížděky do zaměstnání většiny obyvatel do krajského města se chybějící prvky hlavně sociální infrastruktury uplatňují ve Zlíně. Některé prvky sociální infrastruktury jsou k dispozici i v sousední místní části Štípa,

Dopravní autobusová dostupnost je podle většiny respondentů nedostatečná. Převažně pro matky s dětmi a školáky, kteří potřebují dojíždět i několikrát denně do centra města. Proto nejčastějším dopravním prostředkem zůstává osobní automobil, kterého je na jednu domácnost i více než jedno auto. Přítomnost cyklostezky přináší také velmi často využívanou formu dopravy.

11 dotazovaných uvedlo, že nemají přátele mezi starousedlíky kvůli nedostatečnému kontaktu. Izolace v zóně nové zástavby jim to příliš neumožňuje. 9 dotazovaných naopak uvedlo, že se se starousedlíky zná z hlediska sousedského kontaktu, známosti jejich dětí nebo z prostor pro sportovní a obslužného vyžití. Nijak osobně však nevnímají, že by mohlo existovat napětí mezi obyvateli v souvislosti s novou zástavbou v místní části města Zlína - Kostelec. Obyvatelé této kategorie řekli, že místní společenské akce téměř nenavštěvují z hlediska času. Výjimkou je golf a jiné sportovní aktivity a poutě, kterých se účastní s dětmi.

Většina shledává současný vývoj obce jako vývoj správným směrem, ale nikdo nemá v plánu se výrazněji zapojit do chodu obce. Jako důvod uvedla časovou a pracovní vytíženost, dále uvedli, že nemají větší zájem se zapojovat. Oproti kategorii starousedlíků tito dotazovaní souhlasí s další výstavbou v obci za vidinou zlepšování sociální infrastruktury. Důležité je podle nich také zlepšení dopravní dostupnosti formou MHD. 4 z dotazovaných s novou výstavbou v jejich zastavěné zóně už nesouhlasí, protože po-
cítí u přeměny této lokality, která tím ztrácí charakter klidné zóny.

Příloha č. 5. 1.

Fotografie č. 1. Rezidenční zástavba nad obecním úřadem v obci Bělov

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 2. Rezidenční zástavba nad obecním úřadem v obci Bělov

Fotografie autorka, Březen 2014

Příloha č. 5. 2.

Fotografie č. 3. Rezidenční zástavba pod bývalým JZD v obci Lhota

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 4. Rezidenční zástavba pod bývalým JZD v obci Lhota

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 5. Rezidenční zástavba v západní části obce Lhota

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 6. Rezidenční zástavba v západní části obce Lhota

Fotografie autorka, Březen 2014

Příloha č. 5. 3.

Fotografie č. 7. Rezidenční zástavba v obci Hvozdná

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 8. Rezidenční zástavba lokalita Háje v obci Hvozdná

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 9. Rezidenční zástavba v severozápadní části obce Hvozdná

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 10. Rezidenční zástavba v severozápadní části obce Hvozdná

Fotografie autorka, Březen 2014

Příloha č. 5. 4.

Fotografie č. 11. Rezidenční zástavba lokalita Bílá voda v obci Lukov

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 12. Rezidenční zástavba pod Hradem v obci Lukov

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 13. Rezidenční zástavba v severní části obce Lukov

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 14. Rezidenční zástavba v severní části obce Lukov

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 15. Rezidenční zástavba ve východní části obce Lukov

Fotografie autorka, Březen 2014

Příloha č. 5. 5.

Fotografie č. 16. Rezidenční zástavba nad hlavní silnicí v obci Tečovice

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 17. Rezidenční zástavba nad hlavní silnicí v obci Tečovice

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 18. Rezidenční zástavba nad hlavní silnicí v obci Tečovice

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 19. Rezidenční zástavba ve východní části obce Tečovice

Fotografie autorka, Březen 2014

Příloha č. 5. 6.

Fotografie č. 20. Rezidenční zástavba ulice Obilná v místní části Kostelec

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 21. Rezidenční zástavba ulice Žitná v místní části Kostelec

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 22. Rezidenční zástavba ulice Obilná v místní části Kostelec

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 23. Rezidenční zástavba ulice Jetelová v místní části Kostelec

Fotografie autorka, Březen 2014

Fotografie č. 24. Rezidenční zástavba ulice Jetelová v místní části Kostelec

Fotografie autorka, Březen 2014